

KIVONAT

Amely készült Jánoshalma Városi Önkormányzat Képviselő-testületének 2023. június 29- i nyílt ülésének jegyzőkönyvéből.

/Kihagyva a kihagyandókat/

134/2023. (VI.29.) Kt. sz.

h a t á r o z a t

Jánoshalma Városi Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának elfogadásáról

Jánoshalma Városi Önkormányzat Képviselő-testülete rögzíti, hogy az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. § (1) bekezdésében foglalt kötelezettségének eleget téve, elfogadja a mellékletben szereplő Helyi Esélyegyenlőségi Programot.

A Képviselő-testület felkéri a polgármestert a Helyi Esélyegyenlőségi Program közzétételére.

Felelős: Czeller Zoltán polgármester

Határidő: 2023. június 30.

Czeller Zoltán sk.
polgármester

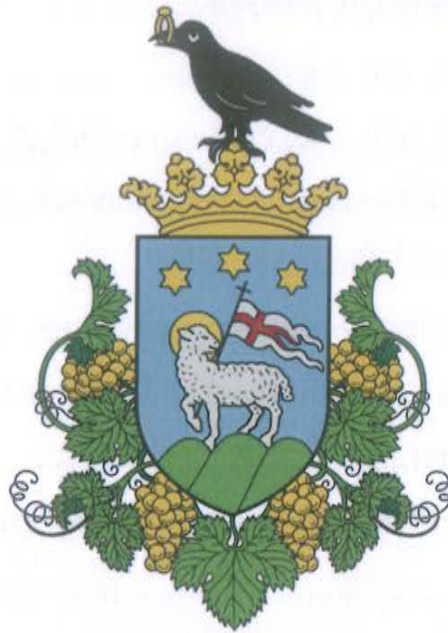
Dr. Rennerné dr. Radvánszki Anikó sk.
jegyző

A kivonat hitelül:

Subáné Pekár
Subáné Pekár Krisztina
jegyzőkönyvvezető

HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM

Jánoshalma Város Önkormányzat

2023-2028

Elfogadó határozat száma: 134/2023.(VI.29.) Kt.sz.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Helyi Esélyegyenlőségi Program céljai	9
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	11
1. Jogszabályi háttér bemutatása	12
2. Stratégiai környezet bemutatása	13
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	24
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	47
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	65
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	71
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	77
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	82
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	83
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	84
10. A HEP IT részletei.....	84
1. A helyzetelemzés megállapításainak összegzése.....	84
2. Jövőképünk	86
3. Megvalósítás	95
4. Elfogadás módja és dátuma	99

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva, Jánoshalma Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat az Ebktv. 31. § (2). bekezdése alapján e programmal összehangolja az esélyegyenlőséget érintő más dokumentumait,¹ és a HEP elkészítésébe bevonja partnereit, különösen a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóit. Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

Jánoshalma bemutatása

A Jánoshalma Város a Bácskai-löszhát és a Kiskunság találkozásánál fekszik. Kiskunhalastól mintegy 20 kilométerre található Baja irányában.

Az 1989-ben várossá lett Jánoshalma 13,220 ha területen fekszik, melynek kb. 15%-a belterület, 25%-a erdő, 60%-a mezőgazdasági terület, szántó. Környékét tanyavilág övezi, egyes tanyákat

¹ Különösen ide tartozik a Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció.

vendégfogadásra alakítanak át, hogy a városlakók, vagy az idelátogató külföldiek megismerjék a tanyai életformát, szokásokat, ízeket.

A település múltja már a török hódoltság előtti időkre tekint vissza. Régészeti ásatások során feltárt leletek bizonyítják, hogy itt nomád pásztornépek éltek: szarmaták, hunok és avarok.

A tatárjárás után kunok települtek a megmaradt magyarok közé, falujukat Csőszapának nevezték. A terület 1439-ben a Hunyadi-család birtoka lett. A fejlődő falu ekkor kapta a Jankó, Jankószállás nevet. A 150 éves török uralom alatt és után a lakosság szinte kipusztult, helyettük szerbek, majd bunyevácok települtek be. 1731-től katolikus magyarok népesítették be a települést, akik közé délszlávok és szlovákok is keveredtek. A törökök óta Jankovácznak is nevezett falu előbb a kincstár, majd 1799-től az Orczy család jobbágybirtoka lett. 1807-ben kivívta magának a vásártartási joggal járó mezővárosi rangot, s ezt 1886-ig meg is tartotta. Nevét 1904-ben Klánszky Ferenc javaslatára Jánoshalmára változtatták. A különböző tájakról idetelepült lakosok változatos népi kultúrát, szokásokat, hiedelmeket hoztak magukkal. Ez a két évszázad alatt egységessé ötvöződött, s így öröklődött nemzedékről nemzedékre.

Az 1867-es kiegyezés utáni időszak újabb fejlődési periódusnak tekinthető. Az illancsi homokvilág és a bácskai löszvidék találkozása lehetőséget nyújtott szőlő- és gyümölcsstermesztésre, valamint szántóföldi növénytermesztésre. Kiepült a vasútvonal, ami főleg a mezőgazdaság számára volt kedvező, mivel határainkon túlra is kiterjesztette a termények kereskedelmi forgalmát. A növénytermesztéshez szorosan hozzákapcsolódott az állattartás, a sertés-, baromfi- és szarvasmarha-tenyésztés. Megerősödött az iparos réteg, a település lakossága egy gazdaságilag is erős kisváros kívánalmainak megfelelően polgárosodott, rétegződött. A Béke téren kialakult az egykor országos híru gyümölcs piac, a gyümölcs kereskedelem és feldolgozás egyéb formái is teret nyertek. A település ebben az időszakban vette fel a ma is meghatározó karakteres kisvárosi arculatát. 1945 után a mezőgazdaság nagyüzemivé válása miatt visszaesett a szőlő- és gyümölcsstermesztés. Az 1989 után teret kapott a magángazdálkodás.

Infrastruktúrája

A belterület úthálózatának 98%-a szilárd burkolatú (aszfalt), az utcák 75%-ánál mindkét oldalon beton járda található.

A térség vízrendezési szempontból a Kígyós-főcsatorna vízrendszeréhez tartozik. 2005-ben Jánoshalma vezetékes vízhalozata 57,3 km hosszú, vízfogyasztása 1670 m³/nap volt. A településen 100%-os az ivóvízellátás, három mélyfúrású kút működik. 2001-ben vas- és arzénmentesítő víztisztító berendezést állítottak munkába, megszüntették a klórozást és bevezették a víz folyamatos fertőtlenítését. A csatornázottság mértéke még alacsony, a szennyvízelvezetést részben szippantással oldják meg. 2015-ben kiepült a szennyvízcsatorna-hálózat és a szennyvíztisztító telep.

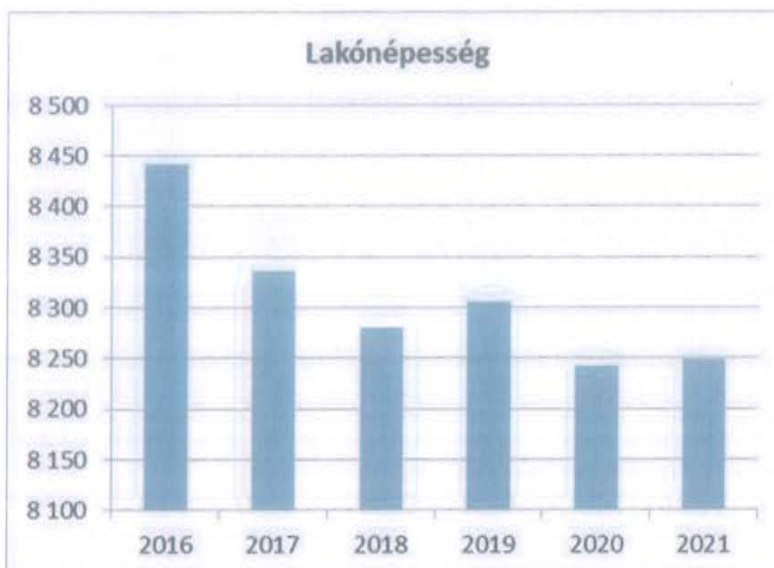
Az elektromos hálózat teljes rekonstrukciójára 2001-ben került sor, így 100%-os a város elektromos ellátása, hasonlóan a gázellátáshoz. A hírközlés infrastruktúrája szempontjából a térséget a mobil telefonszolgáltatók bázisállomásai érintik, melyek szabályozási igényei kismértékűek. A városban digitális telefonközpont működik, és teljes a kábeltéves lefedettség is. Jánoshalmán viszonylag korszerű hulladéklerakó létesült, ami akár kistérségi célra is továbbfejleszhető.

Nevezetességei:

- Orczy-kastély – A kastély klasszicista stílusban épült 1820 körül. Jelenleg lakóépület.
- Felső-bácskai hengermalom – Messziről kitűnik környezetéből a középkori olasz várkastélyokra emlékeztető Felső-bácskai hengermalom, mely Közép-Európa legszebb malma. 1907-ben épült és még ma is kiváló minőségű lisztet őrölnek az eredeti berendezések.
- Doktor-telepi szélmalom – Jánoshalmán egykor több szélmalom és szárazmalom is állt, de ma már csak a Jókai utcai Anna-malom és az 1892-ben épült *Doktor-telepi szélmalom* látható, ami a közelmúltban került ismét felújításra. Utóbbi építési idejéről egy gerendába vésett évszám tanúskodik. Népi műemlék.
- Jánoshalmi zsinagóga – 1828 körül épült, a 19. század második felében átalakították, bővítették. 2000-ben felújították.
- Helytörténeti Gyűjtemény – A várost és hagyományait egészen az avar kortól a 20. századig bemutató tárgyak, fotók tekinthetők meg.
- Skanzen Archiválva 2020. március 23-i dátummal a Wayback Machine-ben – Őseink életét, építészeti hagyományait, szokásait, mindennapi életüket mutatja be a Jánoshalma szélén, a Mélykúti úton, a benzinkút után található skanzen.

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

A város alapvető problémája – mint ahogy más kisebb településeké is - a népességszám csökkenése, melyet az 1. számú táblázat mutat. A lakosságszám csökkenése az elmúlt 3 évben még mindig nem állt meg azonban a fogyási tendencia folyamatosan csökken. Már nem csupán a gazdaság gyengeségéből eredő foglalkoztatási nehézségek jelentenek megoldandó feladatot, hanem az elvándorlásból és a lakosság munkavégző képességének erodálódásából adódó strukturális, és mindinkább mennyiségivé váló munkaerőhiány is égető napi problémává vált. További nehézségként jelentkezik az egész európai térségre jellemző csökkenő gyermekvállalási hajlandóság és annak a népesség korstruktúrájára gyakorolt kedvezőtlen hatásai.

1.számú táblázat Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2016	8 442	bázis év
2017	8 336	98,74%
2018	8 280	99,33%
2019	8 306	100,31%
2020	8 242	99,23%
2021	8 249	100,08%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A korcsoportok és a nemek közti megoszlást vizsgálva (2. számú ábra) a táblázatból kiolvasható a lakónépesség eloszlása nemek, illetve korcsoportok szerint. A kimutatás több korcsoportot vizsgál, melyek 0-14 évesek, 15-17 évesek, 18-59 évesek, 60-64 évesek és a 65 év feletti. A korcsoportok és nemek közti megoszlást vizsgálva (2. számú ábra) megállapítható, hogy az állandó népességben az aktív korúak, 18- 59 éves korcsoportjai, kevéssel, de meghaladják az 50%-os mértéket a fiatalabb és az idősebb generációkhoz képest.

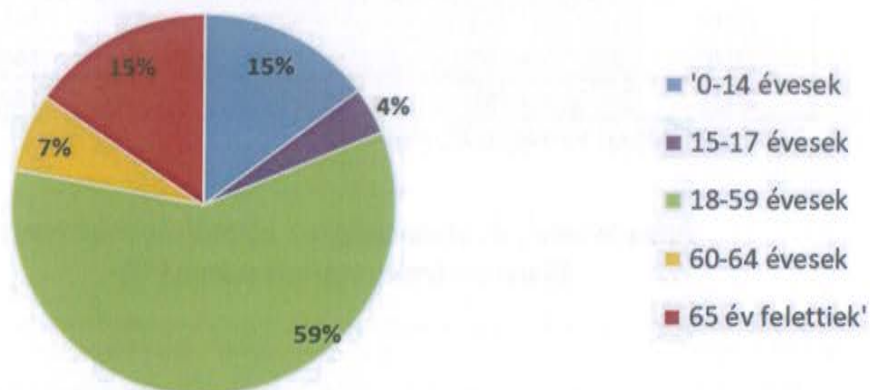
Az állandó népesség nemek szerinti megoszlását tekintve a 0-59 éves korcsoport esetében a férfiak mintegy 0,28-3,5% -kal többen vannak, amíg ez a mutató a 60 év feletti korcsoportok esetében megfordul nők javára, azaz 0,3% majd az életkor előre haladtával 5,52 %-ponttal emelkedik. Megállapítható tehát, hogy a településen a nők hosszabb időt érnek meg.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2019)

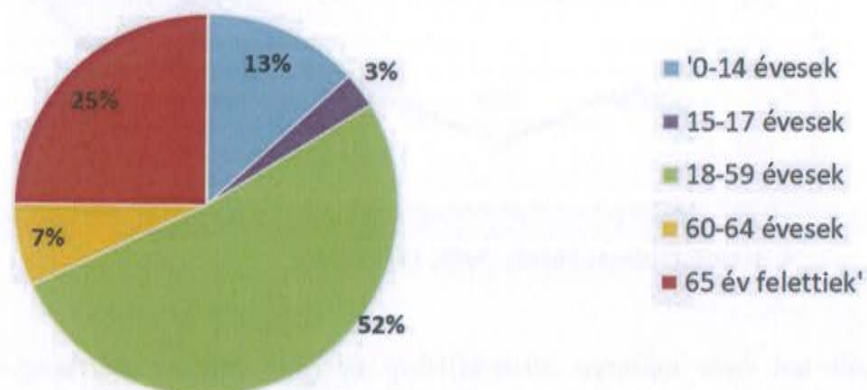
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	4 198	4 428	8 626	48,67%	51,33%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			237	2,75%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	618	583	1 201	7,16%	6,76%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	169	134	303	1,96%	1,55%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	2 483	2 298	4 781	28,79%	26,64%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	278	310	588	3,22%	3,59%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	650	1 103	1 753	7,54%	12,79%

Forrás: TelR, KSH-TSTAR

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

2.számú táblázat

A lakosságszám változás tekintetében nem csupán annak számszerű átalakulása lényeges, de az éppen a városban lakók korcsoportok szerinti megoszlásának alakulása is, hiszen a népesség előregedésének, az eltartási, ellátási szükséglettel rendelkező csoportok arányának monitorozása fontos információkkal szolgál a humán szolgáltatórendszerek számára, elősegítheti a jövőbeli tervezést, az egyes korcsoportokhoz kapcsolódó szolgáltatások fejlesztésének irányait és a különböző korcsoportok közötti prioritizálási szükségleteket is előrevetítheti.

A település öregedési indexe, az 2021. évben minimális csökkenést mutat, de az elmúlt 3 évben folyamatosan növekvő a tendencia. (3.számú táblázat)

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	1 716	1 251	137,17%
2017	1 705	1 213	140,56%
2018	1 710	1 215	140,74%
2019	1 753	1 201	145,96%
2020	1 758	1 193	147,36%
2021	1 732	1 215	142,55%

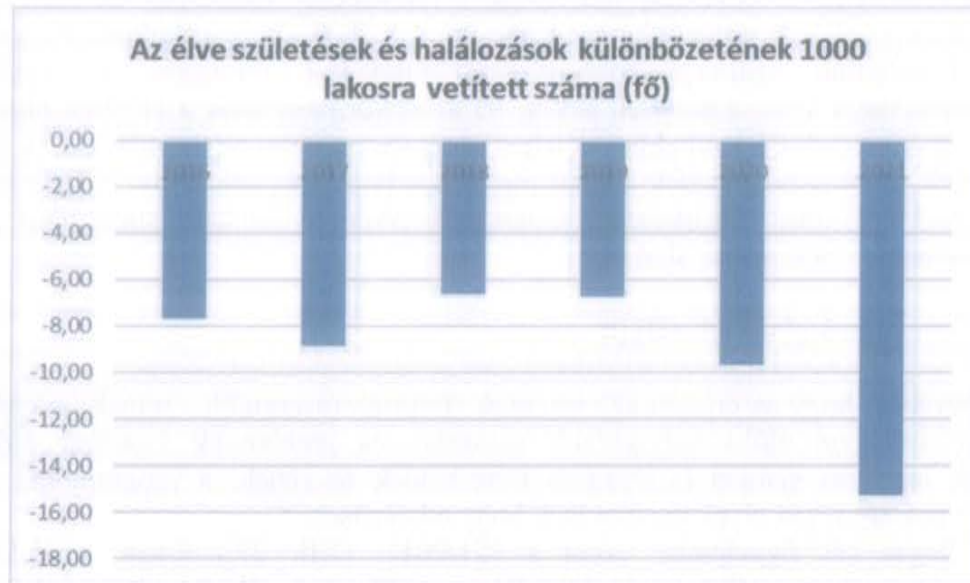
3. számú táblázat Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

4. számú táblázat Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az elmúlt hat évet tekintve 2016-2018-ig negatív volt az egyenleg, vagyis az elvándorlás magasabb volt az odavándorlásnál, Jó jelnek tűnik, hogy 2019-ban megállt ez a folyamat az odavándorlás volt magasabb, mint az előző években.

Az élve születések és halálozások folyamatosan növekvő módon negatív tartományban mozog. Kisebb hullámmás kimutatható a fogyás mértékében, azonban lakosság szám csökkenés folyamatos.

5. számú táblázat Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Helyi Esélyegyenlőségi Program céljai

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja:

Jánoshalma település Önkormányzata a HEP elfogadásával érvényesíteni kívánja különösen a HEP részét alkotó helyzetelemzés (HEP HE) és az intézkedési terv (HEP IT)² által:

- diszkriminációmentességet,³
- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,⁴
- a közösségi közlekedéshez, és közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,⁵
- a szegregációmentességet, különösen a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.⁶

A Helyi Esélyegyenlőségi Programok, HEP-ek célja különösen az önkormányzási képesség terén a helyi jogalkotási folyamat eredményesebbé tétele, s ehhez kapcsolódóan a partnerség

² 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 1 § (1) bek.

³ 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 4 § (1) bek. ab) pont.

⁴ 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 5 § (1) bek. e) pont.

⁵ 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 4 § (1) bek. bb) pont.

⁶ 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 4 § (1) bek. b), ba), ca) pont.

erősítése, továbbá az önkormányzat által ellátott igazgatási szolgáltatások megszervezésének finomhangolása, a társadalmi kohézió erősítése, a fejlesztési forrásokhoz történő egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása, valamint a tervezési eszköztár bővítése. A kialakult gyakorlattal ellentétben – mely gyakran öt célcsoportot említ – a cél elsősorban hat célcsoport, a mélyszegénységben élők, romák, a gyermekek, a nők, az idősek és a fogyatékkal élők esélyeinek javítását célozza minden településen. Összességében elmondható, hogy a védelemnek és az esélyek biztosításának a kevesebb lehetőséggel rendelkező személyek helyzetének javítását nagyobb intenzitással kell szolgálnia, mint másokét. A HEP-ek nem mellékesen létrehozhatnak egy a minisztérium számára hasznosítható értékelési rendszert az egyes HEP-ek összehasonlíthatósága által, különösen akkor, ha az önkormányzatok a HEP-ek tartalmi kereteit nem változtatják meg. A HEP alkalmat és lehetőséget teremt helyi együttműködések generálására, és elősegíthetik az önkormányzatok közötti megállapodások megkötését is. A HEP-ek kimondott célja az MNTFS és más felzárkóztató programok érvényre juttatása statisztikai adatok és a mentorok személyes támogatása által is.⁷

A HEP helyzetelemző részének céljai:

„Annak érdekében, hogy az érintett célcsoportok (tartósan rászorulók - romák, gyerekek, idősek, nők, fogyatékkal élők) helyzetének változása és problémáik kezelése érdekében tett intézkedések országos szinten is nyomon követhetők legyenek, a programokat a települési önkormányzatok egységes elvek mentén kell, hogy elkészítsék.”⁸

Elsődleges cél figyelembe venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.⁹ E mellett fontos a célcsoportokba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférés alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat. További cél meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak.

A HEP IT céljai:

Jánoshalma Város Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,

- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. Az Önkormányzat a köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében

együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A program megalkotásának közvetlen célja a településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésére szolgáló (más települési

⁷ MAKKOS Nándor: Nők esélyegyenlőségéről JEGYZŐ ÉS KÖZIGAZGATÁS (1589-3383): XXIV. évfolyam 6. pp 36-40 (2022).

⁸ MAGYAR NEMZETI TÁRSADALMI FELZÁRKÓZÁSI STRATÉGIA (MNTFS) II. TARTÓSAN RÁSZORULÓK – SZEGÉNY CSALÁDBAN ÉLŐ GYERMEKEK –ROMÁK (2011–2020) Frissített változat. p. 119.

⁹ 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 1 § (4) bek.

programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését a HEP IT tartalmazza. Cél a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.¹⁰ További cél meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt. Szintén célként határozható meg annak az együttműködési rendszernek a felállítása, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége:

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

A HEP-ek nem csupán a nemzeti felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.¹¹ A felzárkózási politika helyi szintű lábaként 2013-tól kialakult a HEP-ek elkészítésének új rendszere. Célja, hogy a településeken élő, esélyteremtés szempontjából támogatásra szoruló társadalmi csoportok – különösen a mélyszegénységben élők, romák, gyermekek, fogyatékkal élő személyek, nők és az idősek – helyzete és életminősége javuljon.¹²

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen. E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat. További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

¹⁰ Alaptörvény XV. cikk. (4) bek., 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 1 § (3-4) bek.

¹¹ Alaptörvény XXV. cikk.

¹² MNTFS 2030. p. 166.

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Magyarország nemzetközi és szupranacionális jogból származó kötelezettségeire, és a nemzeti hagyományokra való tekintettel, az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség előmozdítása nemzeti feladat. Az Alaptörvény különösen a II. cikk, és a XV. cikk (4) pontjára való tekintettel „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.” A HEP elkészítésének kötelezettségét az Ebktv. 31. § (1) bekezdése tartalmazza. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendelete,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete tartalmazza.¹³ A HEP alkalmazása során figyelemmel kell lenni más, az esélyegyenlőséget érintő jogszabályra is, különösen:
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (Njt.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

Jelen Program kidolgozásához felhasznált, az 1.1. fejezetben felsorolt jogszabályokban foglaltakkal is összhangban álló, néhány helyi rendeletet érdemes e helyütt megemlíteni, mivel ezen szabályok a település szociális ellátórendszerének és lakásgazdálkodásának a HEP célcsoportjai szempontjából is kiemelten fontos kérdéseivel foglalkoznak.

Szociális terület tekintetében releváns rendeletei az alábbiakban határozhatóak meg:

13/2018. (XI.26.) A gyermekjóléti, gyermekvédelmi ellátásokról, a személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénybevételéről, a fizetendő térítési díjakról

3/2022. (III. 1.) a helyi szociális ellátásokról

1/2023. (I. 27.) a lakások bérletéről és elidegenítéséről

16/2016 (X.27.) az egészségügyi alapellátási körzetekről

¹³ Vö. Jat.24. § (1) bek.

2. Stratégiai környezet bemutatása

Az esélyteremtés terén a nemzetközi, a szupranacionális, és a nemzeti célkitűzések egybecsenghetnek. Nemzetközi¹⁴ célkitűzések:

1. **Nincs szegénység**
2. **Nincs éhség**
3. **Jó egészség és jó közérzet**
4. **Minőségi oktatás**
5. **Nemek közötti egyenlőség**
6. Tiszta víz és higiénia
7. Megfizethető és tiszta energia
8. **Tisztességes munka és gazdasági növekedés**
9. Ipar, innováció és infrastruktúra
10. **Csökkentett egyenlőtlenség**
11. Fenntartható városok és közösségek
12. Felelősségteljes fogyasztás és termelés
13. Klíma akció
14. Élet a víz alatt
15. Élet a szárazföldön
16. **Béke, igazságosság és erős intézmények**
17. **Partnerség a célokért**

Szupranacionális¹⁵ célkitűzések:

A Területi Agenda figyelembe veszi a közelmúltbeli szakpolitikai kereteket és menetrendeket.¹⁶ Európa egységességének megőrzéséhez elengedhetetlen, hogy **hidat képezzünk** az eltérő jövedelmű, oktatási háttérű, kultúrájú, vallású, valamint különböző hagyományokkal rendelkező emberek között. Elő kell segítenünk a civil társadalom tagjai közötti együttműködést, és fokoznunk kell a szolidaritásukat a **szegregáció csökkentése**, valamint a **társadalmi befogadás** előmozdítása érdekében, a **sokszínűséget** pedig az **általános jóllét** szolgálatába kell állítanunk.

Nemzeti célkitűzések:

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát (1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.), majd 2014-ben a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t (1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.) 2021-ben elkészült a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030), illetve a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 végrehajtásának a 2021–2024. évekre

¹⁴ Forrás: Az Egyesült Nemzetek Szervezetének (2017) határozata, amelyet a Közgyűlés 2017 július 6-án fogadott el, a Statisztikai Bizottságnak a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrenddel kapcsolatos munkája (A/RES/71/313).

¹⁵ Forrás: Területi Agenda 2030.

¹⁶ Forrás: Területi Agenda 2030: Idetartozik többek között az Egyesült Nemzetek Szervezetének a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendje és a fenntartható fejlődési célok (2015), a Párizsi Megállapodás (2015), az Egyesült Nemzetek Szervezetének Új városfejlesztési menetrendje (2016), az Európai Bizottság „Fenntartható Európa 2030-ra” című vitaanyaga (2019), a 2021–2027- es időszakra szóló, jövőbeli uniós kohéziós politikára irányuló javaslat (2018), az Európai Unió városfejlesztési agendája (2016), az Új Lipcsei Charta (2020), a Jobb életminőség a vidéki területeken című Cork 2.0 nyilatkozat (2016), az OECD város- és vidékpolitikára vonatkozó elvei (2019), az európai zöld megállapodás és az ahhoz kapcsolódó Fenntartható Európa beruházási terv és méltányos átállási mechanizmus (2020), az uniós helyreállítási program (2020), valamint az Európai Unió Tanácsa releváns következtetései.

szóló kormányzati intézkedési terve (Kormány 1619/2021. (IX. 3.) Korm. határozata) amely a következő évekre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait:

- I. Születés és gyermekkor
- II. Köznevelési, szakképzési, felsőoktatási rendszer – óvodától egyetemig
- III. Ifjúsági ügyek, gyermekvállalás, családalapítás, életmód
- IV. Foglalkoztatás, munkavállalás, felnőttképzés, szociális gazdaság
- V. Területi egyenlőtlenségek, településfejlesztés – lakhatási és energiaszegénység – környezettudatosság, környezetvédelem
- VI. Testi-lelki egészség, egészségügyi ellátás
- VII. Roma identitás, közösségépítés, szemléletformálás, jogérvényesítés
- VIII. A Stratégia megvalósításának intézményrendszere, hazai és Kárpát-medencei partnerség
- IX. A stratégia nyomon követése, monitoring

Társadalmi felzárkóztatást az MNTFS-en kívül, különösen az alábbi nemzeti stratégiák, programok tartalmazzák:

1. Nemzeti Fenntartható Fejlődés Keretstratégia (2012-2024)
2. „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)
3. Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Terv 2007-
4. Új Roma Stratégia (2019-2030)
5. Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)
6. Idősügyi Nemzeti Stratégia (2023-2024)
7. Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégia (2013–2023)
8. Országos Fogyatékoságügyi Program (2015-2025)
9. „A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030)¹⁷

1. Nemzeti Fenntartható Fejlődés Keretstratégia (2012-2024)

Az Országgyűlés 18/2013. (III.28.) sz. határozatával fogadta el a Nemzeti Fenntartható Fejlődés Keretstratégiáról szóló határozatát. „A hátrányos helyzetű csoportok segítése (önkéntesség) az újraelosztás növekedése nélkül járul hozzá e csoportok helyzetének javításához, emellett pedig kapcsolatot teremt az eltérő környezetben élő emberek között, erősítve a társadalmi szolidaritást. Az egyéb jellegű társadalmi intézményekben (pl. klubok, egyesületek) vállalt önkéntes tevékenység növekedése szintén a társadalom tagjai közötti kapcsolatokat, a közösségi összetartozást erősíti, amely közvetett módon hozzájárul a demokratikus döntéshozatalban rejlő értékek szélesebb körű felismeréséhez is. Az ilyen tevékenységek végzése önmagában jó például szolgálhat a szélesebb csoportok számára, azonban a családok keretében lehetőség nyílik ezeknek az értékeknek a nemzedékek közötti továbbadására is... Az egészségtudatos életmód számtalan módon kapcsolódhat a különböző tevékenységi körrel rendelkező társadalmi szervezetek tevékenységéhez, így egyebek mellett a természetvédelemhez, a sporthoz vagy a szociális ügyekhez (pl. gyermekek, idősek, hátrányos helyzetű csoportok segítése) is. A Keretstratégia ezért ajánlja az egészségtudatos magatartásminták megjelenítését a szervezetek alapvető

¹⁷ Forrás: „Az 1685/2020. (X. 22.) Korm. határozat rendelkezik az Európai Unió számára készített, „A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030) akcióterv elfogadásáról.

tevékenységének végzése során. A gyermekszegénység csökkentése érdekében fontos a lehető legkorábbi életkorban történő beavatkozás, vagyis a 0-3 éves korosztály és szülei számára lehetővé tenni az egészségügyi, gondozási, fejlesztési, szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférést, a szülői kompetenciák erősítését. Ehhez a helyben elérhető szolgáltatások együttműködésének erősítése szükséges. A későbbi életkorban a hátrányos helyzetű gyermekek 3 éves kortól történő óvodáztatása, majd hozzáférésük a minőségi, integrált oktatáshoz a sikeres iskolai karrier megalapozása és a lemorzsolódás csökkentése érdekében elengedhetetlen... A leszakadó társadalmi csoportok – különösen a romák – és térségek kiemelt kezelése, a szegénység csökkentése a kormányzat által nemcsak az emberi erőforrások fejlesztése, hanem a társadalmi integráció szempontjából is fontos. A leszakadó térségek lakosainak az alapvető infrastruktúra hiányában kevés esélyük van a kitörésre a mélyszegénységből, a munka hiánya pedig a társadalmi élet minden területén (pl. értékrendszer, kultúra) a szegregációt erősíti. A mélyszegénység aláássa a társadalmi igazságosság érvényesülésébe vetett hitet is. Az e térségekbe irányuló, megfelelően tervezett komplex, többek között oktatási és képzési, egészségügyi, gazdaságfejlesztési, valamint lakhatási programok ezért a társadalmi összetartozást is szolgálják...A társadalmi kirekesztettség mérséklését és a munkahelyteremtést célzó programok indításával (például a közszolgáltatások javításával) lehetőség nyílik a munkába bevonható polgárok körének növelésére. Ez amellett, hogy erősíti a társadalmi kohéziót, hozzájárul a humántőke növeléséhez, illetve az eltartottak számának csökkentéséhez, ezáltal a gazdasági tőkét is erősítve.”

2. „Legyen jobb a Gyerekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

A Legyen Jobb a Gyerekeknek Nemzeti Stratégia szükségességét elsősorban az indokolta, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. A törvény minden gyerekre kiterjed, de értelemszerűen azoknak a gyerekeknek kell prioritást kapniuk, akiknek érdekei a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák fejlődésüket. A Nemzeti Stratégia másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége, a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke.

3. Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Terv 2007-

Az Országgyűlés 2007. június 25-én fogadta el a Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Tervről szóló 68/2007. (VI. 28.) OGY határozatot, amely a Kormány feladatául tűzi, hogy a Stratégiai Terv végrehajtására készítsen rövid távú, kétéves időszakokra szóló intézkedési terveket. A Stratégiai Terv négy prioritási területen (oktatás, foglalkoztatás, lakhatás és egészségügy), az egyenlő bánásmód érvényesítésével kapcsolatban, továbbá a kultúra, a média és a sport területén határoz meg átfogó célokat, a célokhoz kapcsolódó konkrét feladatokat, az ezekhez rendelt mutatókat, továbbá a feladatok eléréséhez szükséges intézkedéseket. A nemek közötti esélyegyenlőség megteremtését a négy prioritási területen megfogalmazottakhoz kapcsolódó feladatokon és intézkedéseken keresztül kívánja megvalósítani.

Új Roma Stratégia (2019–2030) (A stratégia csak a határozatban megjelölt településeket érinti)

A Kormány 1426/2019. (VII. 26.) Korm. határozata az Új Roma Stratégiával (2019–2030) összefüggő feladatok meghatározásáról című dokumentumban a) megállapítja, hogy az általa megtárgyalt Új Roma Stratégia (2019–2030) című dokumentum (a továbbiakban: Stratégia) intézkedési tervek és intézkedések kidolgozásának alapjául szolgálhat; b) felhívja a miniszterelnöki biztos kinevezéséről szóló 3/2019. (IV. 18.) ME utasítással kinevezett miniszterelnöki biztost (a továbbiakban: miniszterelnöki biztos) és a belügyminisztert, hogy

a Stratégia tervezetét egészítsék ki a 2021–2027-es európai uniós tervezési ciklus forrásfelhasználásának feltételeiről szóló elemekkel. Felelős: miniszterelnöki biztos belügyminiszter Határidő: a feltételek ismertté válását követő 90. nap 2. A Kormány a) egyetért azzal, hogy a Magyar Máltai Szeretetszolgálat a „Felzárkózó települések” programjában kijelölt 30 település mellett Csörög, Monor és Nagybárcány településeken fejlesztési programot indítson, valamint felhívja a belügyminisztert, hogy a miniszterelnöki biztos együttműködésével és az érintett miniszterek bevonásával gondoskodjon e három településnek a „Felzárkózó települések” programjába történő bevonásáról a következő fejlesztési feladatok megvalósításával: aa) Csörög településen közösségi tér kialakítása, komplex szociális szolgáltatások nyújtása, a kora gyermekkori szolgáltatások kiszélesítése, valamint a gyermekjóléti alapellátások fejlesztése, ab) Monor Tabán városrészében felújítás alá eső házak, illetve a közfürdő állapotának felmérése, az ingatlanok tulajdonjogi helyzetének rendezése, lakások vásárlása, a településrész képének, lakhatási viszonyainak javítására infrastrukturális beruházások kivitelezése, ac) Nagybárcány településen komplex szociális szolgáltatások nyújtása, a kora gyermekkori szolgáltatások fejlesztése, a közösségfejlesztést célzó infrastrukturális fejlesztés és programok indítása; Felelős: belügyminiszter miniszterelnöki biztos érintett miniszterek Határidő: azonnal b) felhívja a belügyminisztert, hogy tegyen javaslatot a „Felzárkózó települések” hosszú távú programjának megalapozásáról szóló 1404/2019. (VII. 5.) Korm. határozat 1. pontjában meghatározott települési körből a bevonásra javasolt következő 30 településre.

4. Az Országgyűlés 88/2009. (X. 29.) OGY határozata a Nemzeti Ifjúsági Stratégiáról

Nemzeti Ifjúsági Stratégia Az Országgyűlés 2009-ben fogadta a Nemzeti Ifjúsági Stratégiáról készült dokumentumot (88/2009. (X. 29.) OGY határozat). A Stratégia az ifjúsági korosztályokkal kapcsolatos állami felelősség összefoglalása a 2009-2024. időszakra vonatkozóan. Részletezi az ifjúságpolitika hosszú távú társadalmi céljait, megvalósításukhoz az egyes területeken a horizontális és specifikus célokat, valamint ezekhez kapcsolódó részcélokat határoz meg.

5. Idősügyi Nemzeti Stratégia (INS) az I. ütemterv 2010–2022-ig, a II. 2023–2034-ig tart.

A 81/2009. (X. 2.) OGY határozat az Idősügyi Nemzeti Stratégiáról című dokumentum az aktuális gazdasági-társadalmi környezethez viszonyulva határozza meg az idősügyi stratégia célkitűzéseire szükséges kormányzati beavatkozási feladatokat. Az életkor meghosszabbodásával a népesség egyre nagyobb arányát alkotó idős generáció mind erőteljesebb társadalmi hasznosságának előmozdítása fontos feladat, megkerülhetetlenül fontos cél. Az idősekről való gondolkodás felöleli a jogbiztonság, kommunikáció, nyilvánosság, képzés, élethosszig tartó tanulás, egészségügy, rehabilitáció, mentális egészség, szociális ellátások, nyugdíjügy, foglalkoztatás, kultúra-közművelődés, sport-rekreáció, strukturált szabadidő-eltöltés, esélyegyenlőség, társadalmi kirekesztődés megelőzése, életútmodell, önkéntesség, generációk közötti együttműködés területeit és kapcsolódási pontjait. A stratégia prioritásai:

1. Esélyegyenlőség, pozitív reakciók az idősödés és a hosszabbéletűség Társadalompolitikai kihívásaira, fellépés az ageizmus ellen

A Stratégiában megfogalmazottak rámutatnak arra, hogy fokozni kell az érintettek bevonását és az e céllal történő együttműködések fejlesztését a különböző szektorok (kormányzati, nonprofit, for-profit, informális közösségek), a különböző szakpolitikák és különböző szolgáltató partnerek

között. A társadalmi szemlélet változtatása azért is szükséges, hogy csökkenjen az idősokkal szembeni negatív sztereotípiák térnyerése.

2. Társadalmi részvétel és bevonódás, közösségi megbecsültség

A Stratégia lényege egy társadalmi szemléletváltás elfogadtatása és érvényre juttatása, mely szerint az idősödésről való gondolkodásban lényeges a meglévő képességek megőrzése, szunnyadó készségek előhívása.

3. Élethosszig tartó fejlődés, törekvés az életöröm, az autonómia megőrzésére és az önmegvalósításra

Az idősök számára képzésekkel is biztosítani kell az önellátás és az életminőségük megőrzésével kapcsolatos ismereteket. Meg kell teremteni a feltételeit az élethosszig tartó tanulásnak, az önségítés lehetőségeinek és az önkéntesség szélesebb körű kiépítésének, a generációk közötti együttműködés lehetőségeinek bővítését is.

4. Biztonság és megfelelő életminőség, a betegségek kockázatának alacsonyan tartása, az emberi méltóság megőrzése és a funkcionális önállóság elősegítése

Az idős emberről a maga emberi teljességében kell gondolkodni. A figyelmet az emberi élet kiteljesedésére kell fordítani és nem szabad kizárólag a szociális és egészségügyi vonatkozásokra leszűkíteni. A Stratégia alapvető irányelve és az időspolitikai fejlesztés egyik célja, hogy az időskorúak jól-léte szempontjából a személyre szabott szolgáltatások széles köre álljon rendelkezésre, figyelembe véve azt, hogy az időskorú személyeknek egyéni eltérő társadalmi és kulturális szükségleteik vannak. Az idősöknek úgy kell hozzáférniük a különféle szolgáltatásokhoz, hogy azok leginkább igazodjanak a saját szükségleteikhez (a „se többet, se kevesebbet, mint amire éppen szükség van” elv érvényesítése). Az idősök számára minőségi szempontok alapján is ismereteket kell nyújtani a szolgáltatások biztonságáról, megbízhatóságáról, hozzáférhetőségéről és felhasználóbarát voltukról.

5. Aktivitását és függetlenségét, társadalmi presztízsét megőrző idősödő és idős ember

Az Idősügyi Nemzeti Stratégiában megfogalmazott időspolitikai jövőkép, a célok elérését szolgáló fejlesztendő területek számbavétele mind megelőző (pro-aktív), mind a jelenlegi helyzetre választ adó (reaktív) megközelítéseket tartalmaznak. A Stratégiában foglaltak megvalósítása a társadalom valamennyi csoportját érinti – a fiataloktól a nagyon idősökig. A Stratégiában megfogalmazott időspolitika megvalósítása lehetővé teszi az idősök önbecsülésének növelését, méltóságának megóvását, valamint a társadalom többi korcsoportja részéről az idősökkel szembeni tisztelet növelését.

7. Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégia (2013–2023)

A Kormány 1744/2013. (X17.) sz. Korm. határozatával fogadta el a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiáról szóló stratégiáját, mely Bács-Kiskun megye tekintetében különös jelentőséggel bír. „Klasszikus értelemben vett kiterjedt tanyavilágról, amelynek hazánkban három típusát különböztetünk meg (életvitelszerűen lakott, gazdálkodásra használt vagy idényjelleggel, hétvégi házként funkcionáló), igazán csak Csongrád, Békés és Bács-Kiskun megye területén beszélhetünk. Ezekben a megyékben jellemző az előzőekben vázolt mindhárom tanyatípus együttes jelenléte is, és negyedikként idesorolhatók a jelentős számban található lakatlan, elhagyott tanyaépületek, volt TSZ majorok. A biztonság és a köznyugalom fenntartása ezeken a területeken már századokkal ezelőtt is speciális módszereket igényelt.

A lakott tanyák többségében idős, illetve egyedülálló, hátrányos helyzetű személyek, családok élnek. A külterületen, különösen a tanyavilágban élő népesség érzékenyebben reagál a bűnügyi

helyzet változásaira, sőt más társadalmi rétegektől eltérően, sajátos helyzetükből fakadóan jobban igényli az állam szolgáltató gondoskodását.” A stratégiai intézkedéseket is megfogalmaz: „Össze kell gyűjteni azon szervezeteket, amelyek hátrányos helyzetű, különösképpen roma fiatalok számára működtetnek felzárkóztatási programokat. Meg kell vizsgálni, hogy az összegyűjtött (főképpen játszóházakban, tanodákban, közösségi tereken működtetett) programokba a bűnmegelőzési (áldozattá és elkövetővé válást megelőző) ismeretek, szociális kompetenciafejlesztő játékok integrálhatók-e, ki kell dolgozni a módszertanát annak, hogy az áldozattá és elkövetővé válást megelőző ismeretek és szociális kompetenciafejlesztő játékok hogyan integrálhatók be a már futó programokba, és az arra alkalmasakba be kell illeszteni ezen ismeretek oktatását.”

8. Országos Fogytékosságügyi Program (2015-2025)

Az Országgyűlés 15/2015. (IV.7.) sz. határozatával fogadta el az Országos Fogytékosságügyi Programról szóló határozatát, melyben felkéri a Kormányt, hogy jogalkotó és végrehajtó tevékenységében érvényesítse a Programban elfogadott elveket, feladatokat és célkitűzéseket, dolgozzon ki Intézkedési Tervet, számoljon be a célkitűzések megvalósulásáról az Országgyűlésnek.

Az Országgyűlés felkéri a kormányzati és civil szervezeteket, hogy egyenek meg mindent a Programban megfogalmazott célok megvalósításáért, a tömegtájékoztató szervek vezetőit és munkatársait, hogy vállaljanak részt a Program megismertetésében, a fogyatékos személyeket arra, hogy közösségi, helyi, kistérségi, megyei, regionális és országos szinten vállaljanak aktív és kezdeményező szerepet saját jogaik biztosításában, vegyenek részt a sorsukat érintő kérdésekben. Felkéri továbbá a felelős minisztert, hogy a programot tegye közzé az általa vezetett minisztérium honlapján felolvasó szoftverekkel használható elektronikus formában, magyar jelyelven és könnyen érthető formátumban, továbbá a látássérültek érdekképviselőjét ellátó országos szervezeten keresztül Braille-formátumban.

9. „A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030)¹⁸

1. Az Akcióterv a családi élet és munkavállalás összehangolásának további támogatását tűzi ki célul, amelyet a következő konkrét intézkedésekkel javasolt elérni:

a) A női-férfi munkamegosztás elősegítése

- az atipikus foglalkoztatási formák – különösen a munkáltatók körében - népszerűsítésével; továbbá hazai és uniós pályázati programokkal, kedvezményekkel, illetve a Családbarát Munkahely pályázati program kibővítésével;
- a nők és férfiak igényeinek, illetve az atipikus foglalkoztatási formák alacsony volta okainak kutatással történő felmérésével, a KINCS bevonásával;
- Sikeres pályázatnak köszönhetően 2020. július 1-től egy 18 hónapos Strukturálisreform-támogató program (SRSP) keretében a nemek közötti foglalkoztatási különbségek elemzése valósul meg, illetve a kutatás vizsgálni fogja, hogy a meghozott intézkedések ellenére miért alacsonyabbra is a nők munkaerőpiaci részvétele. A projekt új intézkedések kidolgozását is magában foglalja.
- a kutatás eredményének figyelembevételével szükséges intézkedések kidolgozása, a munkáltatói és munkavállalói eltérő érdekek összehangolásával;
- a kisgyermekes nőknek és férfiaknak lehetőség megteremtésével, hogy hosszabb ideig és rugalmasabban vehessék igénybe az atipikus foglalkoztatási megoldásokat;

¹⁸ Forrás: „Az 1685/2020. (X. 22.) Korm. határozat rendelkezik az Európai Unió számára készített, „A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030) akcióterv elfogadásáról.

- az atipikus foglalkoztatási formákban dolgozók arányának növelésével.
- b) A nők „láthatatlan”, „fizetetlen” munkájának fokozott elismerése
 - figyelemfelhívó kampánnyal;
 - a nők és férfiak „fizetetlen” munkában való részvételének vizsgálatával;
 - az ápolási feladatok (beteg vagy idős hozzátartozó ápolása) kutatásban való vizsgálatával;
 - nagyszülői feladatok fokozott elismerésével.
- c) A munka és családi élet összehangolása a nők és férfiak között a gyermekgondozási szabadság tekintetében
 - a gyermekgondozási idő alatti, a munkahellyel, illetve szakmai civil szervezetekkel való kapcsolattartást támogató programokkal/pályázatokkal;
 - a férfiak családi szerepének kutatásával a KINCS bevonásával;
 - a nők-férfiak közötti munkamegosztás támogatásával.
- d) A gondozási feladatokban való állami és munkaadói segítségnyújtás munkahelyi, vállalati bölcsődék és óvodák számának növelésével figyelembe véve a meglévő óvodák kapacitását;
 - a gondozási feladatokban résztvevők támogatásával.
- e) Szemléletmód formálás az oktatásban
 - a Családi Életre Nevelés program erősítésével, hangsúllyal a nők és férfiak közötti harmonikus együttműködésre az óvodáktól kezdve, illetve az alap-és középfokú oktatásban az iskolai védőnők bevonásával;
 - Magyarország Digitális Gyermekvédelmi Stratégiájának Programjai továbbfolytatásával a Digitális Gyermekvédelmi Szolgáltató és Módszertani Központ megvalósításában;
 - módszertan és segédanyag kidolgozásával a pedagógusok, óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet nyújtó szakemberek, iskolapszichológusok részére.
- f) Szemléletmód formálás a vállalati magatartásban az 1201/2015. (IV. 9.) Korm. határozatban foglalt a vállalati társadalmi felelősségvállalásra vonatkozó Cselekvési Terv aktualizálása a vállalatok felelős magatartásának erősítése érdekében;
 - a vállalatok menedzsmentjének érzékenyítése további eszközökkel.
- g) Család-és gyermekbarát környezet kialakítása
 - további pályázatok, díjak bevezetésével.

2. A nők részvételének segítése azokon a területeken, ahol az jelenleg alacsony. A cél eléréséhez a következő lépések javasoltak:

- A nők részvételének támogatása a politikai döntéshozatalban képzéssel és mentorálással.
- A nők vezetővé válásának elősegítése a gazdasági - vállalati szektorban középfokú oktatásban történő pályaorientációval;
- a vezető nők példájának bemutatásával;
- mentorprogrammal;
- díjak alapításával;
- a családbarát munkahelyek és felsőoktatás támogatásával, a családbarát megoldásokkal rendelkező felsőoktatási intézmények arányának növelésével.
- A tudomány terén a nők előtt álló láthatatlan akadályozó tényezők lebontása pályázatok meghirdetésével, amelyek figyelembe veszik a kutató, PhD hallgató nők gyermekgondozás következtében a kutatómunkából kiesett időszakát és ennek fényében kedvezményeket nyújtanak számukra;

- a női oktatói és kutatói utánpótlás elősegítése érdekében olyan beruházások támogatása, amelyek a telephelyeken gyermekbarát megoldásokat valósítanak meg (pelenkázó és szoptató terek, gyermekszarkok, gyermekmegőrző);
- a kutató, PhD hallgató nők jó családi gyakorlatainak (a mai modern szemlélet szerinti, harmonikus családi együttélésen alapuló női-férfi szerepek) bemutatása médiakampány formájában.
- A lányok és nők MTMI (matematikai, természettudományos, műszaki, informatikai) pályák felé való irányultságának támogatása pályaeorientációs foglalkozások szervezésével a középszintű oktatásban, amelyek népszerűsítik az MTMI szakmákat a pályaválasztás előtt álló fiatal nők számára;
- a kutatói életpálya népszerűsítésével a felsőoktatásban;
- középfokú szakképzés terén;
- az MTMI pályaeorientáció, ösztöndíj a felsőoktatásban, különös tekintettel a női hallgatókra.
- A lányok és nők szakképzésben és felsőoktatásba való érvényesülésének előmozdítása, a lemorzsolódásuk csökkentése speciális oktatásszervezési modellek kidolgozásával és alkalmazásával;
- felzárkózási és fejlesztési célú kurzusok megvalósításával;
- olyan programok kidolgozásával, amely révén nő a szakma és a diplomaszerezés esélye a lemorzsolódás kockázatával érintett nők számára;
- a "nem foglalkoztatott, oktatásban és képzésben nem részesülők" (NEET) között magasabb a nők aránya, számukra szakképzést, illetve felsőfokú tanulmányokat előkészítő programok szervezésével, a programokon való részvételt elősegítő ösztönző rendszer kialakításával és működtetésével, specifikus (korai) pályaeorientációs, készségfejlesztő és kommunikációs programok megvalósításával, továbbá a gyermekneveléssel összeegyeztethető továbbtanulási formák támogatásával;
- nagyszabású digitális kompetenciafejlesztési program indításával nők részére.
- A nőpolitikai, a női szempontokat figyelembe vevő szaktudás fejlesztése szakértők képzésével, valamint a szaktudás elterjesztésével a közigazgatásban (pl. Probono képzések indításával).

3. A nők és férfiak egyenlő mértékű gazdasági, egészségi és szociális védelmének megteremtése:

- A 6 év alatti gyermeket nevelő nők elhelyezkedésének támogatása az 1. fejezetben kitűzött célok mellett fiatal nőknek karrier tanácsadással, mentorhálózat kiépítésével;
- kisgyermekes anyáknak biztosított képzéssel, tanácsadással;
- bölcsődei ellátást biztosító intézmények kapacitásának további növelésével;
- a hátrányos helyzetű, szakmát még nem szerzett négy vagy több gyermekes édesanyák esetében a hosszú évek után a munkába történő visszatérés megkönnyítésére azon lehetőség kialakításával, hogy egészségügyi, szociális, gyermek- vagy idősgondozási területen segítő szakmába térhessenek vissza, amely az otthon megszerzett tudás elfogadottságát is erősítené (Nő az esély programhoz hasonló koncepció kidolgozása), amennyiben az eredeti munkahelyen történő foglalkoztatásra nincsen mód.
- A női vállalkozók támogatása felkaroló, foglalkoztatást javító (kompetenciafejlesztés, tréningek, kutatás, mentorprogram) és a források elérését biztosító intézkedésekkel;
- sikeres vállalkozó nők példájának bemutatásával.
- A nők és férfiak közötti bérkülönbségek okainak kutatásban való vizsgálatával a kihívások alátámasztásának fényében;

- a kutatás eredményeinek figyelembe vételével az indokolt, célértékekkel meghatározott intézkedések meghozatalával;
- a nők és férfiak nyugdíja közötti különbségek kutatásban való vizsgálatával.
- A nők speciális (különösen gyermekszülés és gyermeknevelés, családi állapot, gyermekszám, egészségi állapot, valamint beteg- és idősgondozás miatti) szegénységi kockázatának csökkentése (munkavállalás, társadalombiztosítás, munkanélküliség, az egészségügyi és a szociális ellátások, valamint a digitalizáció területén) nemekre bontott statisztikai adatgyűjtések és adat-kiértékelések elvégzésével, külön célzottan a speciális helyzetben lévő (egyszülős, fogyatékkal élő gyermeket nevelő, nagycsaládos, hátrányos helyzetű) csoportokra keresetszerkezeti felmérés, időmérleg adatok, háztartási szatellit számla módszereivel;
- kedvezményes oktatási lehetőségek biztosításával kismamák számára;
- a Család és Karrier Pontok hálózatának továbbfejlesztésével;
- a Családbarát Szülészeti és Családbarát Kórház pályázat további meghirdetésével, kibővítésével;
- a várandós anyák nagyobb mértékű támogatása érdekében a védőnői hálózat erősítése ösztönzők bevezetésével, béremeléssel, kiemelt jelentőséggel a hátrányos helyzetű településekre;
- a hátrányos helyzetű nők egészségtudatosságát növelő, a szervezett népegészségügyi szűréseken való részvételt ösztönző programok kidolgozásával;
- ingyenes mentálhigiénés tanácsadással, pszichológusok biztosításával az Egészségfejlesztési Irodákban a hátrányos helyzetű nők számára;
- a szegénységben élők és a roma nők, mint aktív erőforrás beépítésével a munkaerőpiacra, figyelembe véve a korai iskolaelhagyást megelőző programok továbbfejlesztését, kiterjesztését;
- a hátrányos helyzetű édesanyák gyermeknevelési kompetenciáinak erősítése (az uniós források biztosítása esetén a Biztos Kezdet Gyerekházak hálózatának kibővítésével: legfeljebb 50 új Gyerekház létrehozásával);
- a szegénységben, illetve mélyszegénységben élő egyszülős családok számára rezsiköltségek támogatásával, illetve tanulmányi ösztöndíjak biztosításával az egyszülős gyermekek részére;
- idős hozzátartozó gondozását ellátó nők otthoni munkavégzésének elismerésével;
- digitalizáció adta támogatási lehetőségek speciális felmérésével és kamatoztatásával az adott élethelyzethez igazodva.

2.1 Kapcsolódás stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Az Integrált Településfejlesztési Stratégia célja, hogy megfogalmazza a település hosszú távú jövőképét és ahhoz igazítsa középtávú fejlesztési céljait.

A város hosszú távú jövőképe, a gazdasági és társadalmi dinamizálás.

Jánoshalmán, középtávon a gazdasági fejlődésnek köszönhetően nő a település népességvonzó képessége és csökken a népesség fogyásának üteme. A város folyamatosan bővülő munkaerő piaca megfelelő lehetőséget teremt elfogadható életkörülmények megteremtéséhez. A település térségi szerepe az elérhető szolgáltatások minőségi és mennyiségi fejlesztésén keresztül tovább erősödik. A városban működő kis- és középvállalkozások helyi beszállítói köre hozzájárul a város és vonzáskörzetének gazdasági integrációjához.

Átfogó célok:

- Jánoshalma népességmegtartó képességének és a lakosság életminőségének javítása, a városi környezet és az elérhető települési szolgáltatások fejlesztésével.
- Jánoshalma, mint térségi gazdasági központ pozíciójának erősítése, a potenciális befektetők számára vonzó helyi üzleti ökoszisztéma továbbfejlesztésével, a helyi gazdaság ágazati diverzifikálásával.

Középtávú városi célok (tematikus célok):

- A települési infrastruktúra átfogó fejlesztése, a helyi lakosság életminőségének javítása Jánoshalmán.
- Jánoshalma város humán alapszolgáltatásokhoz kapcsolódó infrastruktúrájának fenntartható fejlesztése.
- Helyi erőforrásokra épített közösségépítés Jánoshalmán.
- Komplex gazdaságfejlesztés a helyi munkaerőpiac dinamizálása érdekében.

Az ágazati stratégiákat átszövő, a mozgáskorlátozottak, idősek és kisgyerekesek érdekeit figyelembevéve kiemelt horizontális szempont az akadálymentesség. Az egyes programok Gazdasági Program, Településfejlesztési Stratégia, Településrendezési Terv, koncepciók Bűnmegelőzési Koncepció, az Ifjúságpolitikai Koncepció, a Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció, a Sportkoncepció, Közfoglalkoztatási Terv a középtávú stratégiából kiindulva saját területére vonatkozólag határozza meg az esélyegyenlőséget előmozdító célokat, intézkedéseket.

A Gyermeklanc Óvoda és Bölcsőde, Család és Gyermekjóléti Központ Óvodai- és Bölcsődei nevelés Pedagógiai- és Szakmai Programjában megfogalmazott cél, hogy a 2 – 7 éves korú gyermekek nevelése, szeretetteljes, érzelmi biztonságot, tág keretek közötti személyes szabadságot nyújtó környezetben folyjon, segítse elő a gyermekek harmonikus fejlődését, annak eltérő ütemét, a gyermeki személyiség kibontakozását, a hátrányok csökkenését. Vegye figyelembe életkori sajátosságokat, az egyéni képességeket, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását. Adjon esélyt mindenki számára a kiegyensúlyozott egyéni fejlődéshez. A döntés lehetőségének biztosításával váljanak a környezetükben otthonosan mozgó, nyitott, egészséges, el- és befogadó, önmagukat kreatív módon kifejezni tudó egyénekké. A hátrányos helyzetű családok gyermekei esetében a hátrányok és a következményei enyhítésére, az esélyegyenlőség biztosítására kell törekedni.

A Család és Gyermekjóléti Szolgálat feladatait is ellátó Központ Szakmai Programjában kimondja, hogy célja a széleskörű, segítő, támogató, szükség esetén alternatív eszközöket is alkalmazó szociális munkával a gyermekvédelmi törvényben foglalt jogok érvényesítéséhez, a szülői köteleességek teljesítéséhez hozzájáruljanak, a gyermekek családban történő nevelkedését elősegítsék, veszélyeztetettséget megelőzzék, illetve megszüntetéséhez segítséget nyújtsanak. Feladataik végzése során tiszteletben tartják az egyének, családok autonómiáját, hagyományait, szokásrendszerét, vallási elköteleződését, tradícióit. Külön hangsúlyt helyeznek arra, hogy szervezzék és összehangolják a hatósági intézkedéssel érintett gyermekek és családjuk szociális biztonságának megőrzése érdekében nyújtott szolgáltatásokat, információt nyújtsanak és megismertessék e tevékenységek és egyéb szociális szolgáltatások tartalmát és eljárási rendjét, támogassák az azokhoz való hozzáférést a járás egész területén. Feladataink teljesítése érdekében

együttműködnek a szociális- és gyermekjóléti ellátó tevékenységhez kapcsolódó más szervezetekkel és intézményekkel.

Családsegítéssel nyújtott szolgáltatásaik célja, hogy a szociális és mentálhigiénés problémákkal küzdő, illetve krízishelyzetbe került egyének, családok számára segítséget nyújtsanak az okok megelőzéséhez, illetve azok megszüntetéséhez, valamint hozzájáruljanak az életvezetési képesség megőrzéséhez.

Nyitnikék Biztos Kezdet Gyerekház

A „Nyitnikék” nevű Biztos Kezdet Gyerekház az óvodán belül helyezkedik el és 2010. május 1-jén kezdte meg működését. Lehetőséget nyújt a 0-3 éves korú gyermekek és családjaik számára a szociokulturális hátrányokból eredő szokások készség- és képességbeli lemaradások kompenzálására. A Gyerekház ingyenes szolgáltatásai, sokrétű kapcsolatrendszere, központi elhelyezkedése lehetőséget biztosít a családoknak a segítő hálózatok hatékony elérésére, az informális kapcsolatok kiépítésére. Célja, hogy a Gyerekházba járó szülők és gyermekeik összetartozó közösséget alkossanak.

Havi egy alkalommal védőnő látja el hasznos tanácsokkal a szülőket, ilyenkor alkalom nyílik az egy-egy kisgyermekkel felmerülő problémák jelzésére is a védőnő felé. Intenzív az együttműködés a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal is. Havi rendszerességgel tartanak szakmaközi megbeszéléseket. Ezen alkalmakkor részt vesz védőnő, logopédus, fejlesztőpedagógus, gyógytestnevelő, gyermekorvos, óvodavezető stb. is, segítségükre, közreműködésükre bármikor számíthat a Gyerekház, a gyermekek érdekében szakmailag összehangolt munkát teremtenek együtt.

Különösen: Költségvetési koncepció, vagy Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Jánoshalma Városi Önkormányzat az alábbi esélyegyenlőséget biztosító pályázatokat valósítja meg a településen, valamint a szűkebb és a tágabb térségben:

A foglalkoztatás elősegítése, a mélyszegénység elleni küzdelem, a társadalmi és nemek szerinti esélyegyenlőség megteremtése, a megkülönböztetés tilalma, a hátrányos helyzetű társadalmi rétegek felzárkózása, a romák integrációja, a migránsok elfogadásának és beilleszkedésének segítése, a családok helyzetének javítása, családbarát megoldások, társadalmi felelősségvállalás.

Nyilvános eseményeken, kommunikációban és viselkedésben a pályázó esélytudatosságot fejez ki: nem közvetít szegregációt, csökkenti a csoportokra vonatkozó meglévő előítéleteket.

A várható projekt eseményeire, szolgáltatásaira, képzéseire a részvételt a tervek szerint mindenkinek azonos feltételekkel biztosítjuk. Várhatóan széleskörű kommunikációs kampány biztosítja majd, hogy a lakosság és a különböző szervezetek értesüljenek a lehetőségekről.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok,¹⁹ kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a TeIR adatbázisból, valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze. Felhasználtuk az ágazati beszámolók megállapításait, szakemberek tapasztalatait. Természetesen azoknál az adatoknál, amelyekre nyilvántartás nincs és nem is lehet, ott a népszámlálás adataiból indultunk ki.

Sajnálatos, hogy több esetben eltérések tapasztalhatók a központi adatbázisok és helyi nyilvántartások adatai között. A helyi intézményektől kaptuk a legaktuálisabb adatokat, illetve társhatóságok együttműködését kértük a teljes körűség érdekében.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Az emberi méltóság minden egyén, és társadalmi csoport tekintetében egyenlő, korlátozhatatlan, visszavonhatatlan, megkérdőjelezhetetlen. Nem megengedhető „A roma kisebbséggel szemben megfogalmazott olyan véleménysértő kijelentés, amely figyelmen kívül hagyja a mindenkit egyenlően megillető emberi méltóság értékét.”²⁰ A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége abban az esetben fedi egymást, ha a roma személy egyúttal a mélyszegény célcsoportba tartozik. A romák és mélyszegények egy célcsoportban való említése a HEP-ben a munkahelyteremtéssel foglalkoztatással, oktatással és képzéssel, egészségügyi és szociális szolgáltatásokkal, szegregátummal, helyi közélettel kapcsolatban indokolt lehet.

Fontos, hogy a jogalkotó több irányból kívánja a nemzetiségi lakosság esélyeit növelni. Egyrészt, az Njt. 81 § (1) bek. által meghatározott nemzetiségi jogok, „különösen a kollektív nyelvhasználat, hagyományápolás és kultúra, a helyi sajtó, az esélyegyenlőség, társadalmi felzárkózás és a szociális ellátás kérdéskörében a nemzetiségi lakosságot e minőségében érintő helyi önkormányzati határozatot a képviselő-testület csak az e lakosságot képviselő települési nemzetiségi önkormányzat, ennek hiányában az országos nemzetiségi önkormányzat egyetértésével hozhatja meg.” Az Njt. 81 § (1a) bek. alapján, a nemzetiségi önkormányzat részére az (1) bekezdésben biztosított egyetértési joggal kapcsolatban, a nyilatkozat megtételére - jogszabály eltérő rendelkezésének hiányában - harminc nap áll rendelkezésre. A határidő - bármely érdekeltnak a másik félhez intézett nyilatkozata alapján - egy alkalommal további tizenöt nappal meghosszabbodik. A határidő jogvesztő. Másrészt, az Njt. 115. § d) pontja alapján a helyi nemzetiségi önkormányzat kötelező közfeladata „d) a képviselt közösség érdekképviseletével, esélyegyenlőségének megteremtésével kapcsolatos feladatok ellátása, különös tekintettel a helyi önkormányzatnak a nemzetiségek jogainak érvényesítésével kapcsolatos feladataira.”²¹

¹⁹ Különösen a közoktatási esélyegyenlőségi intézkedési terv, és a szakképzési intézkedési terv.

²⁰ Bővebben lásd : 828/2011. (VI. 22.) számú médiatanácsai határozat kivonata.

²¹ 2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól (Njt.)

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A társadalmi polarizáció, a gazdagok és szegények közötti jövedelemkülönbség, világméretben növekszik. Egyre nagyobb különbség tapasztalható az egyes társadalmi rétegek foglalkoztatási lehetőségekhez, erőforrásokhoz, egészségügyi ellátáshoz, kultúrához, oktatáshoz való hozzáférési esélyeiben. A társadalmi polarizáció, a gazdagok és szegények közötti jövedelemkülönbség, világméretben növekszik. Egyre nagyobb különbség tapasztalható az egyes társadalmi rétegek foglalkoztatási lehetőségekhez, erőforrásokhoz, egészségügyi ellátáshoz, kultúrához, oktatáshoz való hozzáférési esélyeiben.

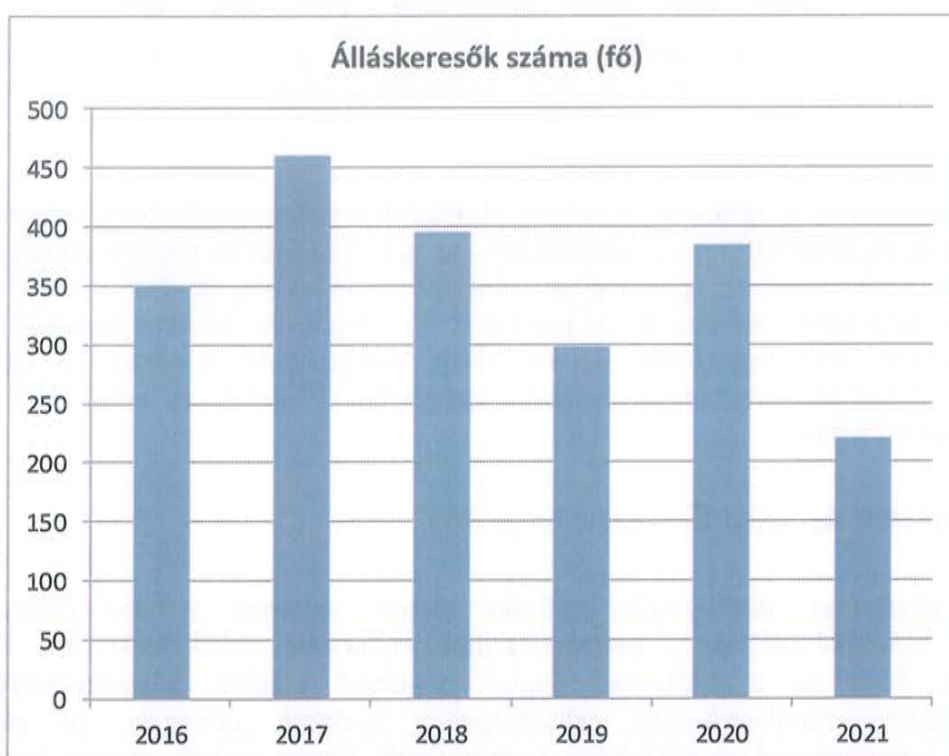
3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a Möt-v-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

- a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

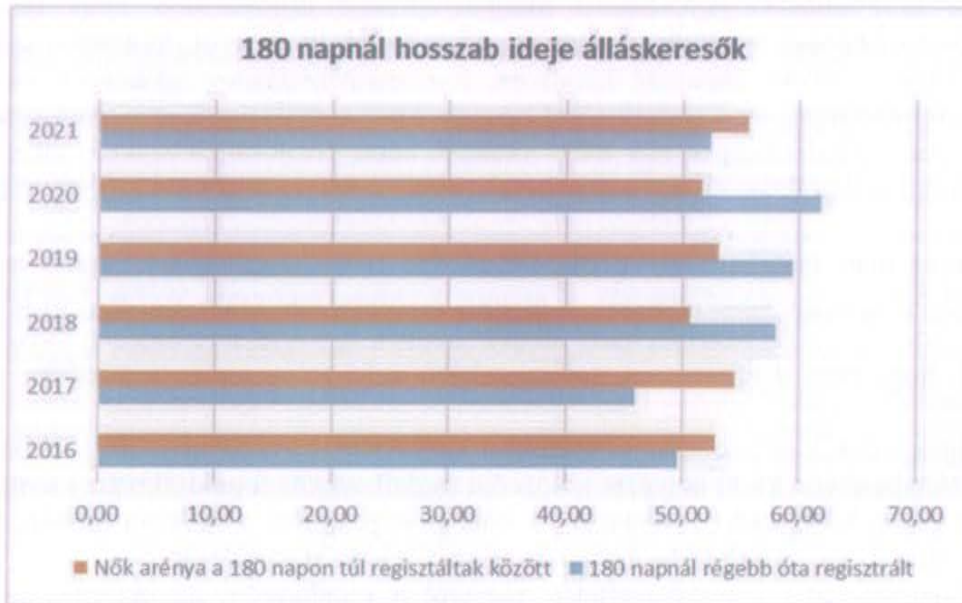
1.számú táblázat Forrás: TEIR

2.számú táblázat Forrás: TEIR

A foglalkoztatáspolitikai szempontból hátrányos helyzetű társadalmi csoport (cigányok) egyre tartósabban szorul ki a munkaerőpiacról, egyre nagyobb számban kerülnek ki a munkaügyi regisztrációból, ezzel elveszítik a szervezett segítségnyújtás legfontosabb esélyét. Foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztályok, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, a pályakezdők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékos emberek.

Foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók (180 napnál régebbi munkavállalók) az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztályok, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és a fogyatékos emberek. A regisztrált munkanélküliek és a 180 napnál régebben nyilvántartott munkanélküliek száma is csökkenő tendenciát mutat. 2017-ben a nők helyzete javult.

3.számú táblázat Forrás: TEIR

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

4.számú táblázat Forrás: TEIR

Munkaerő-piaci szempontból a piaczgazdasági átalakulás egyik vesztese a cigány népesség, a megszűnő szakképzetlen munkát igénylő munkahelyek csökkenésével. A cigány származású munkanélküliek elhelyezkedési esélyeinek és foglalkoztatásának növelését kormányzati szinten számos eszközzel és munkaerő-piaci programmal igyekeznek elősegíteni. A népszámlálási adatok

indokolják az iskolai végzettség megszerzéséhez hozzájáruló képzések szervezésének szükségességét.

- c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

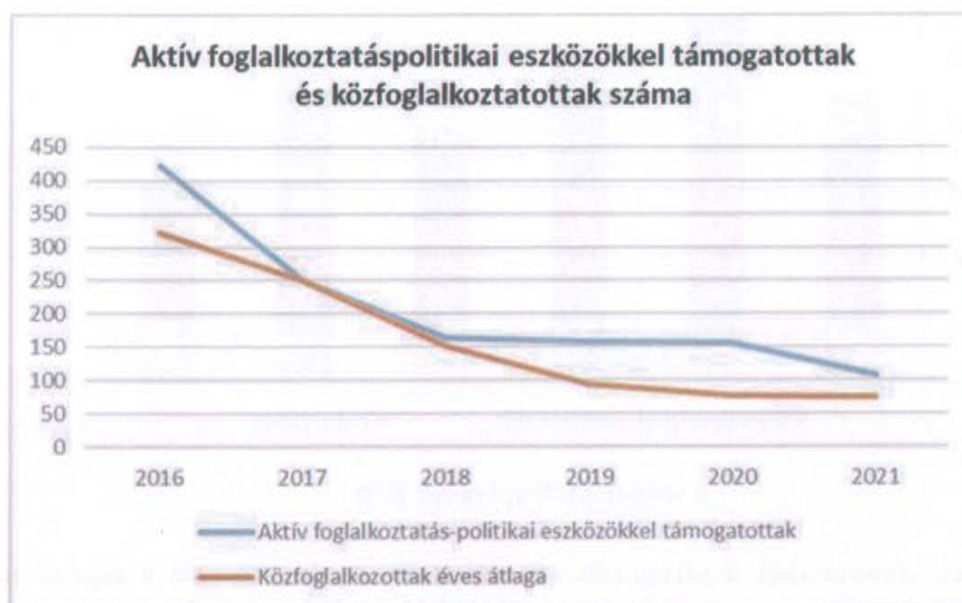
A közfoglalkoztatási rendszer bevezetésének elsődleges indoka az volt, hogy a különböző foglalkoztatási programokon keresztül a munkaerőpiactól huzamosabb ideje távol lévők fokozatosan visszavegye a munka világába, azon belül is a nyílt munkaerő-piacra. Ezen programok többsége ugyan alkalmas bizonyos, a munkavállaláshoz szükséges készségek és kompetenciák fejlesztésére, de a résztvevőket nem ösztönzi a nyílt munkaerő-piaci részvételre. A közmunkaprogram tulajdonképpen egy mély válságra adott közpolitikai reakció volt: egyrészt a 2008-as gazdasági világválság, de ugyanúgy benne volt a rendszerváltás óta húzódó magyar vidék válsága is.

A rendszerváltás után kialakult egy olyan társadalmi csoport, amelyik tartósan leszakadt és kiszakadt az elsődleges munkaerőpiacból. A magyar közmunkaprogram lényegében beilleszkedik a nemzetközi szociálpolitikai trendbe, mely tulajdonképpen egy workfare fordulat következménye. Ez azt jelenti, hogy nem a segélyezés, sokkal inkább a fegyelmezés és a munkára szoktatás a hosszú távú cél.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. tv. 2011.01.01-től életbe lépett módosítása hatályon kívül helyezte a közcélú foglalkoztatás fogalmkörét, s annak kötelező lebonyolítását előíró szakaszokat. Megszűnt a közmunkaprogram, a közcélú munka, valamint a közhasznú munkavégzés, és helyükbe az egységes közfoglalkoztatás lépett.

A közfoglalkoztatás célja a munkavállalók részéről a munkateszt, az aktivitás növelése, az önkormányzatok részéről az értékteremtés, településüzemeltetés és településfejlesztés, a társadalom részéről a tranzitfoglalkoztatás, valamint a szegénységnyhító funkcióban ragadható meg.

Az Önkormányzat a közcélú foglalkoztatás maximális kihasználtságával erősíti munkavállalási esélyeiket. A város vezetősége feladatának tekinti a cigány célcsoport élethelyzetének, társadalmi esélyegyenlőségének javítását, munkaerő-piaci (re)integrációjuk elősegítését.

5.számú táblázat Forrás: TEIR

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

A gazdasági szervezetek méret szerinti besorolása létszám- és bevétel kategóriák alapján történik, melyek az uniós csatlakozás után jelentősen megemelkedtek. Az árbevétel alapul véve a vállalkozások szinte egytől-egyig a mikro méretkategóriába tartoznak.

A gazdasági ágak közti megoszlás hasonló képet mutat Jánoshalma és a térség esetében. Meghatározó a „kereskedelem, javítás”, „ingatlanügyek, gazdasági szolgáltatás” és a „mező- és erdőgazdaság” szektorok, amit követ az „építőipar” és a „feldolgozóipar”. A gazdasági ágak közül a mezőgazdasági szektorban csökkent a vállalkozások száma, a kereskedelemben csak kisebb csökkenés volt. A település célja a helyi gazdaság dinamizálása – versenyképes termelő és szolgáltató vállalkozások, iparterület benépesítése vállalkozásokkal. A vállalkozói szolgáltató infrastruktúra és a térségi marketing erősítése. Versenyképes alternatív gazdasági tevékenységek megvalósítása. A kiskereskedelmi termékértékesítés feltételeinek javítása. A megújuló energia helyi hasznosítása. A turizmus térségi beágyazódottságú fejlesztése.

A városból a környező települések, munkalehetőségek megközelíthetősége jónak mondható, tömegközlekedéssel jól megközelíthetők.

- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

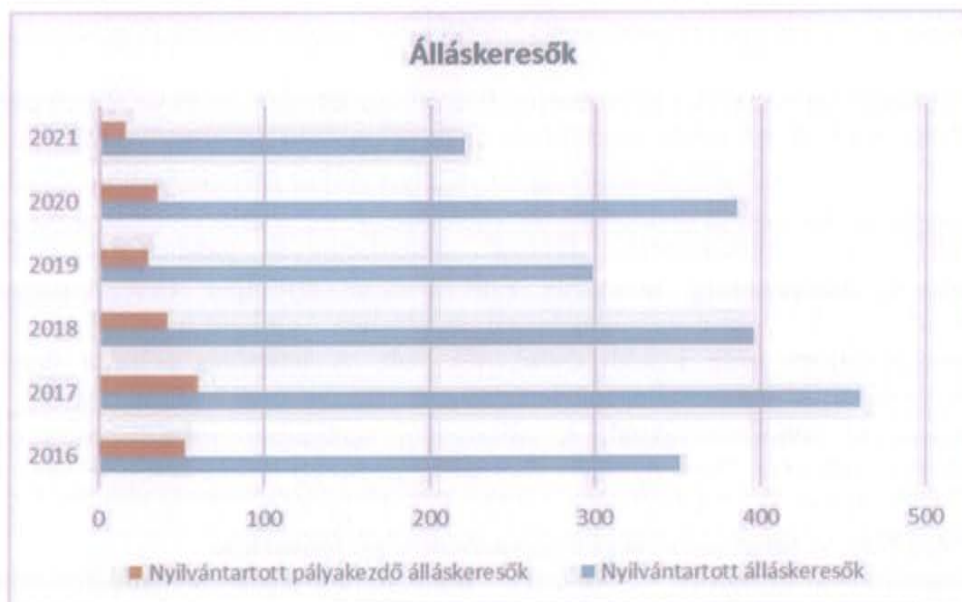
A településen nincs az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet segítő program. A Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya által szervezett programok száma kevés, nők számára szervezett képzés, illetőleg foglalkoztatási lehetőség még kevesebb- melyek segítenék az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet.

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma		
Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2016	351	52
2017	460	60
2018	395	41
2019	298	30
2020	385	35
2021	220	16

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését elsősorban a munkalehetőségek száma, a nem megfelelő szakmaválasztás, a szakmai tapasztalat hiánya és az iskolai végzettség befolyásolja. Az ifjúsági munkanélküliség strukturális munkanélküliség, a munkaerőpiac elvárásai ma már nemcsak a végzettségre és a szakképzettségre, hanem a különböző személyes kompetenciákra, szakmai és

gyakorlati tudásra vonatkoznak.

- f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

A településen nem jelentős számban, de Kiskunhalason (24km), Baján (35 km) működnek felnőttképzési programok van, melyet a jelentős számban vesznek igénybe az álláskeresők. Sokuknak az átjárás anyagilag igen megterhelő.

- g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

Az Önkormányzat saját fenntartású intézményében nincs, roma származású dolgozó. A Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya által nyújtott támogatási rendszeren belül, közfoglalkoztatás keretei között foglalkoztat az Önkormányzat jelentősebb számban romákat, vezetőként is.

- h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Az Önkormányzat törekszik a romák hátrányos megkülönböztetésének - a foglalkoztatás terén – teljes megszüntetésére. A foglalkoztatáspolitikájának alapja is az, hogy a közfoglalkoztatás keretein belül folyamatosan növelni kell a roma munkavállalók számát, mely folyamatosan megvalósul.

- i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

A digitális írástudás elengedhetetlen feltétele mindennapi életünknek. A társadalmi egyenlőtlenségek új dimenziójaként a digitális szakadék - az eszközökhöz és szolgáltatásokhoz való hozzáférés és a digitális kompetenciák hiánya révén – tovább nehezíti a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok integrációját.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Az állampolgárok szociális biztonságát az állam a pénzbeli, természetbeni és a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások rendszerének működtetésével biztosítja. A személyes gondoskodást biztosító szolgáltatások egy része minden településen kötelezően nyújtandó ellátási forma, más része meghatározott településnagysághoz kötött. A szolgáltatások, ellátások megszervezése a rendszerváltás óta számos változáson ment keresztül. A személyes szolgáltatások rendszerén kívül a pénzbeli és természetbeni ellátások terén lezajló decentralizáció mára szűk mozgásteret biztosít a helyi szintű szociálpolitikának.

A szociálisan rászorultak ellátásának megszervezése a rendszerváltás időszakában a központi államhatalomtól a helyi önkormányzatokhoz lett delegálva, az ellátás felelőssége, a feladatellátás és a szabályozás is decentralizálttá vált. A szociális szolgáltatások létrehozása, az igénybevételi eljárások, a pénzbeli ellátások kialakítása, folyósítása és finanszírozása terén is nagy önállóságot kaptak az önkormányzatok.

A kialakított decentralizált szisztéma a szubszidiaritás elvét követte és a finanszírozási, fenntartási problémák rávilágítottak a decentralizálás problematikus pontjaira, így elindult egy ellentétes irányú folyamat: a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény és későbbi módosításai során már szabályozták a pénzbeli ellátások rendszerét és kialakult a normatív finanszírozás.

A központi állam egyre több szolgáltatás biztosítására kötelezte az önkormányzatokat és egyre több szolgáltatás rendelkezett normatív támogatással, ami különböző mértékben fedezte a kiadásokat. Emellett időközben kialakult olyan szolgáltatás is, amelynél a pénzbeli támogatás feltétele a személyes szolgáltatás igénybevétele.

A jóléti modell munkaalapú paradigmaváltásával 2010-ben elindult a szociális ellátások megújítását célzó, erős centralizációs folyamat. Az ellátások újra szervezésének célja a vármegyei önkormányzatok konszolidációjáról, a vármegyei önkormányzati intézmények és a Fővárosi Önkormányzat egyes egészségügyi intézményeinek átvételéről szóló 2011. évi CLIV. törvény megalkotásához vezetett. Ahogy erről a törvény bevezető szakasza fogalmaz, „a Jó Állam kialakítása érdekében, a törvényesen és átláthatóan működő, a közszolgáltatásokat maradéktalanul biztosító Állam működési feltételeinek a megteremtése, valamint a területi és helyi közigazgatási rendszer megújítása, alacsony hatékonyságának orvoslása és a struktúrájának átláthatóbbá tétele, az ellátási színvonal emelése, egységessége, valamint a hatékonyabb, költségtakarékosabb intézményfenntartás érdekében.” (Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság, é.n.)

A folyamat részeként a korábban önkormányzati fenntartásba tartozó intézmények jelentős része állami fenntartásba került, majd 2015-ben a pénzbeli és természetbeni ellátások területén is komoly változások történtek, az állam és az önkormányzat segélyezéssel kapcsolatos feladatai élesen elválasztásra kerültek. A kötelezően nyújtandó ellátásokat 2015. március 1-től a járási hivatalok állapítják meg.

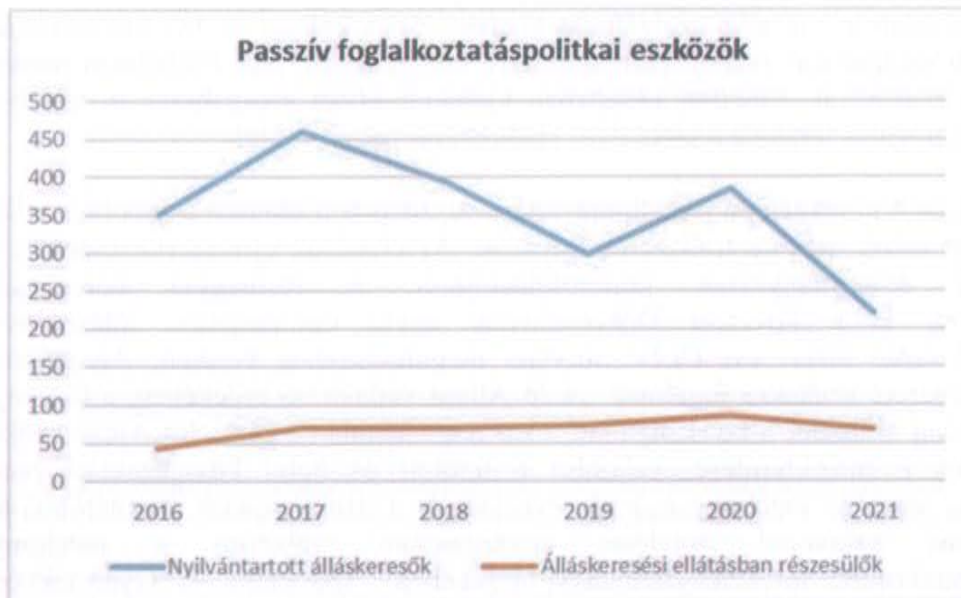
Ezek az ellátások a következők:

- aktív korúak ellátása,
- időskorúak járadéka,
- ápolási díj (alapösszegű, emelt összegű és kiemelt ápolási díj),
- közgyógyellátás (alanyi és normatív formák),
- egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság.

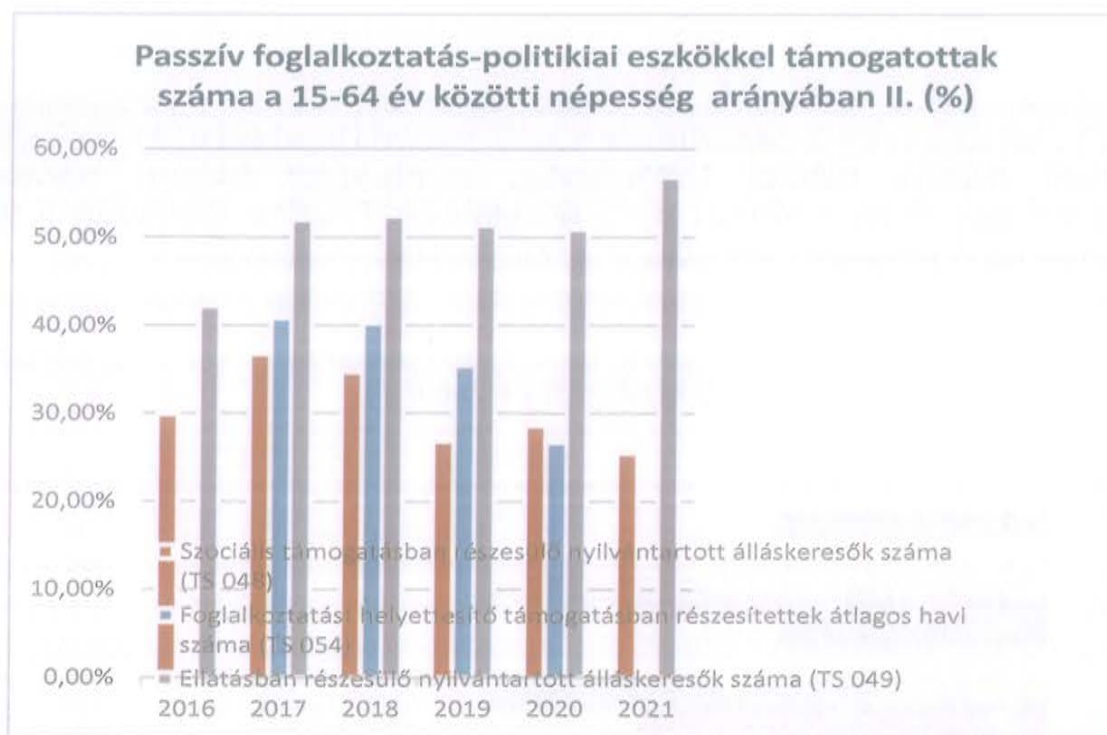
A hatáskörváltás tehát az aktív korúak ellátását érinti, a felsorolt többi ellátást az eddigiekben is a járási hivatalok állapították meg.

Az önkormányzati segílyt felváltotta a települési támogatás, magába foglalva az Önkormányzati hatáskörben adott eddigi rendkívüli segílyeket. A Jegyző hatáskörében maradt a gyermekvédelmi kedvezmény és az óvodáztatási támogatás, mely 2015. szeptember 1. napjától a 3 éves kortól való kötelező óvodáztatással megszűnt.

Az Önkormányzat hatáskörében maradt ellátási formák esetében a támogatásokat postai úton, vagy az önkormányzat ügyfélszolgálatán lehet, kérelmezni, ahol az ellátások igénybevételéhez szükséges nyomtatványok is beszerezhetők. A hivatal szociális ügyintézője fokozatosan figyelemmel kíséri a rászorulókat, segílytet nyújt az azt igénylőknek.

3.3.1.számú táblázat Forrás: TEIR

3.3.2.számú táblázat Forrás: TEIR

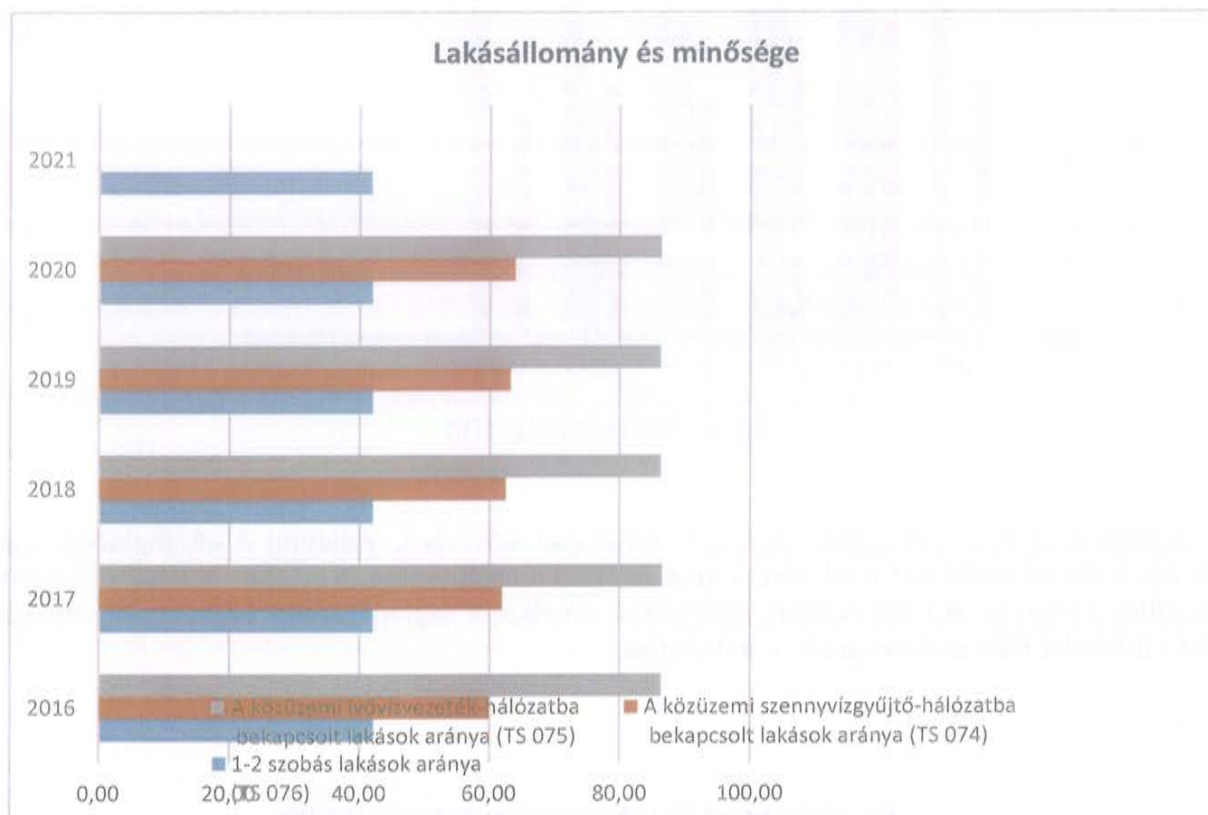
A munkanélküli rendszer teljes szerkezeti változását követően, valamint a közfoglalkoztatásba való bevonásával csökkenő tendenciát mutat az álláskeresők száma és az aktív korúak ellátásaiban részesülők száma is. Az aktívkorúak ellátásának körében a foglalkoztatást helyettesítő támogatás (FHT) feltételei több alkalommal is átalakultak.

3.3.3.számú táblázat Forrás: TEIR

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

A településen az ingatlanokhoz viszonylag olcsón hozzá lehet jutni. A település lakosságának előregedése miatt sok az eladó, de rossz állapotú, vert falú családi ház. A meglévő lakások komfortfokozata az évek során javult, az újabb építések összkomfortosak, a régebbi házakat is igyekeznek a bennük lakók, anyagi lehetőségeikhez mérten, komfortosítani. A cigány kisebbség által lakott lakóházak állapota igen változó, meghatározó a benne élők igény szintje anyagi helyzete.

A lakásviszonyok jellemző problémái a közműdíj-, illetve hátralékok felhalmozódása. A kormány a rezsicsökkentési programmal, valamint a banki lakáshitelek felülvizsgálatával kapcsolatos intézkedései enyhítették a lakásfenntartási támogatás megszűnését. Tapasztaljuk, hogy a szegénység jellemzője a lakhatással összefüggő hátralékok felhalmozódása, és a lakossági adósságállomány folytonos újra termelődése.

a) bérlakás-állomány

3.4.2. számú táblázat - Bérlakás és szociális lakás állomány opcionális (önkormányzati adatok)

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
	db	db	db	db	db	db	db
2016	4 436	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	4 428	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	4 425	n.a.	43	0	24	0	0
2019	4 424	n.a.	42	0	19	0	0
2020	4 423	n.a.	33	0	10	0	0
2021	4 419	n.a.	33	0	10	0	0

Önkormányzatunk összesen 33 önkormányzati bérlakással rendelkezik. A településen meglévő lakások többsége 2 szobás, állaguk jó. Összkomfortos a lakások 22%-a komfortos 47 %, komfortnélküli 31 %. Az Önkormányzat ingatlanai tekintetében a többször módosított önkormányzati lakások lakbéréről szóló 19/2017. (XI.30.) Ör. rendeletében határozta meg az egyes lakóingatlanok bérleti díját a komfortfokozattól függően. Az önkormányzati lakáshoz jutás kérelem alapján történik.

b) szociális lakhatás

Az Önkormányzat bérlakásai a benyújtott kérelem elbírálását követően kerülnek kiutalásra. A rendkívüli élethelyzetbe kerülés is figyelembevételre kerül, de jellemzően előzetes igénybejelentés alapján jutnak bérlakáshoz az azt igénylők.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Az Önkormányzat a kiadásra szánt ingatlanai tekintetében egyéb lakáscélra használt lakáscélú ingatlannal nem rendelkezik.

e) lakhatást segítő támogatások

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2016	133	6
2017	25	11
2018	30	12
2019	115	10
2020	543	7
2021	548	10

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) eladósodottság

Eladósodottság miatt lakhatási problémákkal szembesülő személyekről nincs adata az önkormányzatnak.

- g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása.

A lakásállomány és a lakónépességi adatok a jelen állapot tükrében csökkenést mutat. A külterületeken (de még lakóövezetben) elhelyezkedő önkormányzati bérlakások aránya az önkormányzati lakásokon belül igen alacsony.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

- a) a telep, /szegregátum, mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);

Jánoshalmán 5 szegregációs területet létezik. A jánoshalmi szegregátumok nem településen kívül eső részek, hanem településen belüli „zárványok”, illetve utcák, ahol az életkörülmények jelentősen rosszabbak, mint a település többi részén. Fontos leszögezni, hogy a szegregátumok nem a roma lakosság elhelyezkedése alapján kerülnek megállapításra.

- b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;

A 314/2012-es Kormányrendeletben foglaltak szerint azon területek tekinthetők szegregátumnak, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 év) belül eléri, illetve meghaladja az adott településtípusokra vonatkozó határértéket.

- c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

Az alacsony komfortfokozatú lakások aránya városi szinten 34 %.

Szegregátumokban kettő kivételével ennél mindenütt magasabb arányt láthatunk.

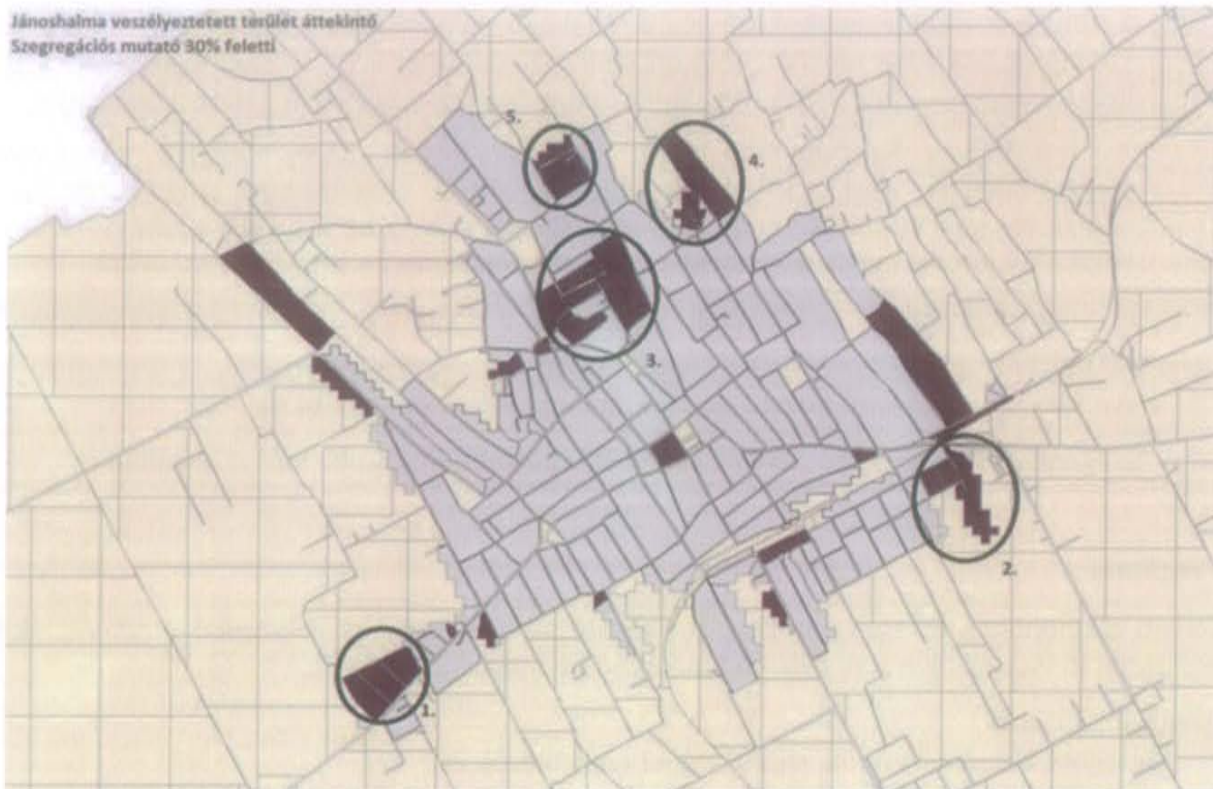
Szegregátum

„A térben elkülönülten és koncentráltan, egy tömbben élő hátrányos helyzetű személyek, akik többszörösen ki vannak téve a társadalmi kirekesztődés mechanizmusának”

Szegregációs mutató

- legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és
- munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 év) belül

Jánoshalma a kedvezményezett járások besorolásáról szóló 290/2014 (XI.26) Kormányrendelet szerint kedvezményezett/fejlesztendő/komplex programmal fejlesztendő Jánoshalmi járás székhelye, a kedvezményezett települések besorolásáról és a besorolás feltételrendszeréről szóló 105/2015. (IV.23.) Kormányrendelet értelmében mind társadalmi-gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett, egyben jelentős munkanélküliséggel sújtott település. A település az ITP-ben lehatárolt Homokhátság területén található, szabad vállalkozói zónába tartozó település. Jánoshalmán az alacsony státuszú lakosság közel 90%-ban az Egyéb területeken lakik. A lakónépesség arányánál magasabb százalékponttal él ezen lakosság a külterületeken. A 2011. évi népszámlálási adatok alapján a KSH öt szegregátumot határolt le a városban mely tömbökben mindösszesen 967 fő lakik, mely a lakosság 10,68%-a. Az önkormányzat adatai megerősítik a lehatárolás pontosságát, más terület sem szegregátumnak, sem szegregációval veszélyeztetett területnek nem minősíthető. A szegregátumok lehatárolása a 2011-es népszámlálás adatai történt meg. A lehatárolás a 314/2012-es Kormányrendelet 10. mellékletében meghatározott szegregációs mutató alapján történt, mely jelzi, hogy mely területek tesznek eleget a szegregátum kritériumainak. A szegregátumok és szegregációval veszélyeztetett területek bemutatása alapvetően a KSH 2011. évi népszámlálási adataira támaszkodik. A térkép azt is mutatja, hogy melyek azok a területek, ahol a szegregációs mutató 30 %, illetve 35% feletti. A szegregációs mutató 314/2012-es Kormányrendeletben foglaltak szerint azon területek tekinthetők szegregátumnak, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15- 59 év) belül eléri, illetve meghaladja az adott településtípusokra vonatkozó határértéket. Az áttekinthető kartogram a szegregációs mutató 29%-os határértéke mellett együttesen mutatja a szegregátumokat és a szegregációval veszélyeztetett területeket. (Jelmagyarázat: a szegregációs mutató térképen jelzett értékeit a következő színek jelölik: 0-29%= szürke, 30- 100%=lila)

1. szegregált terület

A terület településszerkezeti elhelyezkedése és megközelíthetősége A terület a város délnyugati részén található, a Bajai utca mentén, a Szabadka utca és egy névtelen utca által határolva, nagyrészt külterületen. A városközponttól relatíve messze helyezkedik el, a buszmegálló 5- 10 perc sétával elérhető. Szupermarket nem található. A terület nem mondható lakóövezetnek, körülötte jellemzően ipari- és mezőgazdasági területek találhatók.

A népesség demográfiai és szociális helyzete

A lakónépesség száma 139 fő. A 0-14 évesek aránya 18,7%, amely meghaladja a város egészére vonatkozó arányt, míg a 60 év felettieké (23,7%) pedig alacsonyabb a városi arányoknál. Az alacsony státuszú lakosok aránya a szegregáció lakosságán belül magas, 57,7%. A területen élő aktív korúak 67,5%- a nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel. A háztartások 61%-ban nincs foglalkoztatott.

2. szegregált terület

A terület településszerkezeti elhelyezkedése és megközelíthetősége Külterületen, a Hosszúhegyi út déli részét körülfogva helyezkedik el és egészen a Kisszállási útig. A közelben található élelmiszer bolt, benzinkút és buszmegálló. Helyi buszjárat fél óránként- óránként közlekedik, ezáltal 11 perc alatt elérhető a városközpont.

A népesség demográfiai és szociális helyzete

A lakónépesség száma az összes szegregátum és veszélyeztetett terület közül itt a legalacsonyabb, mindössze 55 fő. Korszerkezetet szempontjából a területen élő 0-14 évesek aránya magas (21,8%), azonban a 60 év felettiek száma (3,6%) a városi értékekhez (26,4%) képest rendkívül alacsony. A szegregátum aktív korú lakosságának több, mint fele legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezik, közülük 39% nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel. A 2011. évi népszámlálás adatai szerint a területen élő 25 év felettek közül senki nem rendelkezik felsőfokú végzettséggel. Ezzel szemben a lakónépesség 77%-a alacsony presztízsű foglalkoztatási

csoporthoz foglalkoztatott. A területen élők lakáskörülményei A területen mindössze 18 lakás található, melyeknek majdnem a fele alacsony komfort fokozatú. A település szegregációi közül ezen a területen találhatóak legnagyobb arányban a komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások.

3. szegregált terület

A város északi részén a negyedik és az ötödik szegregátum mellett, az Orczy utca és az Erzsébet tér mentén, a belvároshoz viszonylag közel található. Legnagyobb részét lakott területen helyezkedik el. A legközelebbi buszmegálló a terület legtávolabbi pontjától 13 percnyi sétával közelíthető meg, szupermarket nagyjából 20 perc sétával.

A népesség demográfiai és szociális helyzete

A lakónépesség ezen a területen a legmagasabb, 351 fő. A 0-14 évesek aránya magas, 27,9%. Ezzel szemben a 60 év felettek aránya mindössze 19%. A terület lakóinak 64,5%-a nem rendelkezik rendszeres jövedelemmel, ebből adódóan magas a foglalkoztatottal nem rendelkező háztartások aránya (63,4%). A lakosság 42,5%-a legfeljebb 8 általános iskolai osztályt végzett munkanélküli. A területen élők lakáskörülményei A terület lakónépességéből adódóan magas a lakásállomány (145 db). Ezeknek a lakásoknak 26,9%-a alacsony komfortfokozatú. A komfort nélküli, félkomfortos, illetve szükséglakások aránya 23,3%.

4. szegregált terület

A település északi részén található, a harmas és az ötös szegregáció mellett. A tavasz utca mentén helyezkedik el, de bele tartozik a Homok utca mindkét oldala és a Bálvány utca is. A harmadik szegregátumhoz hasonlóan távolabb helyezkedik el a központtól. A legközelebbi élelmiszer bolt a központban található, amely a Homok utcától 20 perc sétával közelíthető meg.

A népesség demográfiai és szociális helyzete

A lakónépesség a területen található szegregátumokhoz képest alacsony, 69 fő. Míg a városokban az elöregedés figyelhető meg, itt ezzel ellentétes folyamat játszódik le. A 0-14 évesek 40,6%-os aránya mellett a 60 év felettek aránya mindössze 7,2%. A munkajövedelemmel nem rendelkező, 8 általános iskolai végzettségű lakosok aránya 58,3%. A 25 éves és idősebb lakosság körében senki nem rendelkezik felsőfokú végzettséggel. A foglalkoztatott nélküli háztartások aránya magas, 66,7%. A területen élők lakáskörülményei A lakott lakásokon belül 30% a komfort nélküli, félkomfortos, illetve szükséglakások aránya. Maximum egy szobás lakás nem található a területen.

5. szegregált terület

Az ötös számú szegregátum a település legészakibb részén található. A harmas számúhoz hasonlóan az Orczy utca mentén helyezkedik el. A városközponttól távol esik ebből adódóan a közintézmények, boltok megközelítése bonyolultabb. A legközelebbi buszmegálló a Vasvári Pál utcától 10 perc sétával közelíthető meg, a busz nagyjából másfél óránként jár.

A népesség demográfiai és szociális helyzete

A terület lakónépessége 164 fő, ebből a 0-14 évesek aránya 26,2%, ezzel szemben a 60 év felettek aránya mindössze 9,8%. Az aktív korúak közül 72,4% nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel, így a háztartások 63,6%-ában nincs foglalkoztatott. Az aktív korú népesség 66,7%-a mindössze általános iskolai végzettségű. A szegregátum relatíve nagy lakónépessége ellenére a 25 éves és idősebb lakosok közül senki nem rendelkezik felsőfokú végzettséggel. A területen élők lakáskörülményei Az alacsony komfortfokozatú lakások aránya 28,1%. A maximum egy szobás lakások aránya a lakott lakásokon belül 20,4%.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A településen alapellátás keretében biztosított a felnőtt háziiorvosi-, házi gyermekorvosi-, fogorvosi ellátás, védőnői szolgálat, iskola egészségügyi ellátás, központi háziiorvosi ügyeleti szolgálat. A településen 2010. évtől a Jánoshalmi Kistérségi Egészségügyi Központ Nonprofit Közhasznú Kft. (95%-ban Jánoshalma Önkormányzatának tulajdona) járóbeteg ellátást biztosít a helyi és a térség lakosai (Borota, Hajós, Kéleshalom, Mélykút, Rém) számára.

Az egészségügyi ellátást biztosító rendelők akadálymentesítése megtörtént. Működő háziorvosok száma 3, gyermekorvosok száma 2. A rendelési időn túl és hétvégeken ügyeleti ellátás biztosított az S-MEDIPACK Kft-vel kötött szerződés útján, amely a közeli kisebb települések: Borota, Kéleshalom lakosságára is kiterjed.

A központ alapellátásai: felnőtt háziorvos; csecsemő és gyermek háziorvos; felnőtt és gyermek fogászat; védőnői szolgálat; iskola egészségügyi ellátás és foglalkozás egészségügyi ellátás. A központban elérhető szakellátások: belgyógyászat; sebészet – traumatológia; szülészet – nőgyógyászat; terhes - gondozás; fül – orr – gégészet; szemészet; bőrgyógyászat; neurológia; pszichiátria; urológia; reumatológia; röntgen diagnosztika; ultrahang diagnosztika; diabetológia; gyermekgyógyász. Egyéb ellátások: fizioterápia; gyógytorna; nappali kórházi ellátás; otthoni betegápolás.

A központ létrejötte jelentősen hozzájárult ahhoz, hogy a településen és a térségben élők számára elérhetővé váljanak az egészségük megőrzéséhez, a betegségek gyors és szakszerű kezeléséhez kapcsolódó szolgáltatások, ezzel nőtt az egészséges élethez való hozzáférésük esélye.

Az egészségügyi infrastruktúra - fejlesztés a térségben élők lakossága számára könnyíti meg a járóbeteg- szakellátó szolgáltatás elérhetőségét.

Városunkban négy területi védőnői körzetben 4 fő főfoglalkozású védőnő és egy iskolavédőnő dolgozik. Az ellátási terület Jánoshalma város és Kéleshalom község teljes területére terjed ki. A területi védőnők az ellátási területükön lakcímmel rendelkező várandós anyák, a 0-6 éves korú gyermekek és az oktatási intézménybe nem járó, otthon gondozott tanköteles korú gyermekek gondozását látják el nőgyógyász- és gyermek-szakorvosok felügyeletével, illetve önállóan.

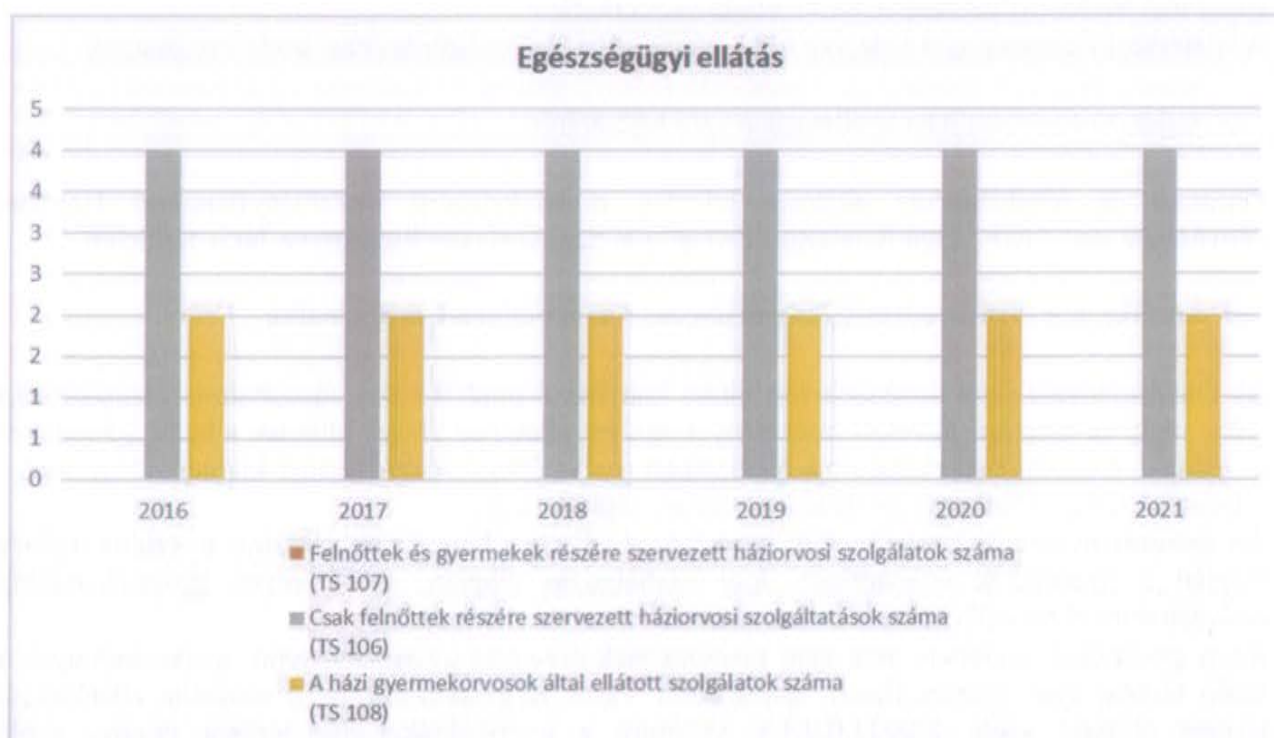
a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Bár számos tényező befolyásolja az egészségi állapotot, az ország egyes térségei közötti különbségeket az ellátórendszer nem veszi figyelembe. Az optimális orvosi ellátás mellett a járások fejlettsége, és a társadalmi-gazdasági tényezők egyaránt hatással vannak az egészségéletútra, ahogyan ebben meghatározó a generációk között átadott attitűd, tudás, kompetencia. A jobb gazdasági és társadalmi helyzetben lévők könnyebben fogadják a korszerű ellátásokat, egészségmagatartásuk is gyorsabban változik. Mivel az egyenlőtlenségek a társadalmi rétegződés és a szelekció következtében alakulnak ki, olyan egészségfejlesztési szolgáltatásokat kell nyújtani, amelyek mindenki számára elérhetőek, és befolyással bírnak az egészségmagatartásra. Azokon a területeken, ahol nincs háziorvos, a korai halálozás kockázata kétszerese a betöltött körzetekhez viszonyítva, márpedig 2019-ben 440 praxis állt üresen, szemben a 2017-ben detektált 347-tel. A növekedés annak ellenére

következett be, hogy a kormányzat komoly forrásokat szánt arra, hogy a fiatal orvosokat ösztönözze az alapellátásban való elhelyezkedésre, és az elmúlt kilenc év egészségügyi költségvetéseinek nyertesei a házi orvosok voltak.

Sokasodnak és állandósulnak a válságjelek a szakellátásban is, ahol rendelések szünetelnek, vagy olyan határidőkkel fogadják a betegeket, amely a gyógyulásukat veszélyeztetik. A közfinanszírozott ellátás diszfunkcionális működése a magánszolgáltatók irányába tereli a pácienseket, ami a magas jövedelműek számára kényelmesen igénybe vehető, ám a szabad forrással nem rendelkezők kiszorulnak onnan. Miközben a magánsektor erősödik, a közellátás fokozatosan sorvad, amelyre a humán erőforrás hiány miatt egyre nagyobb teher hárul.

Kovai szerint „több mint 10 év a különbség a legjobb és a legrosszabb gazdasági helyzetű területeken élők várható élettartama között.”²²

Országos szintű probléma a házi orvosi ellátásban praktizáló orvosok átlagéletkorának folyamatos emelkedése, a praxisok betöltésének problematikája, ebből következően pedig a szolgáltatások eloszlásának és az azokhoz való hozzáférés egyenlőtlenségei. A jövőben komoly változások elé néz az egészségügyi alapellátás. Az évek óta betöltetlen praxisok problémáját, egyebek mellett a területi határok módosításával, illetve másutt a körzetek összevonásával orvosolják.

²² KOVAI Cecília: Az etnicitás szerepe az egészségyenlőtlenségek magyarázatában, és a hozzáférés esélyei a magyarországi hátrányos helyzetű csoportoknál Magyar Tudományos Akadémia Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont Budapest, 2017. p. 229.

- b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Háziorvosaink és a városunkban dolgozó szakorvosok, egészségügyi szakemberek felkérésre előadást tartanak a különböző betegségekről, a betegségek megelőzéséről, az egészséges életmódról és bármilyen egészséget érintő kérdékről.

A szakorvosi és háziorvosi rendeléseken az orvosok a szakterületüknek megfelelő szűrővizsgálatokat végeznek. Szükség esetén a beteget visszahívják, ill. további vizsgálatokra irányítják.

A 45 év feletti nők részére névre szóló behívót küld a kiskunhalasi onkológiai szakrendelés mammográfiás vizsgálatra.

A Városi Egészségnap ill. Egészség hét az intézmények, civil szervezetek, gazdasági társaságok, magánszemélyek aktív részvételével kerül megrendezésre. A rendezvények keretében előadások hangzanak el – korcsoportok szerinti és térségben jellegzetes problémaköröket érintve – és a város lakossága térítésmentes szűrővizsgálatokon vehet részt.

A Kistérségi Egészségügyi Központ által működtetett Egészségfejlesztési Iroda Programjai.

- c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Fejlesztő és rehabilitációs ellátásra jelenleg a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ (Továbbiakban: KLIK) által fenntartott Pedagógiai Szakszolgálat biztosítja a Járás területén.

- d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az Önkormányzat saját közétkeztetést ellátó konyhával rendelkezik - Jánoshalmi Közétkeztetési Kft., mely az oktatási- nevelési intézmények mellett ellátja az idősek otthona, a helyi lakosság és az idősek és szociálisan rászorultak étkeztetését is. Az étrend kialakításánál kiemelkedően fontos feladatnak tarja az Önkormányzat az egészséges táplálkozást.

Az önkormányzatunk a gyermekek napközbeni ellátása keretében biztosítja a szülők igénye alapján a gyermekek étkeztetését. Jogi szabályozás alapján, az érvényes gyermekvédelmi kedvezményel rendelkezőknek kedvezményes étkeztetés biztosított.

Azon gyermekek esetében, akik nem rendelkeznek érvényes gyermekvédelmi kedvezményel, a szülő térítési díjat köteles fizetni Jánoshalma Város Képviselő-testület a szociális ellátásokról térítési díjakról szóló 3/2022.(III.1.), valamint a gyermekétkeztetés térítési díjairól szóló 9/2022.(VIII.22.) önkormányzati rendeletében meghatározott módon és mértékben.

Településünkön teljeskörűen megoldott a gyermekétkeztetés. A KLIK Kiskőrösi Tankerülete által fenntartott Jánoshalmi Hunyadi János Általános Iskola, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő Gyermeklanc Óvoda és Bölcsőde, Család és Gyermekjóléti Központ számára a Jánoshalmi Közétkeztetési Kft., A Déli ASZC Jánoshalmi Mezőgazdasági Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium saját maga által működtetett konyhával, a Szent Anna Katolikus Óvoda, Általános Iskola más településről, külső szolgáltató konyhája biztosítja a meleg étkeztetést.

- e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Az Önkormányzat a Sport Konceptiójában fogalmazta meg Jánoshalma város sporttal kapcsolatos alapelveit, szerepvállalását a testkultúra különböző területeinek fejlesztésében. Az Önkormányzat

elkötelezett a sport, ezen belül az ifjúságnevelés, egészségfejlesztés népszerűsítése terén. Ennek megvalósítására tűzte ki a célokat és az alapelveket Jánoshalma Város Sportkoncepciójában.

A versenysport eredményességének megőrzése mellett, a város sportéletének fejlesztése során elsőbbséget élvez a szabadidő, kiemelten kerülnek támogatásra a fiatalok sportolása, testmozgása, valamint a fogyatékkal élők sportja.

A Városban lévő sportlétesítmények önkormányzati tulajdonban vannak. Az elmúlt évek alatt a Sportcsarnok, Sportpálya jelentős felújításon fejlesztéseken esett át. Az Önkormányzat tulajdonában lévő sportlétesítmények működtetéséről, karbantartásáról és felújításáról az önkormányzat az általa alapított Városgazda Kft-n keresztül gondoskodik. Az önkormányzati tulajdonú és üzemeltetésű sportlétesítményeket térítésmentesen vehetik igénybe a városban működő sportegyesületek. A Dr. Fenyvesi Máté Tanuszoda és Sportcsarnok, Sportpálya, sportolásra biztosítanak lehetőséget az önkormányzati intézmények csarnokai, tornatermei és sportpályái, (óvoda, iskola), műanyag burkolattal ellátott kézilabda pálya, köztéri játszóterek, szabadtéri felnőtt sporteszközök. A településen magán és egyházi tulajdonban lévő sportlétesítmények is biztosítanak sportolási lehetőséget –tenispálya, kondicionáló terem, Déli ASZC Jánoshalmi Mezőgazdasági Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium - Tornacsarnok, Aszfaltos sportpálya. A településen erős a civil sportélet, ezt bizonyítja a 7 egyesület jelenléte is, mely a sportágak széles skáláját fedi le. (Jánoshalmi Futball Club, Arany Bácska Egyesület - Női Foci, Jánoshalmi Női Kézilabda Sportegyesület, Jánoshalmi Rádióklub Sportegyesület, N11 Postagalamb Egyesület Jánoshalma, Jánoshalmi Horgász Egyesület, Jánoshalmi Természetbarát és Szabadidő Sportegyesület)

e) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Jánoshalma városban a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásokat a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület Gondviselés Háza látja el.

Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatások:

Idősek Klubja, Idősek Otthona, Családsegítő szolgálat, Idősek otthona, Nappali melegedő, Éjjeli menedékhely.

A Gyermeklány Óvoda és Bölcsőde, Család és Gyermekjóléti Központ szervezeti keretei között működik a Család és Gyermekjóléti szolgálat, valamint a Család és Gyermekjóléti Központ, valamint a Nyitnikék Biztos Kezdet Gyerekház a TÁMOP 5.1.1 konstrukció keretében valósult meg.

f) drogprevenációs szolgáltatások;

A drogprevenáció célja, hogy olyan ismereteket, készségeket adjon át, melyek birtokában a droghasználat megelőzhető, késleltethető, vagy gyakorisága csökkenthető. Az iskola kiemelt prevenációs szintér: a szerhasználók többsége ebben a korban fogyaszt először valamilyen drogot. Az egészségfejlesztő szemléletű Nemzeti Drogellenes Stratégia is hangsúlyozza a köznevelési intézményrendszer, mint prevenációs szintér fontosságát, ugyanakkor a prevenációs tevékenység nem korlátozható csupán erre a szintérre.

A drogprevenáció általános céljai az alábbiak szerint foglalhatóak össze:

- drogot első alkalommal kipróbálók átlagéletkorának csökkenését visszafordítani;
- a fiatalok számára ne legyen kulturálisan elfogadott a droghasználat, szükséges tudatosítani, hogy a társadalom túlnyomó többsége nem használ drogokat;

- váljon vonzóvá az egészséges, drogmentes életmód;
- iskolai egészségstratégia kialakítása, amely kiemelt módon kezeli az iskolai drogstratégiát;

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

A településen a szolgáltatások nyújtásakor hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése nem történt.

A hátrányos megkülönböztetés tiltott az önkormányzat számára Ebktv.-ben felsorolt védett tulajdonságok alapján. Az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítése kötelezi az önkormányzatot közszolgáltatásai nyújtása esetén.

- j) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

Pozitív diszkrimináció jelenik meg a segílyt igénylőkkel szemben, a Jánoshalmi Polgármesteri Hivatalban a szociális kérelmek beszedésére külön Ügyfélszolgálat működik, a Hivatal ügyintézői, a Családsegítő Szolgálattal és a Gyermejkölési Szolgálattal szorosán együttműködve segítik, keresik meg az adható támogatási lehetőségeket az arra rászorulóknak. A pályázatok, illetve a közfoglalkoztatás során, melyben kiemelt szerepet vállal Önkormányzat a roma foglalkoztatás növelésében.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0

Forrás: Önkormányzati adat

Népkonyha Jánoshalma városában nem működik.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

- a) közösségi élet színterei, fórumai;

A városközpontban található minden közintézmény és a kereskedelmi szolgáltatások jelentős része. Emellett a város újonnan kialakított térségközponti szolgáltatásai is a városközpont területén kerülnek elhelyezésre (Kulturális Központ, Egészségügyi Centrum, Buszváró, Művésztelep, Helytörténeti Gyűjtemény). Az Önkormányzat fontosnak tartja minden korosztály aktivitását. A közösségi élet sokszínűsége ennek köszönhető.

A városi kulturális élet szervezése és bonyolítása Imre Zoltán Művelődési Központ és Könyvtárban történik, mely kezelésében van a Zsinagóga épületének kulturális célú hasznosítása is valamint a Helytörténeti Gyűjtemény, Művésztelep. Az aktuális helyzetben a kulturális funkciók a főépület és a telephelyek között oszlanak meg. A főépület klubfoglalkozások lebonyolítására, kiállítások elhelyezésére, kisebb szemináriumszerű előadások megtartására alkalmas. Az épületben állandó kiállítás is található: a Helyi Légvédelmi és Tűzér Múzeum. A központi fekvésű épülethez hozzáépített jelentős méretű színházterem a mobil színpaddal lehetőséget teremt 180 fős bálak, rendezvények színházi előadások megtartására. Itt bonyolódnak a város jelentősebb zártterű, színpadi felszereltséget igénylő kulturális eseményei. Ebben az épületben található az Imre Zoltán Emlékszoba.

A városi és térségi vonzerővel rendelkező programok szervezésben elsősorban a Kulturális Központ dolgozói vállalnak szerepet, ugyanakkor kb. 40 civil szervezet működik a városban, amelyek tagjaik és az érdeklődők számára elérhető programlehetőségeket biztosítanak. A 2015. évben átadott Művésztelep kiállítások megtartására alkalmas galériával, valamint 12 fő elszállásolására való szálláshellyel került kialakításra.

A városban működik a Felső-Bácskai Fiatal Művészekért Kulturális Alapítvány által fenntartott Alkotóház, valamint a Skanzen.

Az egyházak és felekezetek jelenléte meghatározó a városban. A történelmileg igen erős katolikus közösség mellett baptista közösség is működik. Aktív zsidó közösségről már nem beszélhetünk. Az egyházi építmények közül kiemelkedik a Szent Anna Templom, illetve az egyház iskolaépülete, a Zsinagóga és a városközpontához illeszkedő Baptista Imaház.

Kisebbségi Házban a cigány közösség teremtette meg magának Önkormányzati segítséggel a megfelelő színteret.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2019)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
5	igen	11 650	3

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

A közösségi élet színterei sokrétűek, ilyenek a lakóközösségek, a munkahelyek, önkormányzati intézmények, a templomok, a civil szervezetek. Kerületünk kedvező természeti adottságokkal, értékekkel rendelkezik. A lakosság egészségét, gazdasági és társadalmi jólétét, életminőségének javítását úgy lehet biztosítani, ha tevékenységeink során a környezet és fejlődés, illetve a gazdaság, társadalom és környezet problémáit együtt kezeljük.

- c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

A településen jelentős Önkéntes munka folyik több civil szerveződés is végzi e nemes feladatot, úgy, mint az Összefogás Jánoshalmáért Egyesület, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Jánoshalmi csoportja. Több alkalommal jótékony célú főzést ételosztást, ruhagyűjtést és adományozást, tartós élelmiszergyűjtést és adományozást szerveznek meg a településen az arra rászorulóknak számára. Magyarországi Baptista Egyház által üzemeltetett Sorsok Háza a mentálisan rászorulóknak részére nyújt támogatást.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Jánoshalmán a települési Jánoshalmi Roma Nemzetiségi Önkormányzat (Továbbiakban: JRNÖ) 1995. óta folyamatosan működik. A települési JRNÖ már közvetlen választás útján alakult meg, vagyis azok a választópolgárok vettek részt a szavazásban, akik az adott határidőben nyilatkoztak a kisebbségi közösséghez való tartozásukról.

A települési JRNÖ testülete 5 főből áll, valamint az elnökből áll. A települési JRNÖ testülete saját hatáskörében határozza meg szervezetének és működésének részletes szabályait, a nemzetiségi önkormányzat nevét, jelképeit, kitüntetéseit, az általa képviselt kisebbségi helyi ünnepeit, a törzsvagyonának körét, kizárólagos rendelkezésre álló vagyonának használati szabályait, intézmény alapítását, átvételét és fenntartását, önkormányzati társulás létrehozását, pályázatokat írhat ki, ösztöndíjat alapíthat és más törvényben meghatározott feladatokat lát el. A települési JRNÖ a település kisebbségi közösséget érintő kérdésekben élhet kezdeményezési jogával, és a törvényben részletezett esetekben egyetértési vagy véleményezési jog illeti meg.

Jánoshalma Városi Önkormányzat és a települési JRNÖ jogszabályi felhatalmazás alapján együttműködési megállapodást kötött, amelyet évente felülvizsgál. Az együttműködés területei kiterjednek nemzetiségi önkormányzat költségvetéseinek elkészítésére, a költségvetési információ szolgáltatási rendjére, a költségvetés végrehajtására (mint pl. a kötelezettségvállalás, utalványozás, ellenjegyzés és érvényesítés rendjére), a nemzetiségi önkormányzat számlavezetésre, illetve vagyoni és számviteli nyilvántartásra és adatszolgáltatás rendjére.

A JRNÖ működését a fentiek mellett Jánoshalmi Polgármesteri Hivatal adminisztratív feladatok elvégzésével (gépírás, fénymásolás, jegyzőkönyvek készítése, levelezés és egyéb) is segíti.

A települési önkormányzat, pénzügyi lehetőségeinek függvényében, évente változó mértékű támogatásokat nyújtott a települési JRNÖ részére.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A szegénység az elszegényedés folyamatának felszínre kerülő problémái között a lakosság munkaerő-piaci helyzete, a munkanélküliségből eredő problémák, illetve a lakhatással összefüggő problémák, a hátralekók felhalmozódása a lakossági adósságállomány folytonos újra termelődése szerepel.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön

beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Alapkompetenciák hiánya, alacsony iskolai végzettség, foglalkoztatás nélkülség, egészségügyi ellátásban való részvétel hiánya, az életvitel, életszínvonal folytatólágosságának hiánya, tartós munkanélkülség, hátrányos helyzet öröklődése.	Képzések szervezése a célcsoport részére, egészségügyi ellátásban való részvétel hangsúlyozása. Helyi foglalkoztatási lehetőségek teremtése. Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások erősítése. Közfoglalkoztatás továbbfolytatása.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

„Az esélyteremtés szempontjából a hátrányos helyzetű gyermekek problémáinak megjelenése különösen két nagy területre osztható a kezelés helye alapján: a szociális és az oktatási társadalmi alrendszerre. Valójában e két terület számos területen átfedést mutat, mely természetükből kifolyólag nem jelenti azt, hogy e problémák a családok, települések, járások, megyék, egyszóval az ország minden területén egyenlő mértékben jelentkeznek. Természetesen e problémákat a családoknak természetük szerint, és az állam különböző alrendszereinek is jogszabályban előírt módon kezelniük kell, hogy ne növekedjenek a társadalmi különbségek. A szocio-kulturális helyzetből adódó problémák megoldás hiányában aggregálódnak, és a későbbiekben megterhelik a szociális, egészségügyi, végső soron az egyénnel kapcsolatban kerülő valamennyi társadalmi alrendszert. Egyes társadalomtudósok szerint a gyermekkori problémák kezeletlensége a későbbiekben hétszer annyiba kerül a társadalomnak. Családban a felnőttek képességeik szerint járulnak hozzá gyermekeik fejlődéséhez, azonban jelentős, leküzdhetetlen akadályok esetén, a gyermekvédelmi jelzőrendszer jelzésére vagy szülői kérésre az államnak, illetve alkalmazottainak segíteniük kell.” A gyermekek támogatásában szakmai oldalról a pedagógusok munkája kiemelkedő, mert az adaptív pedagógia jellemzője, hogy a gyermek igényeiből indul ki, és csökkenti társadalmi hátrányaikat. Az eredményes tanulás segítésének elvei között a tanulási környezet címszó alatt megtaláljuk az esélyteremtés alapelvét is. Állíthatjuk azt is, hogy a „szegény és alacsony végzettségű családok gyermekei nagyobb valószínűséggel esnek ki az iskolából, tovább örökítve ezzel a társadalmi különbségeket.” Az esélyteremtésre fokozott mértékben van szükség, mert az idősorok azt mutatják, hogy Magyarországon 2012-2019 között 2 %-ról 3 %-ra nőtt a pszichés fejlődési zavarral élő gyermekek aránya az összes tanuló között, azon belül pedig 44-ről 52% - ra nőtt az SNI-vel rendelkező gyermekek száma, tehát a probléma egyre növekvő számú feladattal látja el a közoktatási intézményeket, annak pedagógusait. Véleményünk szerint a települési önkormányzatoknak a helyi köznevelési közoktatási intézmények évekre lebontott intézményi esélyegyenlőségi intézkedési tervére lenne szükségük a gyermekek helyzetének átláthatósága érdekében. (Gyermekesélyek körét tartalmazzák az iskolák pedagógiai, ill. gyermekvédelmi programjai is). Igaz, hogy a HEP Fórumoknak az iskolák vezetői állandó meghívottjai, akik ezen információk lehető legszélesebb körével rendelkeznek.”²³

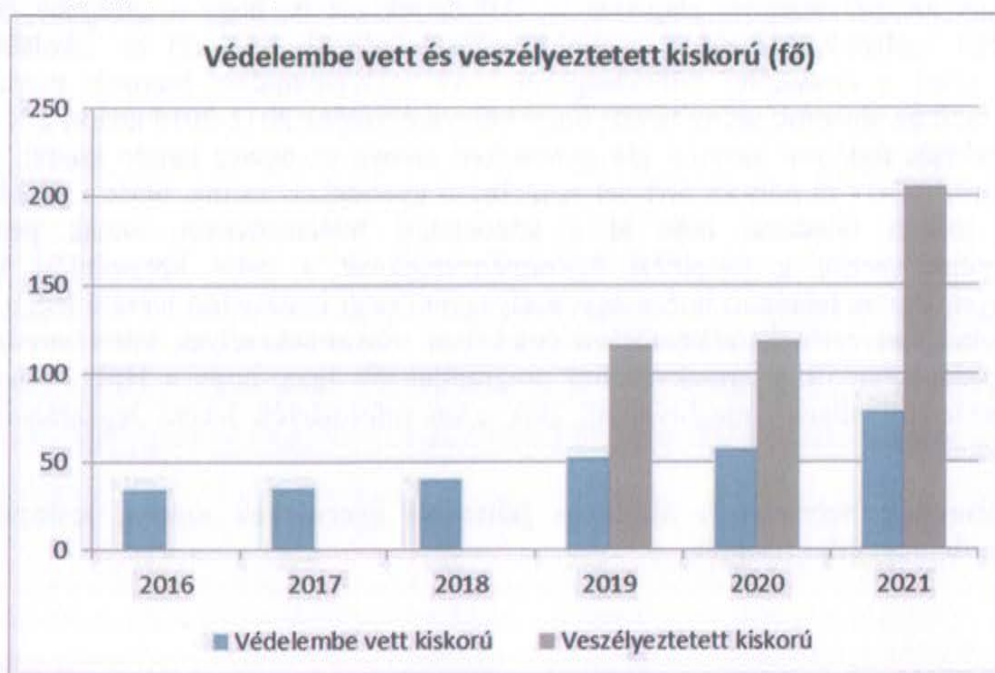
4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

²³ MAKKOS Nándor : Önkormányzatok gyermekek esélyteremtésével kapcsolatos felelősségéről JEGYZŐ ÉS KÖZIGAZGATÁS (1589-3383): XXIV. évfolyam 5. pp 36-40 (2022).

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	4 198	4 428	8626	48,67%	51,33%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			237	2,75%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	618	583	1201	7,16%	6,76%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	169	134	303	1,96%	1,55%

A város lakossága fokozatosan öregszik, ami a jövedelemtermelő és jövedelemfogyasztó népcsoportok létszáma közötti különbség további szélesedését vetíti előre. A településen a gyermekvédelmi alapellátások kiépültek, a preventív gyermekvédelem minden gyermekekkel foglalkozó intézményben, szakmai programban jelen van. A helyi ellátórendszer különféle támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családokat a gyermek nevelésében, megfelelő támogatások és szolgáltatások nyújtásával védelmet biztosít. A helyi rendszer további jellemzője, hogy a veszélyeztetettség megelőzését szolgálja.

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

A gyermekek helyzetét elsődlegesen befolyásoló tényező szülei, családjuk társadalmi státusza. A gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása szempontjából fontos a családjuk életviszonyainak ismerete, szükségleteik felmérése, a hiányosságok feltárása. A szükségletek ismeretében van lehetőség arra, hogy a családok, gyermekek a szükségletek kielégítése tekintetében egyenlő esélyekkel rendelkezzenek. Sajnos vannak olyan családok, ahol a gyermeki szükségletek nem, vagy csak részben kerülnek kielégítésre akár anyagi lehetőségek, akár megfelelő szülői magatartás hiányában. A helyi ellátórendszer különféle támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családokat a gyermek nevelésében, iskoláztatásában, valamint védelmet biztosít megfelelő támogatások és szolgáltatások nyújtásával. Feladata továbbá, hogy a gyermekek veszélyeztetettségét megelőzze, amiben különös szerepe van a köznevelési, az egészségügyi, a szociális, a közművelődési intézményeknek és az abban dolgozó munkatársaknak.

a) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők, valamint

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a gyermekvédelmi törvényben meghatározott gyermekétkeztetés normatív kedvezményének, valamint az évente két alkalommal nyújtott pénzbeli támogatásának igénybevételére. A jogosultság feltételeit a Gyvt. és a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet határozza meg. A Gyvt. szerint a gyámhatóság annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága a tárgyév augusztus 1. napján fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel, a tárgyév november 1. napján fennálló jogosultság esetén a tárgyév november hónapjára tekintettel pénzbeli támogatást folyósít. Az országos adatokat vizsgálva a támogatást igénybe vevők köréről elmondható, hogy hozzávetőlegesen a családok 60%-ában egyik vagy mindkét szülő munkanélküli, csupán a szülők 40%-a rendelkezik rendszeres jövedelemmel (munkabér, nyugellátás, vagy társadalombiztosítási ellátással).

A pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátásokat Jánoshalmi Polgármesteri Hivatala biztosítja az alábbi jogszabályok alkalmazásával:

- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL törvény,
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény,
- a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet,
- az önkormányzat pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátásairól és gyermekvédelmi támogatásairól szóló 3/2015.(II.17.) önkormányzati rendelet,
- a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2016	679
2017	629
2018	556
2019	517
2020	490
2021	517

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek számának folyamatos és jelentős csökkenése háttérében a minimálbér, ezzel együtt a kisjövedelmek minimális mértékű emelkedése és a jövedelemhatár megállapítása alapjául szolgáló nyugdíjminimum összegének változatlanul hagyása áll.

b) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

4.1.3. számú táblázat - Árvellátás			
Év	Árvellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2016	38	42	80
2017	41	38	79
2018	32	35	67
2019	35	31	66
2020	34	26	60
2021	n.a.	n.a.	-

c) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

4.1.4. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma						
Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyvellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	169	252	24	671	n.a.	57
2017	158	239	30	674	n.a.	63
2018	142	206	29	655	n.a.	61
2019	140	168	32	610	n.a.	61
2020	114	141	27	622	n.a.	99
2021	104	139	11	612	n.a.	82

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A gyermekek védelmét szolgálják a pénzbeli és természetbeni ellátások: a szociálisan rászorulókat által igénybe vehető pénzbeli, természetbeni és gyermekjóléti alapellátásokat a gyermekek védelméről szóló 13/2018. (XI.26.) önkormányzati rendelete tartalmazza. A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés. A mélyszegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű egészséges táplálékhoz. Ezért nagy jelentőségű az önkormányzat által szervezett intézményekben történő közétkeztetés. A Gyvt. szabályozása alapján a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő óvodás és általános iskolás gyermek térítésmentesen, a rászoruló középiskolások 50%-os támogatást kapnak. Valamennyi szociálisan rászoruló és normatív támogatásra jogosult gyermekétkezési lehetősége biztosított.

d) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Az óvodában az elmúlt években nem volt magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermek.

e) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

A hivatalos iratok beszerzése gyakran nehézséget jelent a magyar állampolgárságú szülők külföldön született gyermeke esetében. A hatóságokkal együttműködve a gyermekjóléti szolgálat tud hatékony segítséget nyújtani az bürokratikus útvesztőben való eligazodásban.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A szegregált lakókörnyezetben élő háztartások esetében általánosságban is elmondható, hogy a családok demográfiai jellemzői, különös tekintettel a gyermekek számára eltérnek az országos átlagtól.

A jánoshalmi szegregátumokban szintén jellemző a korai gyermekvállalás, a magas gyermekszám és a részben ezekből adódó szociális problémák halmozódása.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

- a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A védőnő feladata a nővédelem, ezen belül a családtervezéssel kapcsolatos tanácsadás, az anyaságra való felkészülés segítése, a lakossági célzott szűrővizsgálatok szervezésében részvétel, a népegészségügyi célú méhnyak szűrés végzése, a várandós anyák gondozása a külön jogszabályban foglaltak szerint, a gyermekágyas időszakban segítségnyújtás és tanácsadás az egészségi állapottal, az életmóddal, a szoptatással, valamint a családtervezéssel kapcsolatban, az újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig a gyermekek gondozása.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2016	5	209	119
2017	5	217	122
2018	5	234	122
2019	5	226	123
2020	5	217	124
2021	5	216	122

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

- b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A házi orvos személyes és folyamatos orvosi ellátást nyújt az egészségi állapot megőrzése, a betegségek megelőzése és gyógyítása céljából. A házi gyermekorvos az ellátást a 14. életévét be nem töltött személyek számára biztosítja, de felkérésre a 14–18. év közötti személyeket is elláthatja. A gyógyító-megelőző alapellátás keretében a házi orvos és házi gyermekorvos feladatkörébe tartozik az egészséges lakosság részére nyújtott tanácsadás és szűrés, a beteg vizsgálata, gyógykezelése, egészségi állapotának ellenőrzése, orvosi rehabilitációja, illetve szükség esetén szakorvosi vagy fekvőbeteg-gyógyintézeti vizsgálatra, gyógykezelésre való utalása.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2016	0	4	2	n.a.	n.a.
2017	0	4	2	n.a.	n.a.
2018	0	4	2	1649	n.a.
2019	0	4	2	1654	n.a.
2020	0	4	2	1755	n.a.
2021	0	4	2	1709	n.a.

b) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A gyermekek egészségi állapotának javítása kiemelt célkitűzése minden szociális és egészségügyi ellátó rendszerrel rendelkező országnak. A 0-7 éves korosztály egészséges fejlődésében az életkornak megfelelő testi (fizikális/szomatikus), mentális (érzelmi, szociális) és értelmi-nyelvi fejlődésben kiemelt jelentősége van a legkorábbi életszakasznak, a csecsemő és kisdédkornak. A megfelelő testi, mentális és értelmi fejlődés a sikeres iskolakezdés és iskolai teljesítmény előfeltétele, meghatározója.

Az iskolai teljesítmény későbbi társadalmi státuszt meghatározó szerepe bizonyított. A 0-7 éves korosztály egészségi állapota és az azt befolyásoló életmódja különösen nagy jelentőségű, mert a felnőtt népesség egészségi állapota (fizikai és lelki teherbíró, teljesítő képessége) nagyrészt ebben az életkorban alapozódik meg. A gyermekkor a legjobb időszak az egészséges fejlődés támogatására ebben a korban a leghatékonyabbak az egészséget fejlesztő és prevenció programok.

d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

Jánoshalmán - Gyvt. előírásai alapján - 2016.01.01-től a Gyermekjóléti Központ a Gyermeklánc Óvoda és Bölcsőde, Család és Gyermekjóléti Központ szervezeti keretei között

működik, szakmailag önállóan, ellátva a Család és Gyermekjóléti Szolgálat feladatait is. A Szt. 64.§. „A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.”

A családok segítése érdekében veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszer működik. A kapott jelzés alapján a családsegítést nyújtó szolgáltató, intézmény feltérképezi az ellátási területen élő szociális és mentálhigiénés problémákkal küzdő családok, személyek körét, és személyesen felkeresve tájékoztatja őket a családsegítés céljáról, tartalmáról.

A családsegítés keretében biztosítani kell: a szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadást, az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzügyi, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezését, a családgondozást, így a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldásának elősegítését, a közösségfejlesztő programok szervezését, valamint egyéni és csoportos készségfejlesztést, a tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adósságtörlesztéssel és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékosokkal élők, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás nyújtását, a kríziskezelést, valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatásokat.

Gyvt. 39.§. (2), (3), (4) bekezdés, 40.§. „A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

Családban történő nevelésének elősegítése érdekében: A gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás, a támogatásokhoz való hozzájutás segítése. A családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás vagy az ezekhez való hozzájutás megszervezése. A válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása, segítése, tanácsokkal való ellátása, valamint szociális szolgáltatásokhoz és gyermekjóléti alapellátásokhoz, különösen a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz történő hozzájutás szervezése. Szabadidős programok szervezése, a hivatalos ügyek intézésének segítése.

Gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében: A veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, a nem állami szervek, valamint magánszemélyek részvételének elősegítése a megelőző rendszerben. A veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslat készítése. A jogszabályban meghatározott személyekkel és intézményekkel való együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása. Tájékoztatás az egészségügyi intézményeknél működő inkubátorokból, illetve abba a gyermek örökbefogadáshoz való hozzájárulás szándékával történő elhelyezésének lehetőségéről.

Kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében: A gyermekkel és családjával végzett szociális munkával (családgondozás) elősegíteni a gyermek problémáinak rendezését, a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozását. A családi konfliktusok megoldásának elősegítése, különösen a válás, a gyermekelhelyezés és a kapcsolattartás esetében. Kezdeményezni gyermekjóléti alapellátásokat, szociális alapszolgáltatásokat, különösen a családsegítés, egészségügyi ellátások, pedagógiai szakszolgálatok igénybevételét.

A gyermekjóléti szolgálat - összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-
oktatási intézményekkel, illetve szolgálatokkal - szervezési, szolgáltatási és gondozási
feladatokat végez. Folyamatosan figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek szociális
helyzetét, veszélyeztetettségét,

meghallgatja a gyermek panaszát, és annak orvoslása érdekében megteszi a szükséges
intézkedést. Szervezi a - legalább három helyettes szülőt foglalkoztató - helyettes szülői
hálózatot, illetve működtetheti azt, vagy önálló helyettes szülőket foglalkoztathat. Segíti a
nevelési-oktatási intézmény gyermekvédelmi feladatának ellátását.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

A gyermekek napközbeni ellátásaként a családban élő gyermek életkorának megfelelő nappali
felügyeletét, gondozását, nevelését, foglalkoztatását és étkeztetését kell megszervezni azon
gyermekek számára, akiknek szülei, nevelői, gondozói munkavégzésük – ideértve a
gyermekgondozási díj, a gyermekgondozást segítő ellátás és a gyermeknevelési támogatás
folyósítása melletti munkavégzést is –, munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban,
képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról
gondoskodni nem tudnak. A napközbeni ellátás keretében biztosított szolgáltatások
időtartama lehetőleg a szülő munkaidejéhez igazodik.

A gyermekek napközbeni ellátását különösen az olyan gyermek számára kell biztosítani,

- akinek fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szüksége,
- akit egyedülálló vagy időskorú személy nevel,
 - akinek a szülője, törvényes képviselője szociális helyzete miatt az ellátásáról nem
tud gondoskodni.

A gyermekek napközbeni ellátásának formái – a gyermekek életkorának megfelelően

- a bölcsődei ellátás,

a napközbeni gyermekfelügyelet, és

- az alternatív napközbeni ellátás.

f) A Gyvt alapján²⁴ a bölcsődei ellátás keretében a gyermek húszhetes korától 3, de legfeljebb
negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-éig nevelhető és gondozható. A
bölcsődei felvétel során előnyben kell részesíteni

- ha a gyermek szülője, más törvényes képviselője a felvételi kérelem benyújtását
követő 30 napon belül igazolja, hogy munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló
egyéb jogviszonyban áll
- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket,
- a három vagy több gyermeket nevelő családban élő gyermeket,
- az egyedülálló szülő által nevelt gyermeket, és
- a védelembe vett gyermeket.

²⁴ 1997. évi XXXI. törvény [Gyvt.] VI/C. Fejezet, Gyermekek napközbeni ellátása.

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyermekek száma
	db	Fő
2016	5	5
2017	14	12
2018	14	14
2019	14	14
2020	14	14
2021	14	14

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	0	0	0	0	0	0	5	5
2017	0	0	0	0	0	0	14	12
2018	0	0	0	0	0	0	14	13
2019	0	0	0	0	0	0	14	14
2020	0	0	0	0	0	0	14	14
2021	0	0	0	0	0	0	14	14

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- f) A gyermekek fiatal korukból eredendően sérülékenyebbek, ezért a jogrendszer számos eszközzel gondoskodik fejlődésük és jólétük megfelelő kereteiről. Magyarország Alaptörvénye kimondja, hogy minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz. Ideális esetben a gyermekek ezt saját, vér szerinti családjukban kapják meg. A gyermekvédelemben az állam, civil szervezetek és egyházak is

részt vállalnak, és kiemelten fontos szerepük van az oktatási és egészségügyi intézményeknek. A gyermekvédelem célja, hogy a gyermek megfelelő fizikai, szociális és pszichológiai környezetben nőjön fel, és ehhez a célhoz a jogszabályok különféle intézkedéseket, szolgáltatásokat, hatóságokat rendelnek. Mivel a gyermekek alapvetően a saját, vér szerinti családjukban nevelkedve fejlődnek legjobban, lehetőség szerint mindig törekedni kell, a családban való megtartásukra. Ha erre valami miatt nincs lehetőség, vagy a gyermeket saját érdekei védelmében ki kell onnan emelni, akkor a mihamarabbi visszahelyezés vagy egy másik családban való elhelyezés az intézkedés célja.

a) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

Családsegítés, szociális munka, család- és gyermekjóléti szolgálat célja a szociális és mentálhigiénés problémák miatt veszélyeztetett, illetve krízishelyzetbe került személyek és családok életvezetési képességének megőrzése, az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, valamint a krízishelyzet megszüntetésének elősegítése. A családsegítésben nyújtott szolgáltatások személyes szociális szolgáltatások, amelyek a szociális munka eszközeire és módszereire építenek.

b) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

2003- óta minden évben megrendezésre kerül a Városi Egészségnap, Egészség hét, mely kezdeményezést folyamatában váltja fel a Kistérségi Egészségügyi Központ által az egészségügyi prevenciós rendezvények az Egészségfejlesztési Iroda szervezésében.

Az önkormányzat a Sportkoncepció megalkotásával kiemelt figyelmet fordít a sportszervezetek utánpótlás-nevelésének támogatására, a diáksporttal kapcsolatos feladatok meghatározására és támogatására, a meglévő sportlétesítmények több funkciós használatának biztosítására. Az önkormányzat az általa fenntartott sportlétesítmények használatát biztosítja, továbbá az iskolai sporttevékenység végzéséhez, a mindennapos testneveléshez mind a Hunyadi Iskola, mind a Szent Anna Katolikus Iskola számára.

c) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);

A gyermek életkorának megfelelő intézményi gyermekétkeztetést kell biztosítani a bölcsődében, óvodában, a nyári napközis otthonban, az általános és középiskolai kollégiumban, az általános iskolai és a középfokú iskolai menzai ellátás keretében, a fogyatékos gyermekek, tanulók nevelését, oktatását ellátó intézményben és a fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó fogyatékosok nappali intézményében. A gyermekeknek juttatott ingyenes vagy kedvezményes étkezés biztosítása eszközként szolgál a gyermekszegénység csökkentéséhez, a gyermekek alapvető szükségleteinek biztosításához. Emellett a bölcsőde és az óvoda zárva tartása, valamint az iskolában a nyári szünet és a tanítási szünetek időtartama alatt is biztosítani kell az ingyenes szünidei gyermekétkeztetést a hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára.

d) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

Az alfejezet tartalma már bemutatásra került a Helyi Esélyegyenlőségi Program másik fejezetében.

e) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

A városban hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód következményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor településünkön nem történt, jelzés nem érkezett a civil érdekképviselőktől.

f) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

A hátránykompenzáló juttatások, illetve a pozitív diszkrimináció egyéb eszközei már részletes bemutatásra kerültek a korábbi alfejezetekben.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

Az integrált oktatást, különleges gondozást a gyermek életkorától és állapotától függően – a fogyatékossgot megállapító szakértői bizottság szakvéleményében foglaltak szerint – a korai fejlesztés és gondozás, a fejlesztő felkészítés, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás keretében kerül megszervezésre. Az óvodapedagógusok felkészültek, folyamatosan képzéseken vesznek részt.

Prevenációs céllal, és a feltárt esetek enyhítésére működnek a köznevelési és gyermekjóléti intézményekben a segítő szakemberek: intézményi pszichológus, védőnő, gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus, gyermekvédelmi felelős. A gyermek- és ifjúságvédelmi felelősök fontos feladatot látnak el a köznevelési intézményekben a veszélyeztető körülmények feltárása, ezek megszüntetése, kialakulásuk megelőzése területén éppúgy, mint a dropprevenciót, egészségnevelést illetően.

A gyermekek napközbeni ellátás esetében is a sérült gyermekek gondozása, fejlesztése integráltan történik. A gyermekeket folyamatosan figyelik beilleszkedésük, tanulásuk, gondolkodásuk, fejlődésük alakulását. Gondok, problémák esetén a Nevelési Tanácsadó és a Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottságok, valamint a Gyermekjóléti Szolgálat, a Gyermek és Ifjúságvédelmi felelős, védőnő nyújt segítséget. A súlyos magatartási, beilleszkedési, zavarral küszködő tanuló, szakértői vélemény alapján a szülő egyetértése esetén, magántanulóként folytathatja tanulmányait.

A szakemberek gondoskodnak a fogyatékkal élő gyermekek szüleinek hatékonyabb tájékoztatásáról, a korai fejlesztés egyéb lehetőségeinek ismertetéséről.

Az óvodai nevelést a gyermekek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig kell biztosítani.

A települési önkormányzatnak helyben kell gondoskodnia az óvodai nevelésről, ha legalább nyolc óvodáskorú gyermek rendelkezik az adott településen lakóhellyel, és a demográfiai adatok alapján feltételezhető, hogy ez a létszám legalább három évig fennmarad valamint, ha a szülők ezt igénylik.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek

Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2016	474	51	18,61
2017	443	55	21,32
2018	453	71	26,01
2019	477	21	7,37
2020	445	25	9,29
2021	267	77	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók

Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2016	719	152	22,13
2017	274	147	22,17
2018	655	159	24,80
2019	610	50	8,38
2020	622	52	8,55
2021	612	129	21,90

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban

Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	1	5	38	15	9	5
2017	0	n.a.	25	10	5	3
2018	0	n.a.	33	13	3	2
2019	0	n.a.	13	5	3	2
2020	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban

Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	1	5	38	15	9	5
2017	0	n.a.	25	10	5	3
2018	0	n.a.	33	13	3	2
2019	0	n.a.	13	5	3	2
2020	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

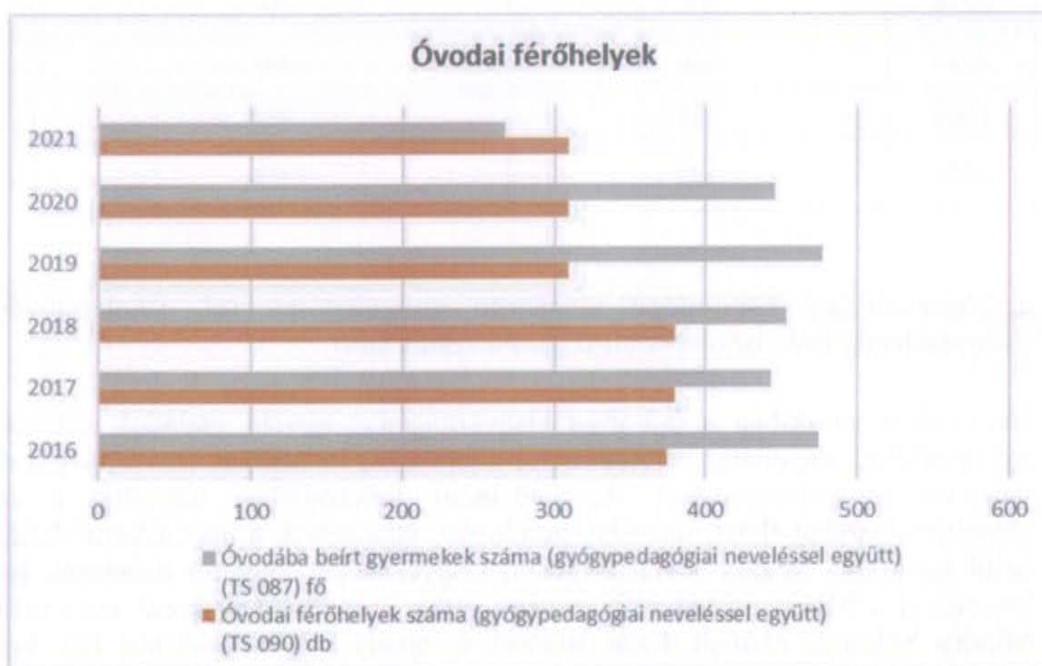
Forrás: TeIR, KSH

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2016	151	139
2017	170	141
2018	87	267
2019	128	202
2020	118	258
2021	130	268

- b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Jánoshalma városában a 0-3 éves kisgyermeket nevelő családok számára nyújt a gyermekjóléti alapellátás keretein belül olyan szolgáltatásokat, amivel segíti a családok hatékony gyermeknevelését. Az intézmény bölcsődéiben biztosítja a napközbeni alapellátást: felügyeletet, nevelést, gondozást, étkeztetést, a napközbeni ellátás keretein belül felvállalta sajátos nevelési igényű kisgyermek integrált nevelését, gondozását, hozzájárul a hátrányos helyzetű és/vagy roma kisgyermek korai szocializációjához. Minden bölcsőde biztosít diétás étkeztetést, amely a Közétkeztetési Kft. konyhájából kerül kiszállításra. A bölcsődei ellátás modern felfogásában, a szolgáltatás funkciója már nemcsak a szülők munkavégzésének támogatása, hanem:

- a gyermekek egészséges fejlődésének segítése,
- jóllétének biztosítása,
- a szocializáció, a közösségi létre való felkészítés,
- az esélykiegyenlítés, és esetenként a környezeti kockázati tényezők felismerése és kezelése is.

Az iskolákhoz hasonlóan az óvodákban is tartanak nyári szünetet – ezalatt az idő alatt végzik el az intézményekben a kisebb-nagyobb karbantartási és felújítási munkákat, az éves nagytakarítást, fertőtlenítést stb. Természetes, hogy ezalatt az időszak alatt az óvodák nem tudják a gyerekeket fogadni. Fontos megjegyezni, hogy a jánoshalmi óvodák nem egy időben zárnak be – a nyári szünet idején egy óvoda mindig fogadni tudja azokat a gyerekeket, akiknek az elhelyezéséről szüleik nem tudnak gondoskodni. Az óvodák a helyi szükségletekre épülő, önállóan készített, vagy adaptált pedagógiai program alapján dolgoznak, amelyekben megjelennek a nemzetiségi óvodai nevelésnek és a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvei. Az óvodai nevelésben érvényesülnek különböző innovatív pedagógiai törekvések, mint az óvodai IPR, a Kompetencia alapú óvodai program. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számának növekedésével az óvodák feladatává vált az intézményen belüli szegregációmentesség megteremtése, a szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés lehetőségének

biztosítása, a családok segítése a szociális munka és a szociálpedagógia eszközeivel. Kiemelt szerepe van a prevenciónak, amellyel megakadályozható a veszélyeztetett státusz kialakulása.

Az integrált oktatást, különleges gondozást a gyermek életkorától és állapotától függően a fogyatékossgot megállapító szakértői bizottság szakvéleményében foglaltak szerint – a fejlesztő felkészítés, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás keretében kell megszervezni. Az pedagógusok felkészültek, folyamatosan képzéseken vesznek részt. A pedagógusok képzettsége, és innovációs készsége kiemelkedő, a kompetenciafejlesztés, egyéni differenciálás terén. Logopédiai ellátás, gyógytestnevelés elérhető el a településen.

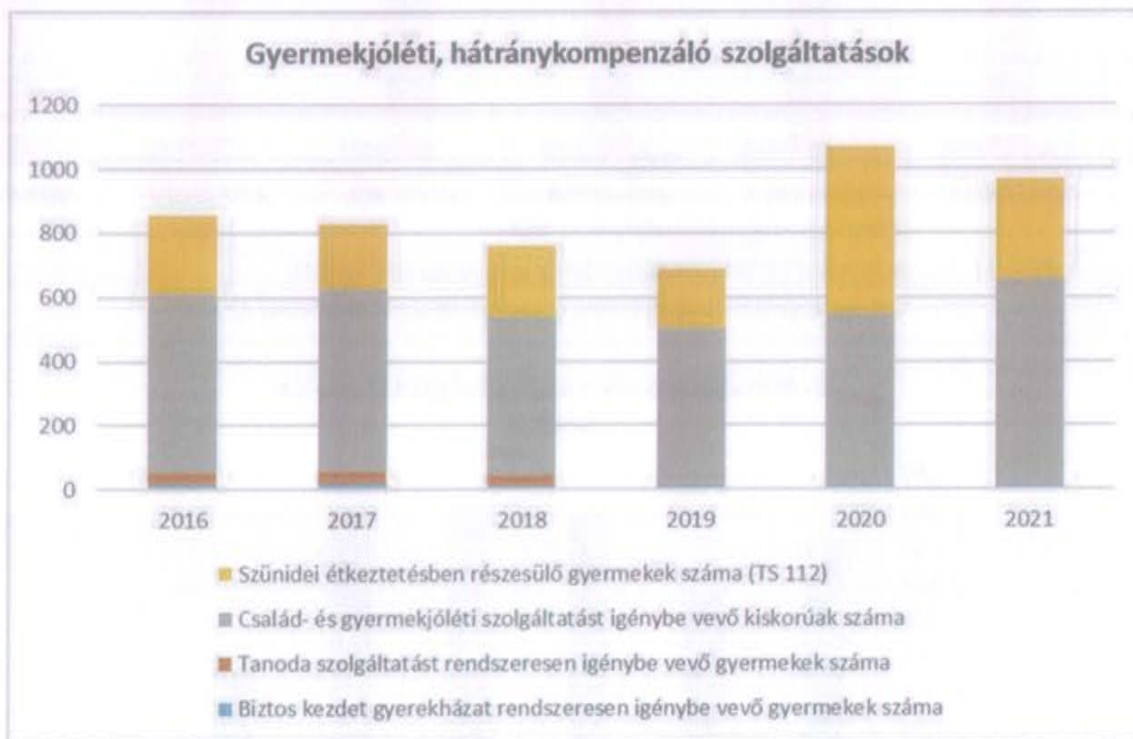
- c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

Az oktatás, képzés területén hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció nincs.

- d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

Az országos kompetencia-méréseken a város iskolái évek óta, viszonylag kiegyensúlyozottan, az országos átlag körüli értéket produkálják. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek teljesítményére nem állnak rendelkezésre minden intézményben adatok, az intézményekben szükség van az eredmények monitorozására és kiértékelésére alkalmas rendszeresített eljárásrend életbe léptetésére, hogy a tapasztalatok visszacsatolása az oktatási folyamatba megtörténhessen.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

A hátrányos helyzetű tanulók iskolai sikere vagy kudarca egyike azoknak a nagy társadalmi folyamatoknak, amelyekre különös figyelem irányul. A hátrányos – és különösen – a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók közül nagy számban kerülnek ki a korai iskolaelhagyók. Magyarországon korábban az európai uniós átlagnál jobbak voltak a lemorzsolódási adatok, de a többi tagállam gyors ütemben javítja iskolázottsági mutatóit, míg nálunk romlik a korai iskolaelhagyási mutató.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Hátrányos helyzetű gyermekek támogatásának ösztönzése	Gyermekszegénység Program és az EFOP pályázatok megvalósítása keretein belül, további pályázatok.
Humán szolgáltatások területi egyenlőtlensége különösen a hátrányos helyzetű családok (elsősorban a mélyszegénységben élő, és roma)	Gyermekfelügyelet biztosítása (szolgáltatásfejlesztés) a szülők munkaerő-piaci részvételének előmozdításához. A

származású családok) esetében megnehezíti azoknak az alapvető fontosságú szolgáltatásoknak az igénybevételét, melyek a hátrányok kompenzálásával csökkentenék az egyenlőtlenségeket.	veszélyeztetett célcsoportba tartozó gyermeke részére közösségi terek és programok (szünidei programok) létrehozása és működtetése.
A szegregátumokban, peremterületen élő hátrányos helyzetű családok számára nehezen elérhető a (törvényben nevesített) szünidei gyermekétkeztetés.	Az intézményi étkezés (különösen a napi egyszeri meleg étel) biztosítása a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű családok gyermekeinek. A szünidei étkezés szükségletekhez igazodó megszervezése. Az anyagi helyzetből fakadó hátrányok mérséklése, tompítása.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban a nők esélye új kihívások előtt áll. A magyar családok lassan vetik ugyanis le a szokást, hogy az idősekről való gondoskodás csupán a nők kötelezettsége. Azon kívül a gyermek a családban a női természet következtében általában jobban kötődik az anyához, aki a modern korban már, mint teljes értékű munkavállaló is szerepet kap. A nők e kettős, nekik tulajdonított és természetes szerepe, valamint az európai, de különösen a magyar háztartások gazdasági kihívásai is súlyosbítják a családanyak gazdasági és szociális helyzetét, akiknek e terheket úgy tűnik, hogy viselniük kell, és azt össze kell egyeztetniük munkavállalásukkal. A társadalomnak kötelessége a jogalkotás útján is enyhítenie e terheken.²⁵

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

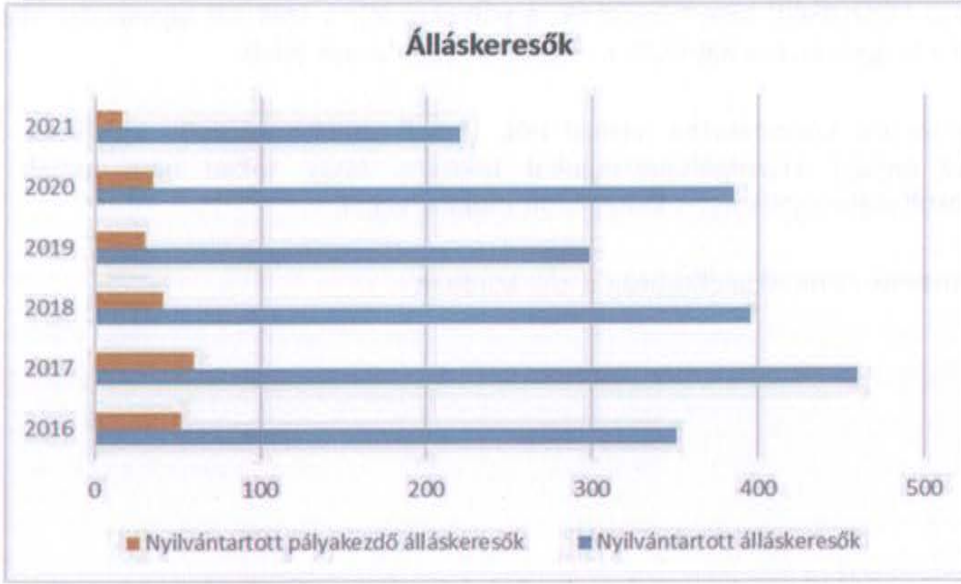
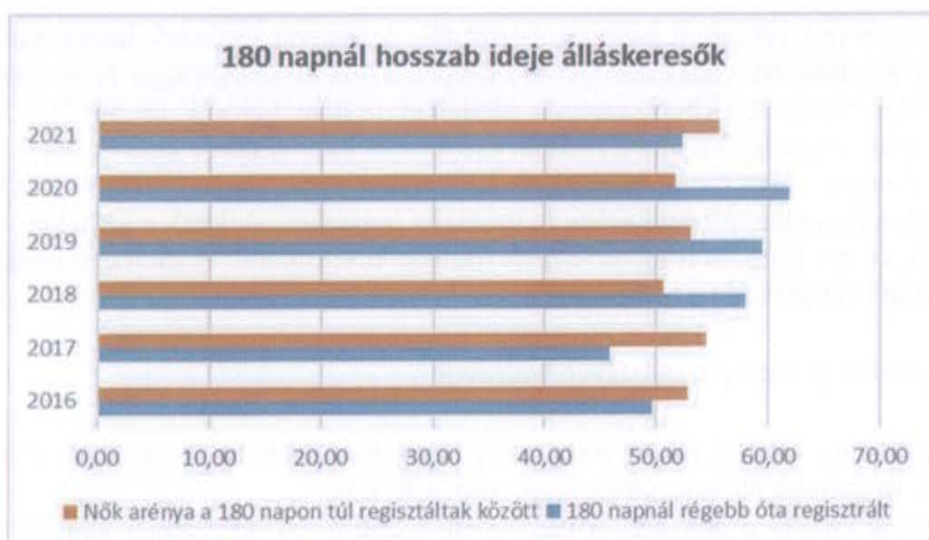
A népesség nemek szerinti megoszlása a népességen belül helyi szinten is jól mutatja, hogy a nők átlagosan magasabb életkort érnek meg, mint a férfiak.

Tapasztalataink szerint a nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak, a 45 év feletti nők a változó képzettségi követelmények, a pályakezdők a szakmai tapasztalat hiánya, a gyeseen lévő, illetve a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt.

A veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők foglalkoztatása különös figyelmet és támogatást igényel. Az anyagi kiszolgáltatottságukat fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaéveket.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

²⁵ MAKKOS Nándor: Nők esélyegyenlőségéről JEGYZŐ ÉS KÖZIGAZGATÁS (1589-3383): XXIV. évfolyam 6. pp 36-40 (2022).

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A nők foglalkoztatási rátája egy adott ország szokásainak, hagyományainak, a nők munkaerőpiaci részvételével kapcsolatos attitűdjének, valamint általánosságban a jellemző családi struktúráinak jó indikátora. A szülői és a családon belüli egyéb gondozási feladatok, kötelezettségek, a minőségi gyermekgondozáshoz való hozzáférés, a gyermekek napközbeni felügyeletét biztosító intézmények hiánya jelentős visszatartó tényezőként értékelhetők a nők munkaerőpiaci részvétele tekintetében, valamint hozzájárulhatnak az üvegplafon és a nemek közötti bérszakadék kialakulásához is. Annak ellenére, hogy tapasztalható némi pozitív irányú elmozdulás, a nők és férfiak foglalkoztatási rátája még mindig jelentős különbségeket mutat az EU átlagot tekintve és az egyes tagállamok vonatkozásában is.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az iskolázottság, a tanulás, a különböző képzésekben való részvétel az egyik legalapvetőbb feltétele a munkavállalási esélyek növelésének, különösen, ha a nemek közötti esélyegyenlőség eléréséről van szó, hiszen a megfelelő képzettség megszerzése alapvető kívánalom egy jól fizető, magas státuszú állás betöltéséhez.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

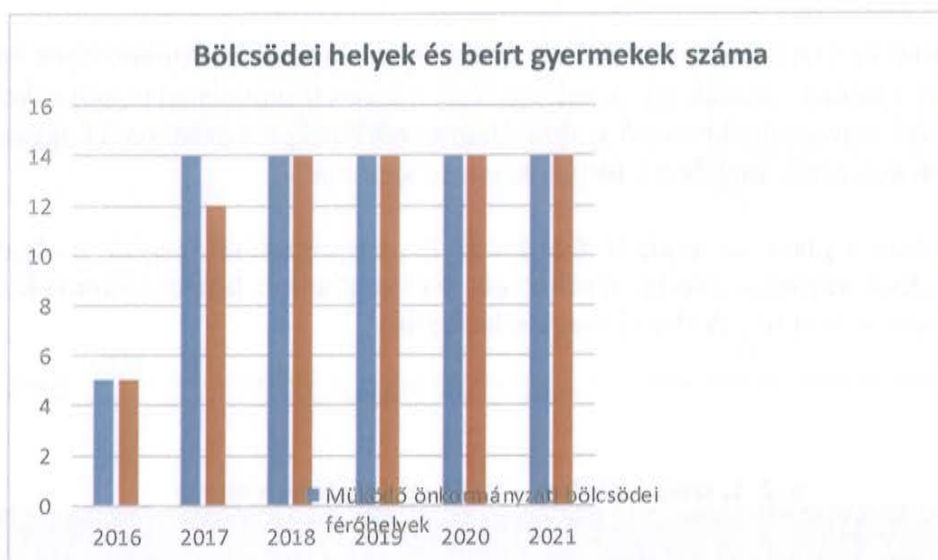
A nemek szerinti és a társadalom értékítélete által megerősített keresetkülönbségek kettős megnyilvánulási formát vesznek fel. A nők egyrészt a kereseti piramis alján helyezkednek el, az alacsony fizetési színvonalat biztosító szakmákban tömörülnek, másrészt pedig ugyanazon foglalkozásban keresetük általában a férfiak keresete alatt marad.

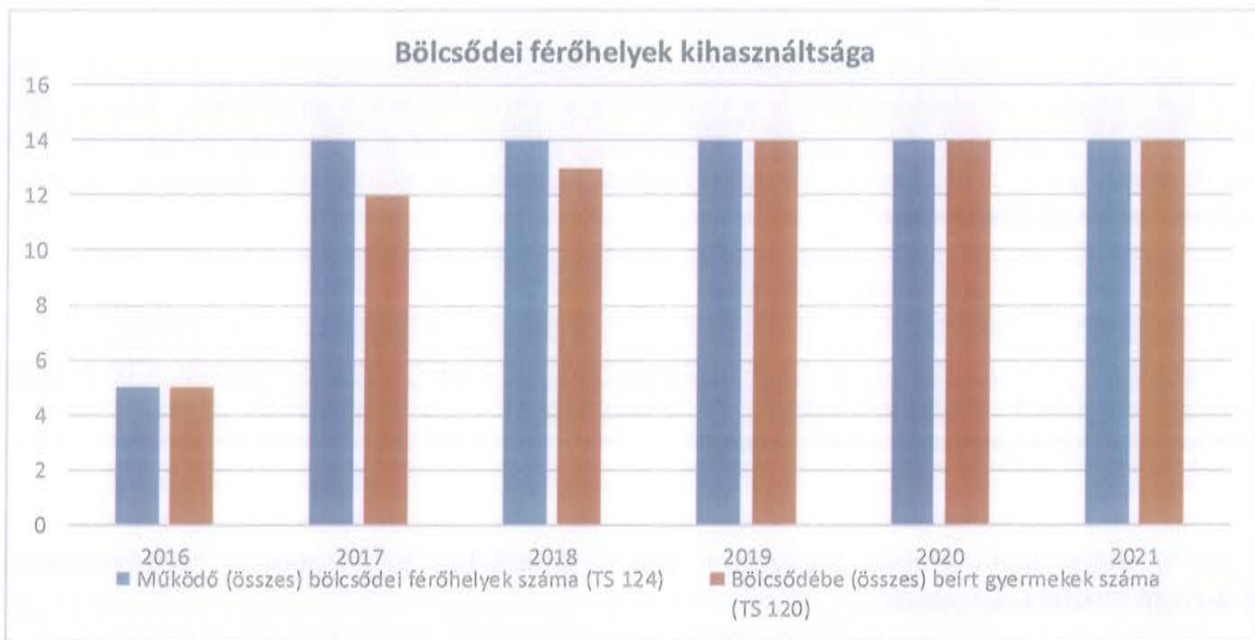
5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2016	5	209	119
2017	5	217	122
2018	5	234	122
2019	5	226	123
2020	5	217	124
2021	5	216	122

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A védőnői szolgálat alapvető célja az egészségügyi alapellátás részeként a családok egészségének megőrzésére, segítésére irányuló preventív tevékenység, valamint a betegség kialakulásának, az egészségromlásnak a megelőzése érdekében végzett egészségnevelés. Hazánkban több mint 100 éve működik a védőnői ellátás rendszere, mely folyamatosan fejlődik az egyetemes emberi értékek, a tudomány aktuális ismeretei és a gondozottak mindenkori szükségletei szerint. A védőnő és az általa gondozottak kapcsolata a kölcsönös bizalmon és elfogadáson alapul. A kezdetektől kialakított családgondozási alapelvekre épülve a védőnő ma is a családok otthonában és a tanácsadóknban, és pár évtizede közösségi programok részeként biztosítja a lakosság alapellátását a nemzet gyarapodása és a tudatlanság elleni küzdelem érdekében, a népegészségügyi feladatokban való aktív közvetlen részvétellel. A védőnő rendszeres személyes kapcsolatot tart a családokkal, amelynek során az egyéni szükségleteknek megfelelően különböző élethelyzeteikben, problémáikban egészségügyi, szociális, mentálhigiénés tanácsot ad, korszerű, szakmailag megalapozott ismeretterjesztést, életmódváltoztatást végez. A már több mint negyven év óta főiskolai végzettségű védőnői hivatás gyakorlói olyan komplex, preventív, családgondozási szolgáltatást biztosítanak hazánkban, amely egyedülálló Európában és a világon. Bár a védőnők önállóan látják el szakmai tevékenységüket, rendszeresen kapcsolatot tartanak az egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési és szociális ellátórendszer szakembereivel és a karitatív szervezetekkel, napi szinten követik és közvetítik a családtámogatási rendszer elemeit.

A kisgyermeket nevelő nők és férfiak esélyeit a szolgáltatási hiányosságok alapvetően rontják. A kisgyermekesek munkaerő-piaci esélyeinek tekintetében elsődleges a bölcsődei férőhelyek száma. A gyermekek napközbeni ellátását szolgáló óvodai és bölcsődei férőhelyek ki tudják elégíteni a jelentkező igényeket.

Általános Iskolában az új köznevelési törvény szerint 2013. szeptember 1-étől az általános iskolákban 16 óráig kell megszervezni az egész napos iskola és tanórán kívüli foglalkozásokat. Ez a lehetőség további segítséget nyújthat a dolgozó nők számára a gyermekek felügyeletének megoldására.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A védőnő feladata a nővédelem, ezen belül a családtervezéssel kapcsolatos tanácsadás, az anyaságra való felkészülés segítése, a lakossági célzott szűrővizsgálatok szervezésében részvétel, a népegészségügyi célú méhnyak szűrés végzése, a várandós anyák gondozása a külön jogszabályban foglaltak szerint, a gyermekágyas időszakban segítségnyújtás és tanácsadás az egészségi állapottal, az életmóddal, a szoptatással, valamint a családtervezéssel kapcsolatban, az újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig a gyermekek gondozása.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

Az elmúlt években, évtizedekben a nők elleni erőszak témája kiemelt figyelmet kapott – többek között a nemek közötti esélyegyenlőség elérésére irányuló irányelvek, politikák hatására, de erőteljes civil kezdeményezések is érzékelhetőek a területen. Számos változásnak köszönhetően lényegesen markánsabb a probléma megjelenése a közbeszédben, a médiában, ami jelentős előre lépésként értékelhető, hiszen néhány évtizede a különböző nőjogi szervezeteknek és aktivistáknak azért kellett küzdeniük, hogy egyáltalán nyilvánosságot kaphasson a témakör, illetve nyilvánosan lehessen beszélni a nőket otthoni környezetben érő erőszakról.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

Az Szt. alapján a családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.²⁶

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A városban a nők számára sajnos főleg a közintézmények irodai, takarítói álláshelyei biztosítanak csupán megfelelő munkalehetőséget. A képzettséggel nem rendelkezők számára, csak az időnyjellegű mezőgazdasági munka marad.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A roma nők, a kisgyermeket nevelő, a sokgyermekes, vagy gyermeküket egyedül nevelő anyák, valamint a 45 év feletti nők különösen, többszörösen is hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon. Ennek oka egyebek között a magyar társadalom hagyományos családmodelljében keresendő: még ma is sokan vallják, hogy a nők helye a ház körül, a családban van, nem a munkaerőpiacon. Ezt a szemléletet tovább súlyosbítják a nőkkel kapcsolatos negatív sztereotípiák.

A munkanélküliség aránya körükben magasabb, ez ösztársadalmi probléma, amelyen komplex programokkal lehet enyhíteni.

Szakmai tapasztalataink szerint a gyermek születését követően az otthon maradó szülő magányosnak érzi magát. Hirtelen az eddigi aktív életéből minden háttérbe szorul, a megszokottól eltér, és fellép a félelem a „más”-tól. Az Önkormányzat a közművelődés, a sport, a szabadidő eltöltésének terén törekszik a családbarát környezetet teremtésére. A közparkok és játszóterek az Imre Zoltán Művelődési Központban, Gyermeklánc Óvodában szervezett sport és szabadidő foglalkozások. Folyamatosan megújuló programkínálat mellett a helyi hagyományos programokat is szerveznek: kiállítások, koncertek, színházi előadások, játszóház, gyermek- és családi programok, tanfolyamok, bálók, ünnepi és művészeti események, nyugdíjas programok egyaránt megtalálhatók.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A munka és a magánélet összehangolásának nehézsége a munkahellyel rendelkező nők esetében, illetve a nők munkaerőpiaci megjelenésének nehézsége	Családbarát munkahelyek, atipikus foglalkoztatási formák kialakításának ösztönzése, visszafogadó munkahelyek példájának propagálása. A munkaerőpiacra történő belépésnél meglévő gátak lebontásának elősegítése. Gyermeküket, gyermekeiket egyedül nevelő nők támogatása.

²⁶ 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról 64. § (1) bek.

	A nők (ezen belül is kiemelten a roma nők) oktatásban való részvételének ösztönzése és elősegítése. Gyermek napközbeni ellátását biztosító intézmények működtetése.
A nőkkel szemben megnyilvánuló erőszak, különösen a családon belüli erőszak magas aránya	Nők biztonságának, testi-lelki jóllétének növelése, a veszélyeztetett (és veszélyeztető) csoportok tájékoztatása, jogaik tudatosítása Áldozatsegítő- és krízis esetén igénybe vehető szolgáltatások működésének támogatása.

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

Idős embereknél is az emberi méltóság, szociális biztonság érdekében hosszú távú, világos programokra van szükség.

A 65 év felettek száma 1,66 milliőről 1,89 millióra, aránya 16,6%-ról 19,3%-ra nőtt 2010-ről 2019-re.²⁷ A demográfiai helyzet változása „erőteljes hatással van a szociális védelmi rendszerekre, nyomás alá helyezi a nyugdíjrendszerek fenntarthatóságát, és megnöveli az igényt a tartós időskori ápolás-gondozásra.”²⁸ Az idősödő társadalomban nő a jelentősége a kor alapú diszkriminációnak (ageizmusnak). „Az idősödés nemcsak a gazdaságilag fejlett és fejletlenebb társadalmakban okoz különböző gondokat, hanem különböző kezelést követel egyazon államon belül is konjunktúra és válság idején. A gazdasági krízisek befolyásolják a munkaerő piacot, ahol jelen vannak a munkaerőpiacra belépni kívánó fiatalok, és az azt elhagyni kívánó, és elhagyni nem kívánó idősebb munkavállalók.”²⁹

Az idősügynek választ kell adnia számos lényeges, és sürgető³⁰ kérdésre:

Különösen a feminizációra. A demográfiai trendek régóta a nők hosszabb életkilátásait mutatják, és a nők, akik jövedelme még mindig kisebb, mint a hasonló képzettségű és munkakörű férfiaké, idősen is kisebb nyugdíjra számíthatnak, előzvegyűlten pedig – ha vannak – gyermekeik vagy a köz támogatására inkább rászorulnak, mint a családban élő idősök.

Választ kell adnia az izolációra, az elmagányosodásra. A gyermekek számának csökkenése és a nukleáris család terjedése miatt az idős emberek egy része elszigetelődik.

Választ kell adnia az ún. Handicap jelenségre. A fogyatékossgal élők öregkora nehezebb, mint a társadalmi többségé, sőt a fogyatékossg sok esetben éppen időskorban bontakozik ki, a fehér és a más színű botok, a hallókészülékek, a szemüvegek, a „tolószékek” az idősebb generációk körében gyakoribbak.

Választ követel a gettósodás jelensége. Nem annyira regionális értelemben, mint inkább „leépülő településrész vagy épület” értelmében az idősök által lakott házak, területek a kevésbé trendi, kevésbé ellátott vidékekre helyeződnek, avagy az előregedő környéket az új típusú szolgáltatások – még akár az iskola is – elkerülik.

Gazdasági, társadalmi és kulturális tökeszegénység. A járadékok és juttatások értékének csökkenése jobban érinti az idősöket, és a szolgáltatásokhoz való hozzáférésüket nehezíti, amely szolgáltatások például a mozgásban akadályozottak esetében létfontosságúak lehetnek az önálló

²⁷ MNTFS 2030. p.70.

²⁸ MNTFS, 2030. p.19.

²⁹ MAKKOS Nándor : Kor alapú diszkrimináció a közszolgálatban JEGYZŐ ÉS KÖZIGAZGATÁS (1589-3383): 21 5 pp 24-30 (2019). p.24.

³⁰ Forrás: BORZA Beáta (szerk.): „Méltóképpen Időskorban” Az állampolgári jogok országgyűlési biztosának idősügyi projektje, Budapest, 2011. p. 6-7.

élet lehetőségét például az önálló ételkészítés-beszerzést, avagy a temető vagy az utolsó barátok, rokonok meglátogatását veszélyeztethetik. Amit nem használ, leépül. Ha nem beszélnek, nem vesznek részt közös cselekvésekben, nem kapnak és nem adhatnak szeretetet, akkor az emberek kulturálisan, mentálisan és fizikailag leépülnek. Generációk tapasztalatai, élményei és érzésvilága múlhat ki – reméljük, nem teljesen nyomtalanul. Ha nem segítik, segítjük, az időseket például az infokommunikációs technológiák elsajátításában akkor ők az elmagányosodnak.

Választ kell adnunk a legális migráció kérdésére is. A fiatal éveikben szívesen látott, migráns munkaerő a társadalombiztosítás, és teljes kapcsolatrendszere révén a befogadó országban marad időskorában, ahol még sincsen úgy otthon, mint a kibocsátó országában.

Nagyon nagy feladat, hogy a negatív tendenciákat ellensúlyozzuk tudatos politikával, olyan fejlesztésekkel, amelyek képesek választ adni a demográfiai tendenciákra.

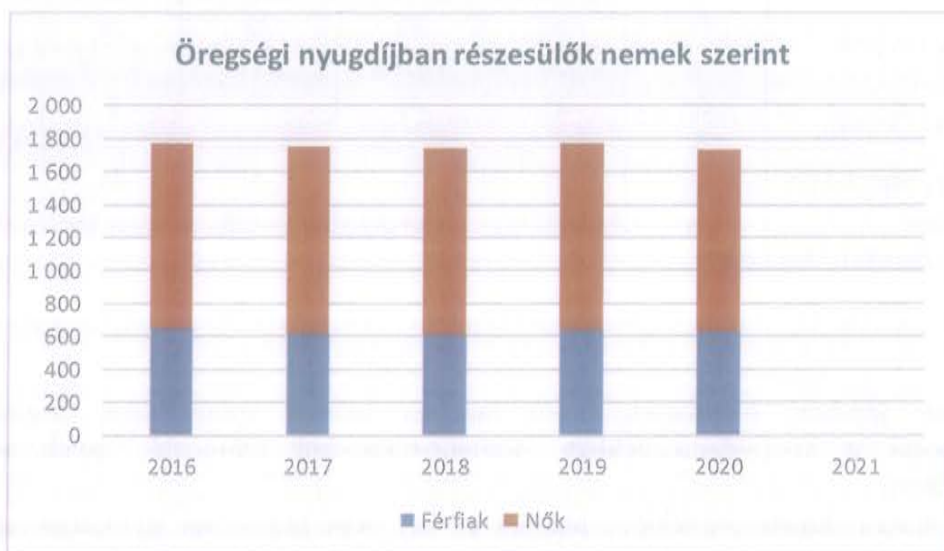
6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

6.1. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	1 716	1 251	137,17%
2017	1 705	1 213	140,56%
2018	1 710	1 215	140,74%
2019	1 753	1 201	145,96%
2020	1 758	1 193	147,36%
2021	1 732	1 215	142,55%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2016	932	1 550	2482
2017	901	1 527	2428
2018	872	1 491	2363
2019	889	1 459	2348
2020	865	1 413	2278
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az időskorúak családi állapotára jellemző, hogy korban előrehaladva fokozatosan csökken a házasok, és növekszik az özvegyek aránya. Településünkön az egyedül élő idősök aránya 25%. A demográfiai folyamat jellemzői, növekszik az átlagéletkor, magasabb a középkorúak, halandósága, nők hosszabb élettartama. A 60 éven felüliek aránya és az öregedési index igen magas. Az idősödés társadalmi és gazdasági probléma, fontos feladat hárul a szociális ellátórendszerre. A településen idősök otthona, idősök napközije működik magas színvonalú és idősközpontú ellátással.

6.2 Idősök munkaerő-piaci helyzete

A város idősödéssel kapcsolatos demográfiai folyamataiból egyértelműen látható, hogy az időskor, az időskori életminőség folyamatos és hangsúlyos kihívást jelent ma és a jövőben még inkább, különös tekintettel az idősebb korosztályok munkanélküliségnek való kitettségét tekintve. 2019 és 2020 február között minden korosztályban nőtt a nyilvántartott álláskeresők száma, azonban a gyarapodás lényegesen jelentősebb az ötven év felettiek esetében, mint az alsó korosztályban. A nyilvántartottak átlagéletkora szintén mérsékelt emelkedést mutat, melynek eredményeként az összes nyilvántartott álláskereső egyharmada ötven év feletti.

a) idősök, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen		351	460	395	298	385
41-45 év (TS 042)	Fő	43	58	45	35	40	20
	%	12,25%	12,61%	11,39%	11,74%	10,39%	9,09%
46-50 év (TS 043)	Fő	42	55	51	30	37	23

	%	11,97%	11,96%	12,91%	10,07%	9,61%	10,45%
51-55 év (TS 044)	Fő	30	52	49	35	39	22
	%	8,55%	11,30%	12,41%	11,74%	10,13%	10,00%
56-60 év (TS 045)	Fő	34	43	38	33	36	23
	%	9,69%	9,35%	9,62%	11,07%	9,35%	10,45%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	21	28	45	48	58	57
	%	5,98%	6,09%	11,39%	16,11%	15,06%	25,91%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) tevékeny idősor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen:

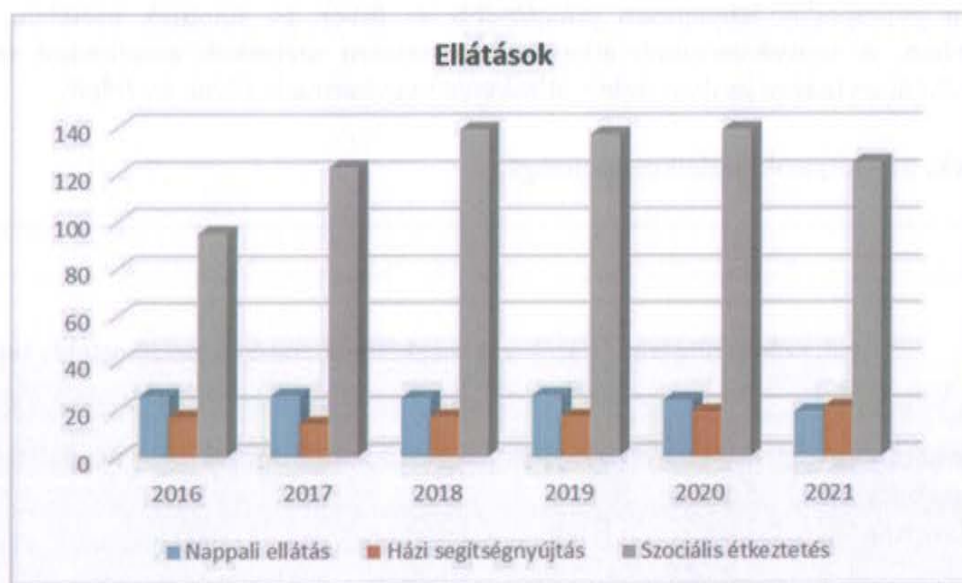
A településen közös érdeklődés alapján és két nem bejegyzett nyugdíjas szervezet tömöríti a tevékenykedni vágyó időseket, Pávakör, Díszítőművész Szakkör.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

A diszkrimináció felmérése rendkívül nehéz, ezért csak következtetni lehet annak meglétére. Az köztudott, hogy az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerőpiaci diszkriminációnak, tehát nehezebben helyezkednek el, és a munkahelyi leépítések is előbb érik el őket. Hátrányos megkülönböztetésről nem érkezett panasz, jelzés Önkormányzatunkhoz.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

A házi segítségnyújtás és a falu/tanyagondnoki szolgáltatás, olyan feladata a családsegítésnek, mely nappali melegedőtől távolmaradó idősek esetében is biztosítja az idősek szociális, és közszolgáltatásokhoz való hozzáférését.

A házi segítségnyújtás keretében a szolgáltatást igénybe vevő személy számára a saját lakókörnyezetében kell biztosítani az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást. A szolgáltatás igénybevétele önkéntes. Az ellátás az igénylő, illetve annak törvényes képviselője kérelmére, indítványára történik. Ezt követően felméri az igénylő egészségi, szellemi és fizikai állapotát, megállapítják a gondozási szükséglet mértékét, és ennek megfelelően a szükségletekhez igazodóan állapítják meg a részére nyújtott szolgáltatásokat.

A falu/tanya gondnoki szolgáltatás olyan szociális alapellátási forma, amelyet főállásban, teljes munkaidőben (heti 40 óra), közalkalmazotti jogviszonyban foglalkoztatott falu/tanya gondnok alkalmazásával és a szolgáltatás jellegéhez igazodó gépjármű üzemeltetésével biztosítanak, csökkentve ezzel az aprófalvak és a külterületi lakott helyek szolgáltatás- és intézményhiányból eredő hátrányait.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

A feladat magában foglalja a közművelődési alapszolgáltatások megszervezését, meghatározott pénzügyi támogatás biztosítását, valamint a helyi lakosság képviseletének biztosítását a közművelődési feladatokkal kapcsolatos döntések előkészítésében. Magában foglalja továbbá a művelődő közösségek létrejöttének elősegítését, működésük támogatását, fejlődésük segítését, a közművelődési tevékenységek és a művelődő közösségek számára helyszín biztosítását (a közösségi és társadalmi részvétel fejlesztése, az egész életre kiterjedő tanulás feltételeinek biztosítását. E feladat tartalmazza továbbá a hagyományos közösségi kulturális értékek átörökítése feltételeinek biztosítását, az amatőr alkotó- és előadó-művészeti tevékenység feltételeinek biztosítását, a tehetséggondozás és tehetségfejlesztés feltételeinek biztosítását, valamint a kulturális alapú gazdaságfejlesztést).

b) idősek informatikai jártassága;

Az idősek informatikai képességeinek fejlesztése elengedhetetlen. Ezzel nemcsak a munkaerőpiacon való elhelyezkedési esélyeik nőnek, de általánosságban véve is több információhoz juthatnak rövid időn belül és hatékony módon. Ezért szükséges, hogy a lehető legszélesebb körű pályázatokat és képzéseket írjanak ki az érintett korcsoport számára. Az elmúlt évek tapasztalata alapján az idősek idegenkedése az informatikától csökkent, egyre többen napi szinten használják az okoskészülékeket a mindennapi tevékenységük segítésére, információszerezésre, kapcsolattartásra, szórakozásra. Emellett az is elengedhetetlen, hogy a számítógép vásárlásban, ill. hozzáférésben segítséget kapjon ez a korosztály és hogy az internet-hozzáférés biztosítva legyen a nyugdíjas klubokban és a közösségi házakban, hogy rokonaikkal, ismerőseikkel kapcsolatot tarthassanak minden más lehetőségnél kedvezőbb áron.

c) generációk közötti programok.

Adott város időseinek esélyegyenlőségét segíteni hivatott intézkedései tekintetében lényeges elemet jelent a generációk közötti szolidaritás és kapcsolat javítása, melynek egyik legfontosabb eszközét az egyes generációk közös részvételével megvalósuló programok jelentik. Az ilyen jellegű programok, események, rendezvények elsődleges célja a lakosság korcsoportjai közötti kapcsolatépítés lehetővé tétele és az együttműködés javítása, amely egyben hozzájárul az idősek társadalmi részvételének erősítéséhez is. Az idősek életminőségének javítása, az egyes korcsoportok társadalmon belüli nyugodt együttélésének elősegítése és a társadalom korcsoportspecifikus problémákkal szembeni érzékenyítése érdekében kiemelt fontosságú, hogy a fiatal, az idősödő és az idős korosztály tagjai bepillantást nyerjenek egymás életébe, készségeibe, a különböző programokon láthatóvá váljanak egymás számára a különböző generációk erősségei és értékei, valamint az egyes célcsoportok érdeklődési köre és képességei egymásra felhajtó erőként hassanak.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A városban igen aktív nyugdíjas élet zajlik, melyet az önkormányzat intézményei és a civil szervezetek maguk is szerveznek. Idősek karácsonya, Jánoshalmi Napok, Bálak, érdeklődésüknek megfelelő foglalkozást biztosító programok, hímzőkör, népdalkör. Az intézmények saját nyugdíjasaik számára szervezett találkozót tartanak.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az idősödő és idős korosztály munkaerőpiaci helyzete nehezített: a velük szemben lévő előítéletek, az életkorral összefüggő burkolt foglalkoztatási jelentős akadályt képez a foglalkoztatásuk előtt.	Az idősödő korosztály munkaerőpiaci helyzetének javítását segíti az 55 év feletti foglalkoztatásának támogatása és a nyugdíjas foglalkoztatás lehetőségeinek bővítése. A szemléletformálás szükséges a korosztály foglalkoztathatóságának javítása érdekében.
Az idősek számának növekedésével és az egészségügyi állapot általános romlásával együtt folyamatosan nő az ellátásra szoruló idősek száma, miközben az ellátási kapacitások nem javulnak, bizonyos szegmensek mentén egyre szűkülnek is.	Fontos feladat a hozzátartozók támogatása, tájékoztatása, a gondozási folyamatokban való együttműködés.

A fogyatékos emberek a társadalom egyenlő méltóságú, egyenrangú tagjai, akik a mindenkit megillető jogokkal és lehetőségekkel, csak jelentős nehézségek árán vagy egyáltalán nem képesek élni. A fogyatékos emberek hátrányainak enyhítése, esélyegyenlőségük megalapozása, illetve a társadalom szemléletmódjának alakítása érdekében a jogalkotó alkotott törvényt. A Fot. 2. § (1)–(5) bekezdése alapján az állam köteles gondoskodni a fogyatékos személyeket megillető jogok érvényesítéséről, a fogyatékos személyek hátrányait kompenzáló intézményrendszer működtetéséről a nemzetgazdaság mindenkori lehetőségeivel összhangban. „Az ésszerű alkalmazkodás a fogyatékkal élő személyek igényeihez történő alkalmazkodást jelenti. Magában foglalja különösen meglévő létesítmények átalakítását, és olyan új épületek létrehozását, melyeket fogyatékkal élők is használhatnak, valamint olyan munkahelyi szerkezetátalakítás, részmunkaidős vagy módosított munkarendek, áthelyezés egy üres állásba, berendezések vagy eszközök beszerzését és módosítását, valamint vizsgák, képzési anyagok vagy szakpolitikák megfelelő kiigazítását vagy módosítását, illetve minősített olvasók vagy tolmácsok biztosítását és egyéb hasonló alkalmazkodást a fogyatékkal élők igényeihez. Az AB szerint az „ésszerű alkalmazkodás” az elengedhetetlen és megfelelő módosításokat és változtatásokat jelenti, amelyek nem jelentenek aránytalan és indokolatlan terhet, és adott esetben szükségesek, hogy biztosítsák a fogyatékosokkal élő személy alapvető emberi jogainak és szabadságainak a mindenkit megillető, egyenlő mértékű élvezetét és gyakorlását, pl. az egyetemes tervezés által. Az „egyetemes tervezésen” a termékek, a környezet, a programok és szolgáltatások oly módon történő tervezését értjük, hogy azok minden ember számára a lehető legnagyobb mértékben hozzáférhetőek legyenek: adaptálás vagy speciális tervezés szükségessége nélkül. Az egyetemes tervezés nem zárhatja ki a „fogyatékosokkal élő személyek csoportjai számára szükséges támogató-segítő eszközök és technológiák indokolt esetben történő használatát.”³¹

A „Semmit róluk nélkülünk” James Charlton 1998-ban megjelent könyvének címe, melyet az MNTFS 2030 így fogalmaz meg: „a közösségi részvétel és támogatás elve az egyenlő jogok alapján: a bizalomra, aktív részvételre, partneri együttműködésre építve a programok tervezésébe, végrehajtásába és ellenőrzésébe be kell vonni a célcsoportok így a roma közösség, a helyi önszerveződések és a közigazgatás képviselőit.” Az alapelv így vonatkozik a fogyatékkal élő szervezetekre személyekre is.³²

7.1 A településen fogyatékosokkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A fogyatékkal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre értékelhető statisztikai adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről. A fogyatékkal élő emberek és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják. Feladatunk olyan környezet teremtése, működtetése, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életünk során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is.

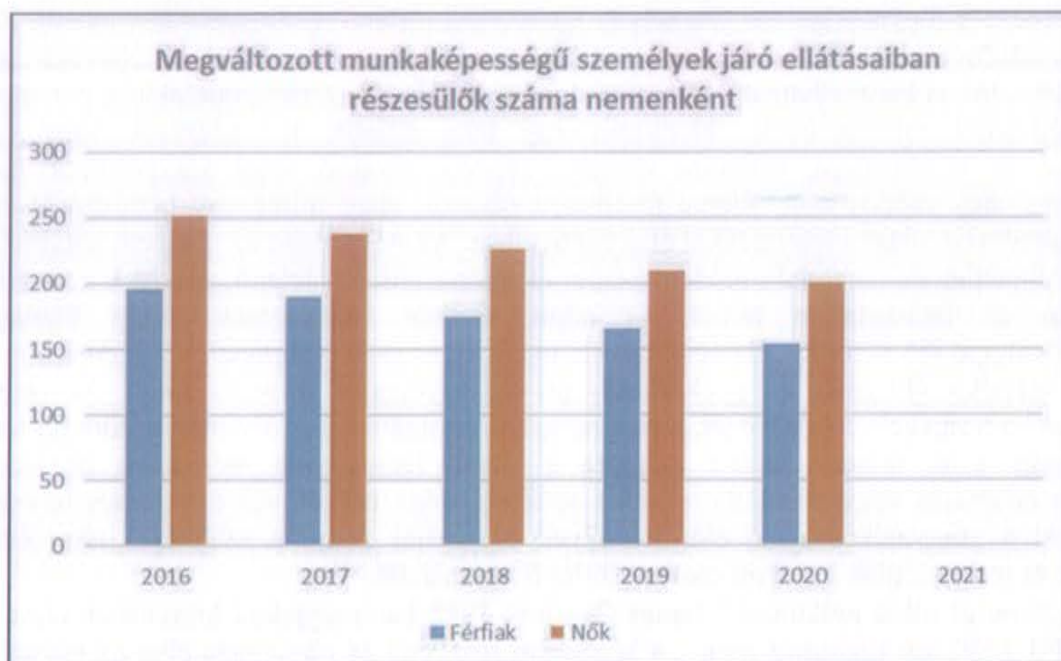
Tapasztalataink szerint elhelyezkedésük során számos akadállyal kell megküzdeni. A munkáltató előfeltétele mellett a közlekedés eszközök használata is nehezíti helyzetüket.

³¹ MAKKOS Nándor : Egészségen alapuló diszkrimináció és ésszerű alkalmazkodás a közszférában JEGYZŐ ÉS KÖZIGAZGATÁS (1589-3383): XXII. évfolyam 3. szám május-június pp 16.-20. (2020).

³² MNTFS 203. p. 23.

A fogyatékos személyek elszigeteltek a társadalomban, így családjaik is jobban elkülönülnek a környezetüktől, ami értelmi fogyatékosok esetén még jelentősebb.

A mozgássérültek esetében támogató szolgáltatását, a Mozgássérültek Jánoshalmi Egyesületén keresztül biztosítja. Korábban az értelmi fogyatékosoknak önkormányzati intézmény szervezésében a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület Gondviselés Háza által nyert pályázati támogatás keretében az Alternatív + keretei között várta a fogyatékos fiatalokat, azonban azóta pályázati lehetőség nem volt, az Önkormányzatnak nincs forrása új program indítására, pedig nagy szükség lenne rá.

- a) fogyatékosággal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A felnőtt csökkent munkaképességű személyek foglalkoztatásával a településen 2011. év óta jelen lévő MOVE ZRT., akit az Önkormányzat ingyenes hely és berendezés biztosításával támogat a mai napig. Kifejezetten a fogyatékosokat foglalkoztató szervezet, vagy munkáltató nincs jelen a településen.

- b) munkavállalást segítő lehetőségek;

A fogyatékosággal élő személyek nyílt munkaerőpiaci foglalkoztatásának bővítése érdekében fontos lenne felkészíteni a gyakran információhiánnyal küzdő, az adminisztrációs terhektől elrettent és kevésbé felkészült potenciális munkáltatókat, annak érdekében, hogy megteremtődjön egy olyan, a célcsoport adottságaira és szükségleteire nyitott környezet, amelyben megvalósulhat egy lehető legteljesebb értelemben vett munkaerőpiaci integráció. Az elmúlt évek jogszabályi változásai jelentős mértékben befolyásolják a megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatásának lehetőségét és feltételrendszerét, melynek hatására a potenciális foglalkoztatók gyakran visszariadnak az akkreditált foglalkoztatási forma kialakításától.

- c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Jelentős problémaként van jelen a mai magyar társadalomban a foglalkoztatás gátjaként a munkaerőpiaci diszkrimináció, amely a célcsoportot is érinti, valamint azon foglalkoztatási lehetőségek hiánya, melyek megteremthetnék azon speciális környezetet, melyben adott esetben egy fogyatékossgal élő személy remekül foglalkoztatható. A megváltozott munkaképességű munkavállaló nem minden típusú munka élvégzésére alkalmas, illetve néhány esetben a fogyatékossgának típusához valamilyen mértékben igazodó körülmények között tud a leginkább produktív lenni. A fogyatékossgal élő és megváltozott munkaképességű munkavállaló alkalmazása esetén is szükséges, hogy be tudjon illeszkedni az adott szervezet szövetébe, a munkahelyi csoportba, valamint, hogy együtt tudjon működni a munkatársaival, melyet azonban gyakran akadályozhat előítélet, negatív attitűd, stigmatizáció vagy egyszerűen csupán a nyitottság hiánya.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Az elmúlt évtizedben elért eredmények ellenére a fogyatékossgal élő személyek még mindig jelentős akadályokkal szembesülnek az élet számos területén, illetve jobban ki vannak téve a szegénység és a társadalmi kirekesztődés kockázatának, mint a többségi társadalom tagjai, különösen fontosak tehát a célcsoport számára biztosított ellátások, legyen szó akár pénzbeli, akár természetbeni segítségnyújtási formákról. Jövedelmi helyzetük lényegesen törékenyebb, mint a nem fogyatékossgal élő társaiké, egyrészt a plusz kiadások (pl. gyógyszerek, gyógyászati segédeszközök, speciális fejlesztő foglalkozások költségei, utazási költségek stb.), másrészt a jövedelemszerző tevékenység nehezítettsége vagy lehetetlenné válása rendkívül nehéz helyzetbe hoznak számos fogyatékossgal élő felnőttet, illetve ilyen gyermeket nevelő családot.

A szociális ellátásokat igénybevevők között nagy valószínűséggel jelen vannak fogyatékos személyek is, nyilvántartott adattal azonban nem rendelkezünk. A településen fogyatékkal élő személyek részére természetbeni ellátásairól, kedvezményeiről teljes körű felvilágosítást és segítséget nyújtanak az önkormányzat szociális ügyekkel foglalkozó munkatársai. A szociális alapszolgáltatás keretein belül az önkormányzat étkeztetést, házi segítségnyújtást biztosít.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

A közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése folyamatos. Az egészségügyi, szociális szolgáltatások, a kulturális programokhoz történő fizikai akadálymentesített helyszínen érhetőek el.

A hatályos jogszabályoknak megfelelően új beruházás, felújítás akadálymentesített környezet biztosításával történik. Az akadálymentes intézmények száma, minden területen a jogszabályi előírásnak megfelel. Az Önkormányzat tulajdonában lévő járdák, zöldterületek, játszóterek felújítása során gondoskodik a hozzáférés akadálymentességének biztosításáról.

A Polgármesteri Hivatal teljes körű akadálymentesítése megvalósult 2010. évben.

Ma már kötelezően, jogszabályban előírt az akadálymentesítettség, amelynek betartatása az építésügyi hatóság feladata. Alapelv, hogy a településfejlesztési tervekben és más településfejlesztési dokumentációkban általános elvárásként jelenik meg az egyenlő esélyű hozzáférés szempontrendszer.

- a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

A célcsoport számára biztosítható ellátások elérhetősége a fejezet egyéb részeiben már bemutatásra került, a rehabilitációs ellátások igénybevételeinek lehetőségeiről pedig a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény rendelkezik. A jogszabály szerint megváltozott munkaképességű személynek minősül az, akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján 60 %-os, vagy kisebb mértékű. A megváltozott munkaképességű személyek ellátásaira jogosult az a kérelem benyújtásakor 15. életévét betöltött személy, akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján 60 százalékos, vagy kisebb mértékű, és aki a kérelem benyújtását megelőző időszakban a jogszabályban meghatározott jogosultsági ideje igazolható. Emellett az ellátásra vonatkozó jogosultság tekintetében fontos kitétel, hogy az igénylő keresőtevékenységet nem végez és rendszeres pénzellátásban nem részesül, továbbá rehabilitálható és foglalkoztathatósága rehabilitációval helyreállítható, és egészségi állapota 51-60 % közötti (B1 kategória), vagy tartós foglalkozási rehabilitációt igényel és egészségi állapota 31-50 % közötti (C1 kategória) (2011. évi CXCI. törvény a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról).

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

A települési Önkormányzat tulajdonában lévő ingatlanok akadálymentesek, így az óvoda és bölcsőde, Polgármesteri Hivatal, Egészségügyi Központ, Művelődési Központ, Közétkeztetés, Háziiorvosi Ügyelet, Sportcsarnok, Művésztelep, Helytörténeti Gyűjtemény. A pályázatok során mindig kiemelten szerepet kap az épületek akadálymentesítése, mely a fogyatékkal élők akadálymentes közlekedését segíti.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettsége, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

A munkahelyek akadálymentesítéséről nincs adat az Önkormányzatnál, sajnos nem is jellemző a településen a munkahelyeken a fogyatékosok foglalkoztatása.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

A településen a járdák jelentős része akadálymentes. A parkok, játszóterek szintén hozzáférhetőek a fogyatékosokkal élők számára. Illetőleg folyamatosan kerülnek megvalósításra az akadálymentesítések, a felújítások során.

f) fogyatékosokkal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosokkal élő személyek nappali intézménye, stb.);

Önkormányzat keretei között a szociális alapszolgáltatás keretein belül az étkeztetést, házi segítségnyújtást és nappali ellátást biztosít.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

A fejezet kifejtése során a fentiekben olyan szolgáltatás és támogatás került áttekintésre és elemzésre, melynek célja a fogyatékosokkal élők életminőségének javítása, hátrányaik kezelése az élet minden területén.

7.4. Fogyatékosokkal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

7.5 A fogyatékkal élők helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A fogyatékkal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre értékelhető statisztikai adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről. A fogyatékkal élő emberek és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják. Feladatunk olyan környezet teremtése, működtetése, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életünk során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, az akadálymentes környezet aránya nem 100 %.	Fizikai környezetben található akadályok megszüntetése, információs és kommunikációs akadályok megszüntetését szolgáló programok.
Az egészségügyi prevenció szolgáltatásokat, a szűrővizsgálatokat a mozgásukban erősen korlátozott személyek kevésbé veszik igénybe. Szükséges a támogatásuk a szűrőprogramokra történő eljuttatásuk (eljuttatásuk) terén.	Segíteni, hogy a fogyatékkal élők is minél nagyobb számban részt vegyenek az egészségügyi szűrővizsgálatokon.

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az akadálymentes környezet aránya nem 100 %	Az önkormányzati intézmények, szervezetek akadálymentesítettségének felülvizsgálata tapasztalati szakértők bevonásával, illetve rendszeres felülvizsgálati terv készítése, akadálymentesítési protokoll kialakítása.
Kevés vagy nincs aktív munkaerőpiaci eszköz, mely rendszer szinten, kiszámítható módon támogatja a munkaerő-piaci integrációt (nyílt és másodlagos esetében is), vagy a munkahely megtartását.	A munkaerőpiaci integráció felé történő elmozdulás tekintetében lényeges elem a foglalkoztatók érdekeltté tétele abban, hogy fogyatékkal élő személyeket is foglalkoztassanak, illetve szükséges olyan jó gyakorlatok kidolgozása és működtetése, amelyek hozzájárulnak a foglalkoztatással járó nehézségek, feladatok facilitálásához (mentorprogramok, speciális, támogatott munkakörök, munkaszerződések).

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);
- b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

Jánoshalmán igen kiterjedt partnerség alakult ki a civil szervezetekkel, egyházakkal azonban az egyedi minőségi szakmai működésen túl, a szervezetek, hálózatosodása, komplex társadalmi szerepvállalása (akár önkormányzati feladatok szerződéses alapon történő átvétele) még nem közelíti meg a szervezetek számából és tevékenységük sokszínűségéből következő szintet. Jellemző, hogy a bejegyzett szervezetek egy része nem rendelkezik mindennapos aktivitással, helyi szinten kevésbé akad partnerre, esetenként „csak” országos hálózatok része.

A civil szervezetek tevékenysége változatos és annak köre természetesen messze túlmutat a kulturális és programszervező tevékenységen. A városban nem működik civil ház, ahol a szervezetek állandó klubhelységeket tartanak fenn – ennek finanszírozására szűkös költségvetésük nem is biztosítana lehetőséget. Jelenleg a minimális eszközigénnyel bíró egyesületek az Imre Zoltán Művelődési Központ és Könyvtár épületében az Önkormányzat támogatása mellett tartják meg foglalkozásaikat. Jelentős feladatátvállalást egyedül a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület részéről tapasztalható 2020. januárjától.

- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

Kunfehértóval a Biztos Kezdet Nyitnyikék gyerekház ellátási területét illetően áll fenn partnerségi kapcsolat.

- d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A Jánoshalmi Roma Nemzetiségi Önkormányzat esélyegyenlőségi célcsoportokkal kapcsolatos tevékenysége kizárólag a cigányokra irányul abból is csak egy bizonyos érdekkörre.

- e) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

For-profit szervezetek a településen közéleti tevékenységet folytatnak, az egészségügyben dolgozók (házi orvosok, gyermekorvos, fogorvos) tevékenységük az esélyegyenlőségi feladatellátására irányul. Figyelik és jelzik a fokozott odafigyelést igénylő elhagyott idősek, elhanyagolt gyermekek észlelését.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

A helyzetelemzés előkészítésben részt vettek a településen dolgozó szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési, közművelődési szakemberek. Online kapcsolattartási módszerrel az az egyes esélyegyenlőségi csoportokkal kapcsolatos problémák feltárására, majd a program tervezet véleményezésére koncentrált. A tervezet az Önkormányzat honlapján a közzétételre kerül, így állampolgárok is véleményt mondhattak. A honlapon www.janoshalma.hu oldalon és a jogszabályban előírt kötelező közzétételi felületen <https://hep.szgyf.gov.hu/Public/PublishedProgramSearch.aspx?searchtext> az elfogadott dokumentum hozzáférhető, amely alapján az esélyegyenlőség folyamatokat, intézkedéseket megismerik és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése.

- a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

A program elkészítése során a civil szervezeteket, valamint az intézményeket is bevontuk. A civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége lefedi a hátrányos helyzetű gyermekek oktatásának, tehetségfejlesztésének, rehabilitációjának támogatásától kezdve az időkorúak kulturálódásáig, a hagyományőrzésen át a lakosság egészségi állapotának fejlesztéséig az alapvető közzolgáltatások (oktatás, egészségügy, szociális szolgáltatások, kultúra, művelődés, közrend, közbiztonság) ágazataiban lehetséges esélyegyenlőséget támogató szolgáltatások körét.

- b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

A szervezetek és a lakosság az internetes fórum, a Polgármesteri Hivatal ügyfélszolgálatán, illetőleg elektronikus levélben jelezhetik észrevételeiket.

- c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenti.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

10. A HEP IT részletei

1. A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség, számuk nem csökken. A roma népesség hátrányos helyzete több, egymással szorosan összefüggő társadalmi, gazdasági probléma eredője. Csak a több problématerületre az oktatás, foglalkoztatás, szociális és egészségügyi területre egyszerre koncentráló, átfogó problémakezelési megoldások, komplex programok vezethetnek eredményre. Általános problémának mondható a hátrányos helyzetű, többnyire szegregátumban élő családok esetében, hogy nehézséget okoz a mindennapi életvezetés, háztartás vezetése, otthonaik rendben tartása, pénzzel való bánás, annak beosztása.	Közfoglalkoztatás továbbfolytatása. Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása. Komplex programok bevezetése. Szociális, gyermekjóléti, képzési szolgáltatások erősítése.
Gyermekek	Az oktatás területén jelenlévő esélyegyenlőtlenségből fakadó hosszútávú hátrányok megléte. Már az óvodaválasztás és óvodai beiratkozás folyamatával meginduló társadalmi kirekesztődés, óvodai, iskolai szelekció. A szegregált városrészekben és iskolákban kevésbé érvényesül a közösség húzóhatása, csökken a tanulási motiváció, erősödik a lemorzsolódás.	Az intézményi étkezés, a szünidei étkezés szükségletekhez igazodó megszervezése. Az anyagi helyzetből fakadó hátrányok mérséklése.
Idősek	Az egyedül élő, ápolást is igénylő idősek ellátása az esti, illetve a hétvégi és az ünnepi időszakokban megoldatlan	A házi segítségnyújtás ellátási forma kiszélesítése a lehetőségek függvényében. Szociális,

	<p>marad. A házi segítségnyújtásra nagy igény mutatkozik, ám komoly gondot okoz a szakemberek hiánya. Az időskorúak körében egyre nagyobb a demens betegek száma. Gyakran válnak áldozattá. A nyugdíjazást követően az idősebbek társadalmi aktivitása csökken, a lakosságon belüli arányuk nő. Szükség van olyan, az idősek számára készülő preventív programokra, melyek célja a testi-, lelki egészség megőrzése, az egészséges idősor megélése. A nyugdíjas klubok, időseket célzó vagy idősek által működtetett szervezetek közötti kapcsolattartás, idősek számára összeállított programok, prevenciók előadások, információáramlás fejlesztésre szorul, ennek egyik oka az idősebb korosztály csekélyebb informatikai jártassága. Az internet nyújtotta lehetőségek segítenék kapcsolattartásukat rokonaikkal, ismerőseikkel.</p>	<p>közművelődési szolgáltatások bővítése. Generációs programok szervezése. Idősekkel szembeni visszaélés megelőzése és az áldozatok védelmében megtett intézkedések hatékonyságának növelése, az együttműködések révén.</p>
Nők	<p>Családon belüli erőszak kérdésének megoldása. GYÁS, GYES-ről való visszatérés a munkaerőpiacra, részükre rugalmasabb munkaidő biztosítása. 55 év feletti nők foglalkoztatásának biztosítása, növelése. A munka és a magánélet összehangolásának nehézsége a munkahellyel rendelkező nők esetében, illetve a nők munkaerőpiaci megjelenésének nehézsége.</p>	<p>Szabadidős programok szervezése. A kettős (karrier/család) életstratégiák támogatása, illetve a hagyományos szerepstruktúrára vonatkozó attitűd-változások elősegítése.</p>
Fogyatékkal élők	<p>A fogyatékkal élők szociális ellátásában és az adott célcsoport oktatásában szereplők tevékenységének összehangolatlansága. A hozzátartozók nincsenek tisztában a felnőtt korú fogyatékkal élők lehetőségeivel.</p>	<p>Információs és fejlesztési lehetőségek kommunikációs akadályok megszüntetését szolgáló program.</p>
<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás</i>	<p>Az ellátások, szolgáltatások összehangoltságának alacsony foka, a szolgáltatásokat nyújtó szereplők együttműködésének hiányosságai.</p>	<p>A hálózati együttműködés javítása a helyi esélyegyenlőtlenségek mérséklése céljából, stratégiai menedzsmenti tevékenységekkel.</p>

2. Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák nincsenek hátrányosan megkülönböztetve.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők támogatáshoz jussanak.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek támogatását.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek gondozására.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén, a nemen alapuló esélyek előmozdítását.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáféréseire.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés címe, sorszáma	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi problémák megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódás a országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkoronázási szabályzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége											
1	Foglalkoztatási arányok javítása	Foglalkoztatási arányok javítása	Munkanélküliség csökkentése	Új Stratégia, Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	Rövidebb, hosszabb időtartamú pályázatok benyújtása, munkaadók igényeinek közvetítése	Polgármesteri iroda	2023. 12. 31. (vasárnap)	12. rövidebb pályázatok beszámolói	Polgármesteri iroda, humán erőforrások	Pályázat, fenntarthatósági szempontok alapján.	Nincs együttműködés

2	Rászorultak részére történő információ szolgáltatás	Az önkormányzat által igénybe vehető ellátások információ hiányában nem elérhetőek, nem tudják rászorult személyek igénybe venni, mert tudják a lehetőségeket.	bevonás lehetősége, Minden rászoruló teljes körű információval rendelkezzen az önkormányzat által jogszabály alapján nem tudják rászorult személyek igénybe venni, mert tudják a lehetőségeket.	Gazdasági program	Új Roma Lakossági Stratégia, Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	Polgármester, meg szervezése, szociális segítségnyújtás az ellátások igénybe vétele kapcsán.	2023. 31. (vasárnap)	12. Évente két alkalommal a helyi szervezettel tájékoztató anyag készítése az önkormányzat honlapján tájékoztató megjelenítés	Önkormányzati forrásból biztosított	Nincs együtt működés
3	Munkanélküliek helyzetének segítése	Nem minden munkanélküli regisztráltja magát munkaügyi központban	A rászorultaknak megfelelő tájékoztatás nyújtása, családsegítő kollégákkal történő együttműködés	Gazdasági program	Új Roma Lakossági Stratégia, Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	A Munkaügyi Központtól történő egyeztetés	2023. 31. (vasárnap)	12. Az intézkedés eredménye a munkaügyi központ fogadókészségétől függ	Humán erőforrás. Hosszú távon önkormányzati forrásból fenntartható.	Nincs együtt működés
4	Belterületi utak, járdák felújítása, építése, idősek, körülmény,	Az utak kiépítettsége, állapota, azhiánya	Rövid, közép és hosszú távon isintézkedés a megfelelő célja összhangban áll a kialakításához	Az utak kiépítettsége, állapota, azhiánya	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	A Belterületen halaszthatatlan er	2025. 01. (szerda)	01. Az új vagy a felújított út vonalak hossza. A projekt	Saját erőből fenntartható	Nincs együtt működés

<p>fogyatékkal élők és gyermekek közlekedési feltételeinek javítása, biztonságosabbá tételében</p>	<p>ami meghatározza a lakosság különösen a fogyatékkal élő és a tételek gyermekek – mindennapi életvitelét, és biztonságát. A belterületi utak zöme felújításra szorul. Az utak építése, javítása, folyamatosan megújuló feladat, melynek elmulasztása különösen az esélyegyenlőségi szempontból</p>	<p>szükséges közlekedési feltételek biztosítása</p>	<p>település közbiztonságának, a „Legyen jobb a jövőnk” programjának, a Nemzeti Programjának, a Gazdasági Programjának</p>	<p>való ellátása. A Duna-nyugati és 875/6 hrsz. területeken járda burkolatának felújítása, bővítése és új építése. (óvodától a foci pályáig)</p>	<p>12. A szakmai szervezetek értékelése és</p>	<p>végrehajtás által elérhető forrásokra alapozva akívánjuk megvalósítani. De hosszabb távon elképzelhető, hogy javulnia megvilthat kell aak felújított vonalak mentén számunkra más pályázati források is.</p>	<p>Saját erőből fenntartható</p>	<p>Nincs együttműködés</p>
<p>5 Mini bölcsőde létesítése (a gyermekes családban nevelkedő</p>	<p>A bölcsőde családban (vagy csonka családban) nevelkedő</p>	<p>Rövidtávú anyagi erőforrások megteremtése. Középtávú: an</p>	<p>Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia.</p>	<p>Egy gyermek elhelyezésére alkalmas, mini bölcsőde</p>	<p>2025. 31. (szerda)</p>	<p>12. A szakmai szervezetek értékelése és</p>	<p>Saját erőből fenntartható</p>	<p>Nincs együttműködés</p>

munkába állásának, nők esélyegyenlős égének és a 3, állítását, illetve 4 év szakszerű alatti nevelését, gyermek nevelési feltételeinek javítása érdekében	4 év hatékony működés hosszú távon való fenntartása.	település közép hosszú távú programjává „Nemzeti megteremtése l, gazdasági tervel	„Legyen és jobb gyermek Nemzeti Stratégia	komplex aműködési feltételeinek a	szakmai szervezete funkciót k által ellátó meghatáro intézmény keretében. A zott indikátorok tervezett beruházást a Belügyminis térium által kiírt pályázat keretében elérhető forrásokra alapozva kívánjuk megvalósíta ni.	bőlcso de funkciót k által ellátó intézmény keretében. A zott indikátorok tervezett beruházást a Belügyminis térium által kiírt pályázat keretében elérhető forrásokra alapozva kívánjuk megvalósíta ni.
---	---	---	---	--	--	--

II. A gyermekek esélyegyenlősége

1	Szabadidős, szünidei foglalkozások megszervezés e	Táborozási, szabadidős foglalkozások hiánya problémát okoz szülőknél és a gyermeknek lehetőségeket	Gazdasági program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia. „Legyen jobb gyermek a	Dunaegyháza Gyermekeiért Alapítvánnyal mégállapodás za Gyermekei ért Alapítvány	2023. 31. (vasárnap)	12.A programok ban rész humán erőfor rás vevő gyermek Alapítvány száma. részéről anyagi erőforrás.	Önk. részéről	Az Alapítvány által műkö dő és fenntartható.	Nincs
---	---	--	----------------------	--	--	----------------------------	---	------------------	--	-------

2	Gyermekek szabadidős testmozgása	Játszótér kialakítása.	Játszótér építése	Gazdasági program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia. „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia	Játszótér kialakítása	Polgármester	2023. 31. (vasárnap)	12. Játszótér elkészítése.	Pályázaton keretében biztosított anyagi erőforrás.	A megvalósítás után működő önkormányzati forrásból hosszútávon fenntartható.	Nincs együttműködés
III. A nők esélyegyenlősége												
1	Anyák elhelyezkedésének segítése	GYES lejárta után nehéz anyák elhelyezkedésének segítése, munkában tartóknak a visszakövetésének segítése, munkahelyteremtés, munkahelyteremtés, munkahelyteremtés	Az anyák lejárta után nehéz anyák elhelyezkedésének segítése, munkahelyteremtés, munkahelyteremtés, munkahelyteremtés	Gazdasági program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségért Elősegítő Nemzeti Stratégia	Internetes időszakonként, i – álláslisták megküldése a feliratkozott felhasználóknak az aktuális körülményekről.	Polgármester	2023. 31. (vasárnap)	12. Információ nyújtások száma	Személyi erőforrások	Hosszútávon, önkormányzati forrásból fenntartható	Nincs együttműködés
2	Krizishelyzetben lévő személyek	Nincsenek krízishelyzetben lévő személyek	Széles körű tájékoztatás intézmények	Gazdasági program, Szociális Szolgáltatás	Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségért Elősegítő Nemzeti Stratégia	Széles körű tájékoztatás az igénybe	Polgármester	2025. 31. (szerda)	12. Információ nyújtások száma	Személyi erőforrások	Önkormányzati forrásból fenntartható	Nincs együttműködés

szolgáltatások címéről, (pl.: családok befogadó átmeneti otthona, anyaotthon)	tervezési koncepció	Elősegítő Nemzeti Stratégia	Elősegítő szolgáltatók	Elősegítő szolgáltatók részvételéről	Elősegítő szolgáltatók részvételéről	Elősegítő szolgáltatók részvételéről	Elősegítő szolgáltatók részvételéről	Elősegítő szolgáltatók részvételéről	Elősegítő szolgáltatók részvételéről	
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	Idős lakosok közszolgáltatásainak megvalósítását elősegítő, az idősek számára elérhető szolgáltatások (pl.: családok befogadó átmeneti otthona, anyaotthon)	Gazdasági program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Idősügyi Nemzeti Stratégia	Idős lakosok civil szervezetek bevonása az idősek segítségére egyházak bevonása az idősek bevonásának segítésére.	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Idősügyi Nemzeti Stratégia	Polgármester, polgármesteri hivatali képviselők	2023. 12. 31. (vasárnap)	12. A civil szervezetek és az önkéntes segítők dokumentálják a kapcsolatot a tevékenységükkel.	Önkormányzat és éri civil szervezetek humán erőforrása. A történelmi folyamatok és az önkormányzatok közötti együttműködés megvalósítható.	Nincs együttműködés
2	Már működő Nyugdíjas Egyesület népszerűsítése	Az eddig működő nyugdíjas klub népszerűsítése, hogy több aktív, egyedül élő idős kívánjon a részvételre. Így megakadályozva az elmagányosodást.	Gazdasági program.	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Idősügyi Nemzeti Stratégia	Nyugdíjas Egyesület támogatása, Nyugdíjas Egyesület.	Polgármester, Jasna Jesen, Nyugdíjas Egyesület.	2023. 12. 31. (vasárnap)	12. Pályázatok száma.	Személyi és anyagi erőforrások biztosítása az önkormányzati forrásból részéről, fenntartható.	Nincs együttműködés

							sát az időseknek. A közösségi programok számának növelése, kirándulások szervezése.								
3	Nagyi-Net!	Idősek informatikai ellátottsága alacsony	Idősek, nyugdíjasok számára számítógépes tanfolyamok szervezése ingyenesen vagy alacsony részvételi díjjal.	Gazdasági program, Szociális Szolgáltatástástervezési Koncepció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Időügyi Nemzeti Stratégia	Számítógépes tanfolyam további meg szervezése	Polgármester, művelődési szervező (szerda)	2025. 31.	12. Az ilyen jellegű tanfolyamok tartásával kapcsolatos oktatási alkalmak száma. Oktatáson résztvevő személyek száma.	Oktatói díjak, terembérlés	Önkormányzati forrásból fenntartható.	Nincs együttműködés és			

V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége

1	Középtületek, járdák, parkok, akadálymentesítés	Középtületek nem körüli akadálymentesítés. Közterületen történő mozgásuk akadályoztatva vannak.	Az teljes körű akadálymentesítésének kialakítása. Biztosítani a számukra a tolokocsival való közlekedést a	Gazdasági program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Országos Fogyatékosügyi Program	Középtületek átépítése, bővítése akadálymentesítésnek megfelelően. Közúthálózat javítása	Polgármester, Intézmények vezetői	2023. 31. (vasárnap)	12. Pályázatokon történő részvétel, pályázati lehetőségek felkutatása.	Humán, pénzügyi erőforrások.	Pályázatokból, anyagi erőforrás megléte esetén hosszú távon fenntartható	Nincs együttműködés és
---	---	---	--	-------------------	---	--	-----------------------------------	----------------------	--	------------------------------	--	------------------------

2	Foglalkoztatás elősegítése	A településen a megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatásának támogatása, a megváltozott munkaképességű emberek elősegítése, a foglalkoztatásának elősegítése, a foglalkoztatásukhoz szükséges feltételek megteremtése.	Gazdasági program, társadalmi felzárkóztatási stratégia, Országos Foglalkoztatási Nemzeti Program	Az otthonról végezhető távmunkák támogatása, a távmunkákban résztvevők foglalkoztatásának elősegítése.	12. Távmunkákban történő támogatások száma	Humán erőforrás	Hosszú távon önkormányzati forrásból fenntartható	Nincs együttműködés
---	----------------------------	--	---	--	--	-----------------	---	---------------------

3.1 A megvalósítás előkészítése

Az Önkormányzat az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot támogassák.

Az Önkormányzat azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

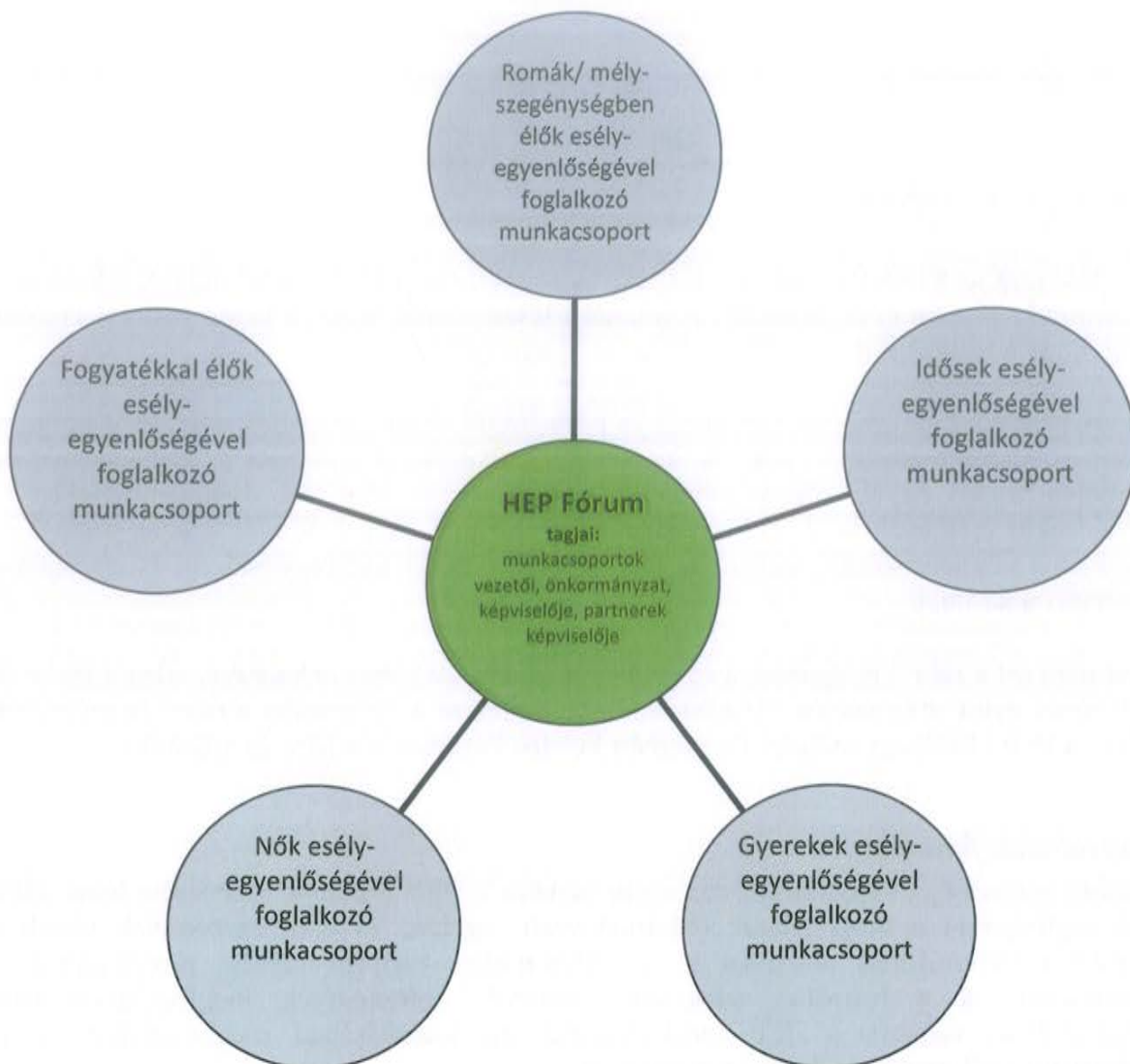
Az Önkormányzat a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, a HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább két évente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik. A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül. A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására. A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,

- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az

önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a két évente előírt – de ennél gyakrabban, például évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP

Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Jánoshalma Város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Jánoshalma város képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot megvitatta és 134/2023.(VI.29.) Kt.sz. számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Jánoshalma, 2023.06.30.

A Jánoshalma Városi Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum

Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület Gondviselés Háza

**MAGYAR MÁLTAI
SZERETETSZOLGÁLAT
EGYESÜLET** Partner aláírás
Gondviselés Háza Jánoshalma
1125 Budapest, Szarvas Gábor út 58-60.
Levelezési cím: 6440 Jánoshalma, Újnyedi u. 2.
E-mail cím: 19025702@mmse.hu
Adószám: 19025702-2-44

Dátum

Gyermeklanc Óvoda és Bölcsőde, Család és Gyermekegészségügyi Központ

Partner aláírás

Dátum

Gyermekszegénység Program

Partner aláírás

Dátum

Jánoshalmi Roma Nemzetiségi Önkormányzat

Handwritten signature in blue ink

